

VALSTYBINĖ KAINŲ IR
ENERGETIKOS KONTROLĖS
KOMISIJA

2009 m. VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS PIRMININKĖS IŽANGINIS ŽODIS	4
SANTRAUKA	7
1. ELEKTROS SEKTORIUS.....	8
1.1. Rinkos apžvalga.....	8
1.2. Investicijos	9
1.3. Elektros sektoriaus kainodara	14
1.4. Finansiniai reguliuojamų įmonių rodikliai	19
1.5. Probleminiai klausimai	21
2. GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUS.....	23
2.1. Rinkos apžvalga.....	23
2.1.1 Lietuvos gamtinių dujų rinka	23
2.2. Investicijos į gamtinių dujų sektorių.....	24
2.2.1. Dujų įmonių investicijos ir jų rodikliai	24
2.3. Gamtinių dujų sektoriaus kainodara. Reguluojamų įmonių kainos.....	27
2.3.1. Metodiniai klausimai.....	27
2.3.2. Gamtinių dujų kainos	28
2.3.3. Dujų perdavimo, skirstymo veiklos efektyvumo vertinimas	30
2.3.4. Dujų sektoriaus finansinių rodiklių apžvalga.....	32
2.3.5. Dujų kainų buitiniams vartotojams kainodara ir šių kainų nustatymo problematika.....	35
2.3.6. Kiti gamtinių dujų kainodaros klausimai	38
2.4. Naujų vartotojų prijungimas	39
2.4.1. Metodologiniai klausimai.....	39
2.4.2. Prijungimo įkainiai buitiniams vartotojams	40
3. ŠILUMOS SEKTORIUS.....	42
3.1. Rinkos apžvalga.....	42
3.2. Investicijos į šilumos ūkį	46
3.3. Šilumos sektoriaus kainodara	47
3.4. Metodiniai klausimai	51
3.5. Probleminiai klausimai	51

4. GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO SEKTORIUS....	52
4.1. Rinkos apžvalga.....	52
4.2. Investicijos	54
4.3. Kainodara ir finansiniai rodikliai	56
5. TRANSPORTO TARIFŲ DERINIMAS	62
5.1. Keleivių vežimo rinka.....	62
5.2. Geležinkelių transportas.....	62
5.3. Vidaus vandenų transportas	63
6. TEISMINĖ PRAKTIKA	65
6.1. Elektros sektorius.....	65
6.2. Dujų sektorius	67
6.3. Šilumos sektorius.....	68
6.4. Skundų nagrinėjimas ikiteismine tvarka.....	70
6.5. ATP bylos	71
6.6. Šalto vandens sektorius.....	71
6.7. Kitos bylos	72
7. VARTOTOJŲ INTERESŲ GYNIMAS.....	73
7.1. Informacinė veikla	76
7.2. Tarptautinis bendradarbiavimas.....	79
8. KOMISIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS.....	80
8.1. Kvalifikacijos kėlimas	81
8.2. Finansavimas ir lėšų panaudojimas	82
9. KOMISIJOS NUTARIMAI	84
9.1. Norminiai teisės aktai	84
9.2. Individualūs teisės aktai.....	86

VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS PIRMININKĖS IŽANGINIS ŽODIS

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininke esu tris mėnesius, o Komisija kaip organizacija dirba jau bene penkiolika metų. Todėl natūralu, kad Komisijos kolektyvas yra sukaukęs didelį įdirbį, detalai žino problemų spektrą ir istorines problemų susiformavimo priežastis, dirba stabiliai, patikimai ir jausdamas atsakomybę. Komisijos kolektyvo praėjusiais metais nuveikti reikšmingiausi darbai yra pristatyti Ataskaitoje.

Per šį trumpą laikotarpį lavina užgriuvęs spąstinių klausimų skaičius ir sudėtingumas mane inspiravo naujai įvertinti ir patikrinti, ar tos idėjos, su kuriomis atėjau, yra teisingos šiame, energetikos, sektoriuje. Skaidrumas ir konkurencija rinkoje, naujų technologijų plėtros užtikrinimas, reguliuotojo sprendimų objektyvumas, veiklos viešumas ir preciziškas atitikimas galiojančiai teisei sistemai. Vartotojo kaip silpnesniosios sutarties šalies teisėtų interesų gynimas – pati svarbiausia idėja ir svarbiausias uždavinys, kurio tvarus, ilgalaikis, sisteminis rezultatas pasiekiamas kompleksiskai įgyvendinus visus paminėtus principus. Rinkos reguliavimo sprendimais įžiebta ir išsiplėtojusi konkurencija, ir ypač technologinė konkurencija istoriškai monopolizuotuose sektoriuose – tai raktas tvariai viso sektoriaus plėtrai.

Dėliojant strategines sektoriaus reguliavimo kryptis ir artimiausių kelerių metų uždavinius, kurie keltini rinkos reguliuotojui, pirmiausiai, žinoma, paminėtinas trečiasis ES energetikos paketas, kuris turėtų būti perkeltas į nacionalinę teisę jau visai netrukus. Paketo nuostatos, etapiškai keičiančios rinkos struktūras iš monopolinių į liberalias-reguliuojamas, transformuos sektoriaus veiklos paveikslą, prie kurio buvome įpratę. Ir taip pat suformuos ir įteisins naujas užduotis rinkos reguliavimo ir priežiūros srityje, kurių įgyvendinimas bus didžiulis iššūkis reguliavimo institucijai.

Energetikos sektorius šalies ūkyje veikia kaip vieninga sistema, ir vieno sistemos segmento pokyčiai pagal grandininės reakcijos schemą turi reikšmingos įtakos visai sistemai. Todėl visų energetikos sektoriaus segmentų reguliavimo principų, instrumentų ir praktikos harmonizavimas, manau, yra kritiškai svarbus. Lygiai tiek pat svarbu yra pažvelgti į sektorių naujai ir galbūt perbraižyti jo ribas. Vertinant uždavinio mastą ir kompleksiskumą, tai būtų pasiekama per ne mažiau nei vieną reguliavimo ciklą (5 metai), nuosekliai dirbant visomis trimis reguliuotojo šerdinėmis - teisine, ekonomine ir technine - kryptimis. Reguliavimo sąlygos, kurios neiškraipo investicinių sprendimų, būtų pirmoji, bet ne

vienintelė nauda. Mes pradėsime nuo reikalavimų reguliavimo apskaitai harmonizavimo visuose energetikos segmentuose, ir jau šiemet atitinkami sprendimai bus priimti.

Elektros energetikos segmente vienas svarbiausių artimiausio penkmečio uždavinių reguliavimo aspektu yra parengti rinką 2015 m. visiškai liberalizacijai. Uždavinys nebus paprastas, nes naujoji rinkos sankloda ateis į kiekvienus namus, pas kiekvieną namų ūkio vartotoją. Tai reiškia, kad bus reikalingas sutelktas visų institucijų darbas, ypač informacinis darbas, o reguliuotojo vaidmuo, manyčiau, turėtų būti sprendimų, palengvinančių ir supaprastinančių namų ūkių vartotojų apsisprendimą, formavimas ir paskesnioji vartotojų teisėtų interesų gynyba.

Reguliavimo aspektu šiame segmente nei kiek ne mažiau svarbūs tikslai, siektini bendradarbiaujant su politiką formuojančiomis institucijomis – nacionalinių projektų, garantuojančių šalies energetinį saugumą ir nepriklausomumą, suderinamumas su vartotojų galimybėmis įpirkti paslaugas; atsinaujinančių energetinių išteklių rinkos segmento funkcionavimas lygiaverčiais pagrindais su tradicinėmis technologijomis; rinkos atvirumo naujoms energetinėms technologijoms palaikymas.

Dujų rinka formaliai yra atverta, o tam, kad realios konkurencijos vaisiai pasiektų galutinį vartotoją, teks nuveikti daug darbų. Kaip elektros, taip ir dujų segmente – teks surasti nacionalinių projektų investicinių poreikių ir vartotojų galimybių balansą ir tų poreikių įgyvendinimo formą. Manau, kad jau artimiausiu metu privalo būti išspręsti „paskutiniosios vilties tiekėjo“ teisinio reglamentavimo klausimai. Šį pavasarį esame pateikę atitinkamus Dujų įstatymo, Vyriausybės nutarimo pakeitimų projektus, kurių tikslas yra vienintelis – užtikrinti saugų, patikimą ir nepertraukiamą dujų tiekimą menką ar ribotą derybinę galią turintiems vartotojams, ypač gyventojams, kai veikianti dujų įmonė dėl bet kurių priežasčių negali ar neketina toliau vykdyti veiklos.

Šilumos ūkio segmentas bei Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo segmentas institucinės reguliavimo sanklodos požiūriu turi daug panašumų. Abiejuose segmentuose veikia daug institucijų, kurių reguliaciniai sprendimai ne visuomet sutampa laike ir (ar) apimtyje. Manau, kad reguliavimo sprendimų ir atsakomybės už juos išgryninimas įgalintų sudėlioti nuoseklias ūkio subjektų veiklos sąlygas bei reikalavimus, o tai būtų naudinga visų pirma vartotojams.

Vieną pagrindinių strateginių klausimų reguliavimo aspektu matau sąlygų suformavimą konkurenciniam kuro balansui sudaryti ir palaikyti. Kaip žinia, iki 2020 m. turėtume pasiekti 60 proc. šilumos gamybos ribą iš atsinaujinančių energetinių išteklių. Todėl siejant šilumos kainų ilgalaikio mažėjimo viltis su pigesnio kuro naudojimu, svarbu yra nesudaryti prielaidų vieną priklausomybę pakeisti kita priklausomybe. Šilumos ūkio segmente matomos operatyvinių klausimų gausos neminėsiu.

Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo segmente, kaip ir bet kurioje kitoje tinklinėje veikloje, ypač ryškus masto ekonomijos efektas sąnaudoms ir paslaugų kainoms. Tačiau vien kainomis negali būti išspręstos visos situacijos, susijusios su viešuoju paslaugų teikimu, specifinių paslaugų teikimu, aplinkosaugos ir higienos klausimais. Todėl matau plačias veiklos sferas bendradarbiavimui su kitomis šiame segmente funkcijas atliekančiomis institucijomis, nustatant vienodas veiklos sąlygas visiems veikiantiems ūkio

subjektams, užtikrinant geriamojo vandens kaip universaliosios bendro ekonominio intereso paslaugos kokybę, prieinamumą ir įperkamumą gyventojams.

Manau, kad per artimiausius keletą metų gali tekti priimti sprendimus dėl transporto sektoriaus reguliavimo būtinybės ir reguliavimo formų.

Mano įvardinti rinkos reguliuotojo artimiausių metų tikslai galimi pasiekti, dirbant stiprioje organizacijoje ir kolektyvui išnaudojant visą kompetencijų, patirties, kūrybiškumo potencialą. Todėl sau kaip vadovui keliu uždavinį – maksimaliai sustiprinti energetikos sektorių reguliuojančią instituciją.

Ir baigdama norėčiau akcentuoti, kad visų rinkos reguliuotojo sprendimų galutinis vartotojas yra VARTOTOJAS. Todėl esminis iššūkis – nukreipti rinkos dalyvių pastangas VERTĖS VARTOTOJUI kūrimo linkme, naudojant tiesioginius ir netiesioginius rinkos reguliavimo instrumentus, iš kurių reikšmingiausiu laikau jau minėtą kompleksinį realios konkurencijos, ir ypač technologinės konkurencijos, užtikrinimą.

Komisijos pirmininkė

Diana Korsakaitė

SANTRAUKA

- ♦ Nutraukus Ignalinos atominės elektrinės eksploataciją ir sukūrus elektros biržą, nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams atsirado galimybė prekiauti elektros energija biržoje. 2010 m. sausio 1 d. startavęs elektros biržos mechanizmas yra pirmasis reikšmingas žingsnis konkurencingos elektros energijos rinkos link.
- ♦ Komisija yra suteikusi licencijas 43 nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams, kurie šiuo metu konkuruoja dėl stambiausių elektros energijos vartotojų. Didesniam skaičiui vartotojų migruojant pas naujus rinkos dalyvius, konkurencija tik stiprės.
- ♦ 2009 metais pakeitus Elektros energetikos įstatymą, keitėsi kai kurie elektros sektoriaus kainodaros principai – licencijuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto vertė nustatoma vertinant neperkainotą (istorinę) įmonių turto vertę. Šis principas leido gerokai sušvelninti elektros energijos kainos šuolį, uždarius Ignalinos atominę elektrinę.
- ♦ Neperkainoto (istorinės) turto vertės principas įteisintas ir teisės aktuose, reglamentuojančiuose gamtinių dujų sektoriaus paslaugų kainodarą. Reguluojamos veiklos pelno norma sumažinta iki 5 proc.
- ♦ Komisija pakeitė Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodiką. Pagrindinis principas - visiems naujiems buitiniams vartotojams naujai dujofikuojamuose kvartaluose turi būti taikoma vienoda prijungimo paslaugos kaina.
- ♦ Nuo 2009 m. liepos 1 d., įsigaliojus Šilumos ūkio įstatymo pakeitimams, sudaryta galimybė keisti šilumos kainas kas mėnesį, priklausomai nuo kuro kainų pokyčio. Šis principas užtikrina, kad atpigus kurui vartotojai nepermokėtų už centralizuotai tiekiamą šilumą, o pabrangus kurui būtų atsiskaitoma pagal faktines sąnaudas.
- ♦ 2009/2010 metų šildymo sezono šilumos kainos be PVM yra vidutiniškai apie 14 proc. mažesnės už 2008/2009 metų šildymo sezono kainas. Šilumos kaina galėjo būti dar apie 6 procentus be PVM (1,56 ct/kWh) žemesnė, jei nebūtų reikėję dengti sukauptų nepadengtų kuro įsigijimo sąnaudų iš praėjusių laikotarpių, kai staigiai keičiantis kuro kainai šilumos kaina buvo fiksuota.
- ♦ Šilumos ūkio įstatymo nauja redakcija numato šilumos tiekėjams įpareigojimą tapti karšto vandens tiekėjais, jei vartotojai nepasirenka kito apsirūpinimo karštu vandeniu būdo. Šia įstatymo nuostata sudarytos prielaidos išspręsti karšto vandens apskaitos sutvarkymo ir sąskaitų už šilumą cirkuliacijai užtikrinti problemas.
- ♦ Komisija 2009 metais patvirtino unifikuotą Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo tvarkos aprašą. Komisija, prieš nustatydamą tam tikram laikotarpiui viršutinės kainų ribas ar bazines kainas, suderina ir kainos galiojimo laikotarpio ilgalaikę reguliuojamos veiklos investicijų programą, todėl Komisija gali apžvelgti ne tik konkrečias investicijas, bet ir kaip jos dera ilgalaikėje įmonės veiklos perspektyvoje.
- ♦ Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo sektoriuje svarbiausia užduotis išlieka paslaugų kokybės, prieinamumo ir įperkamumo užtikrinimas. Ūkio subjektų finansinė-investicinė informacija indikuoja, kad tai įmanoma tik optimizuojant sąnaudas ir ūkio subjektų valdymo modelius.
- ♦ 2009 m. buvo panaikinta Komisijos funkcija derinti keleivių vežimo kelių transportu reguliariaisiais reisais tolimojo susisiekimo maršrutais ir autobusų stotyse paslaugų teikimo vežėjams tarifų maksimalius dydžius.
- ♦ 2009 m. Komisija gavo ir išnagrinėjo 343 įvairaus pobūdžio vartotojų skundus ir prašymus. Daugiausia vartotojų kreipėsi dėl įmonių veiklos šilumos ūkio sektoriuje.

1. ELEKTROS SEKTORIUS

1.1. Rinkos apžvalga

2010-ieji – didelių permainų elektros energetikos sektoriuje metai. Pagrindiniai 2009 m. pabaigoje ir 2010 m. pradžioje įvykę elektros energetikos sektoriaus pasikeitimai, turėję įtakos visai elektros energetikos sistemai:

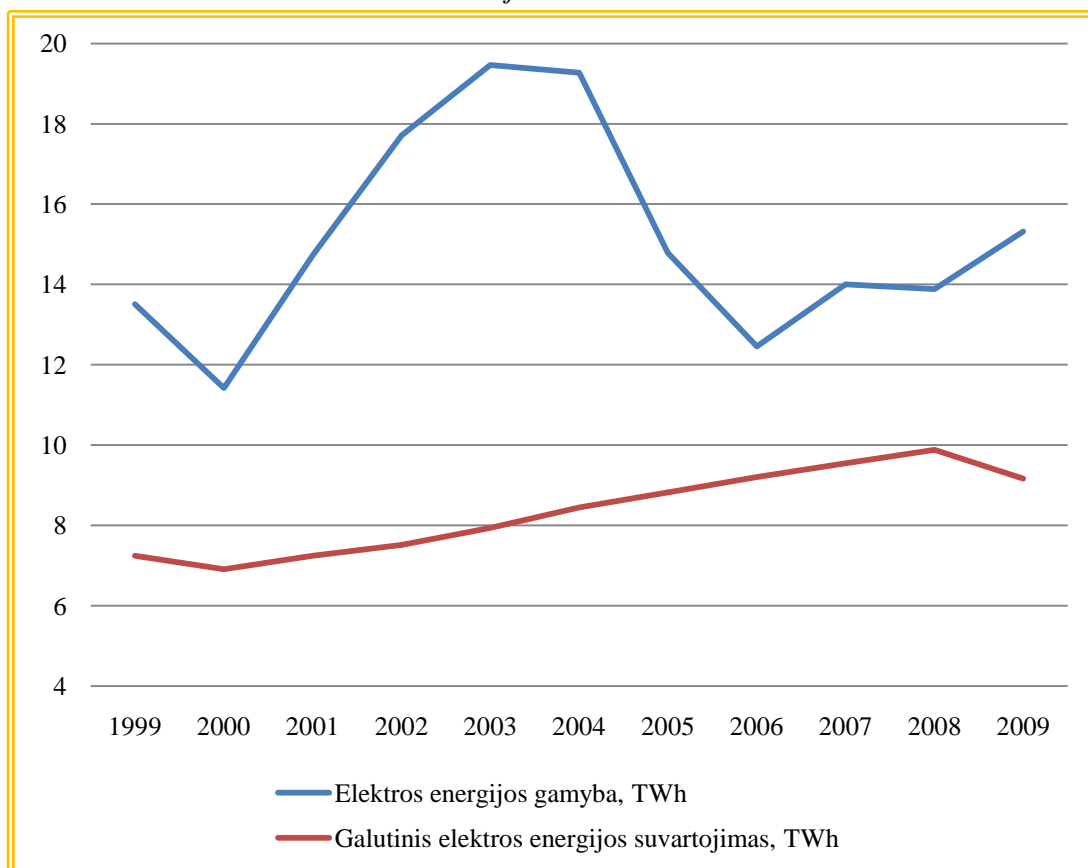
- ♦ nutraukus Ignalinos atominės elektrinės eksploataciją, neliko pagrindinio elektros energijos gamintojo, kuris patenkindavo apie 80 proc. Lietuvos vartotojų elektros energijos poreikio;
- ♦ nuo 2002 m. II ketvirčio veikiantis elektros aukcionas 2010 metais tapo elektros energijos birža, veikiančia pagal Skandinavijos šalių elektros energijos rinkos principus ir patirtį;
- ♦ AB „Lietuvos energija“ įsteigė dukterines įmones, kurioms perduota dalis anksčiau AB „Lietuvos energija“ vykdytų, tačiau su elektros perdavimo veikla nesusijusių funkcijų.

Elektros energijos rinkos atvėrimas paskatino steigti naujus nepriklausomus elektros energijos tiekėjus. Nutraukus Ignalinos atominės elektrinės eksploataciją ir sukūrus elektros biržą, nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams atsirado galimybė prekiauti elektros energija biržoje bei konkuruoti dėl jos tiekimo stambiausiems elektros energijos vartotojams, kurių dalis nuo 2010 m. sausio 1 d. elektros energiją perka tik iš nepriklausomų elektros energijos tiekėjų. Nuo 2009 m. sausio 1 d. Komisijai išdavus 23 elektros energijos nepriklausomo tiekimo licencijas, nepriklausomų tiekėjų skaičius padidėjo iki 43. Įvykus minėtiems pokyčiams elektros sektoriuje, Komisijai Elektros energetikos įstatymu pavesta užtikrinti efektyvią konkurenciją elektros energijos rinkoje.

Bendros trijų Baltijos šalių elektros rinkos kūrimas ir integracija į Skandinavijos elektros rinką yra pagrindinis artimiausių metų uždavinys elektros rinkoje, keliamas tiek Komisijai, tiek rinkos dalyviams. Įgyvendindami šią užduotį, Komisijos atstovai aktyviai dalyvavo Europos Komisijos suburtų darbo grupių dėl bendros Baltijos elektros rinkos ir Baltijos jungčių darbe.

Elektros energijos vartojimas keletą metų iš eilės stabiliai augo ir tik 2009 metais vartojimas krito ir grįžo į 2006 metų lygį (9,16 TWh). 2008 metais buvo pasiektas didžiausias elektros energijos poreikis, t. y. 9,88 TWh per metus.

1 pav. 1999-2009 metų elektros energijos gamybos ir galutinio elektros energijos suvartojimo dinamika

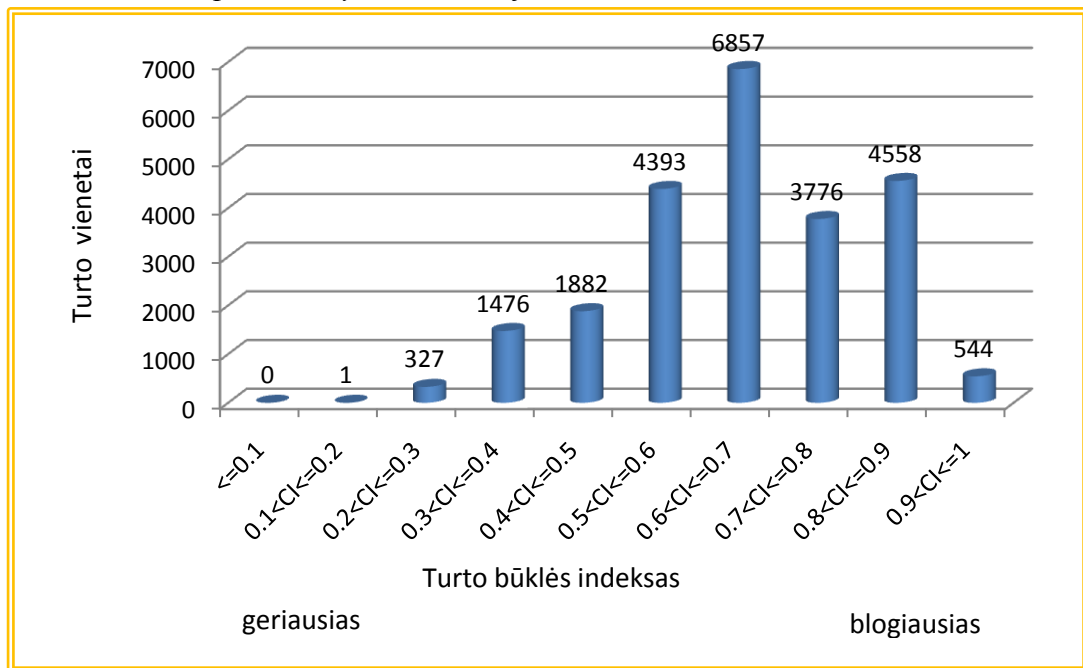

Šaltinis: AB „Lietuvos energija“

1.2. Investicijos

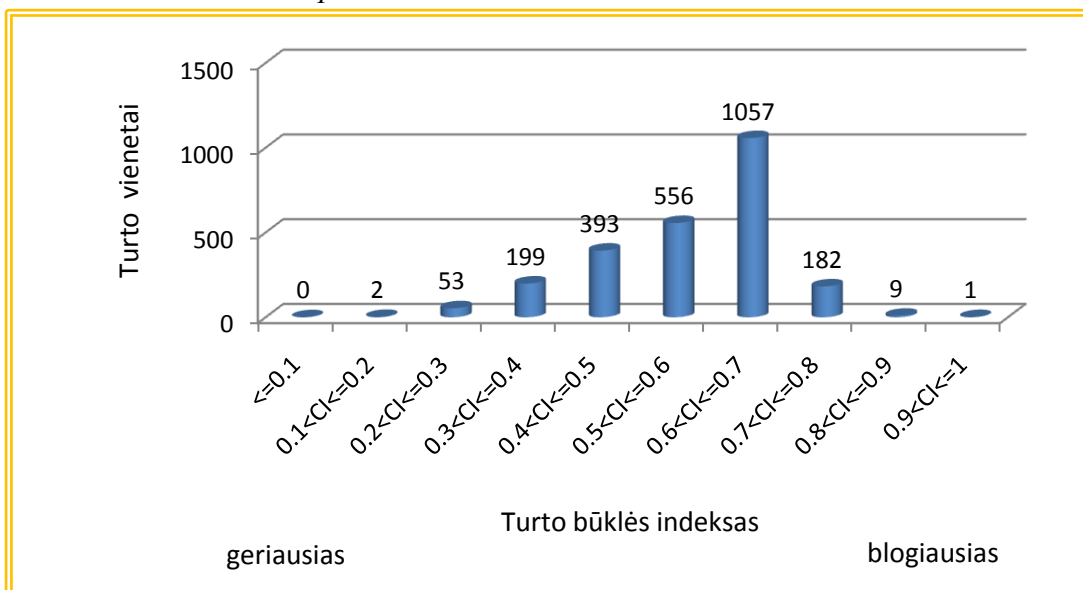
Elektros energijos persiuntimui naudojamas ilgalaikis turtas (transformatorinės pastotės, transformatoriai, skirstomieji punktai, elektros linijos) ilgainiui sensta ir nebeatitinka techninių reikalavimų, todėl jo rekonstrukcijai ir atstatymui kasmet reikia vis didesnių investicijų. AB „LEO LT“ užsakymu „Siemens AG – Energetikos sektorius“ 2009 metais atliko Lietuvos elektros energijos perdavimo ir skirstomojo tinklo būklės auditą. Remiantis audito ataskaitoje pateiktais duomenimis, ir AB Rytų skirstomųjų tinklų (1 pav.), ir AB „VST“ (2 pav.) daugelio elektros įrenginių ir elektros tinklų būklė vertintina kaip patenkinama arba bloga.

2 pav. AB Rytų skirstomųjų tinklų turto būklės indeksas

Šaltinis: Siemens AG – Energetikos sektorius

3 pav. AB “VST” turto būklės indeksas

Šaltinis: Siemens AG – Energetikos sektorius

Pateiktuose grafikuose didesnis indeksas reiškia didesnę naudojamą turto techninę ir moralinę nusidėvėjimą bei didesnę lėšų poreikį jo pradinei būklei atkurti. Atsižvelgdami į elektros įrenginių ir elektros tinklų techninę būklę bei į atliekamas ir planuojamas įmonių investicijas, vertintojai pateikė ir investavimo pakankamumo vertinimą.

1 ir 2 lentelėse pateikiamas rekomenduojamas reinvestavimo lygis pagal kiekvienos bendrovės turto grupes. AB „Lietuvos energija“ iki šiol buvęs investavimo į autotransformatorius ir pastotes lygis yra tinkamas, tačiau įmonė turėtų skirti didesnę dėmesį investicijoms į perdavimo linijas.

1 lentelė. Reinvestavimo lygis AB „Lietuvos energija“

Turtas	Reinvestavimo lygis
Autotransformatoriai	tinkamas
330 kV pastotės	tinkamas
110 kV pastotės	tinkamas
330 kV linijos	reikia padidinti
10 kV linijos	reikia padidinti

Šaltinis: Siemens AG – Energetikos sektorius

Vertinant AB Rytų skirstomųjų tinklų vykdomas investicijas, konstatuotina, kad įmonė į 10 kV pastotes investuoja daugiau nei yra realus poreikis, į skirstomuosius transformatorius pakankamai, tačiau turėtų padidinti reinvestavimo į galios transformatorius, 35 kV pastotes, 10 kV skirstomuosius punktus, 35 kV linijas ir skirstomasias maitinimo linijas lygį.

AB „VST“ investicijų į 35 kV linijų ir 10 kV pastočių būklės atstatymą lygis vertinamas kaip tinkamas, tačiau įmonė turėtų padidinti reinvestavimą į galios transformatorius, 35 kV pastotes, 10 kV skirstomuosius punktus, skirstomasias maitinimo linijas ir skirstomuosius transformatorius.

2 lentelė. AB Rytų skirstomųjų tinklų ir AB „VST“ reinvestavimo lygis

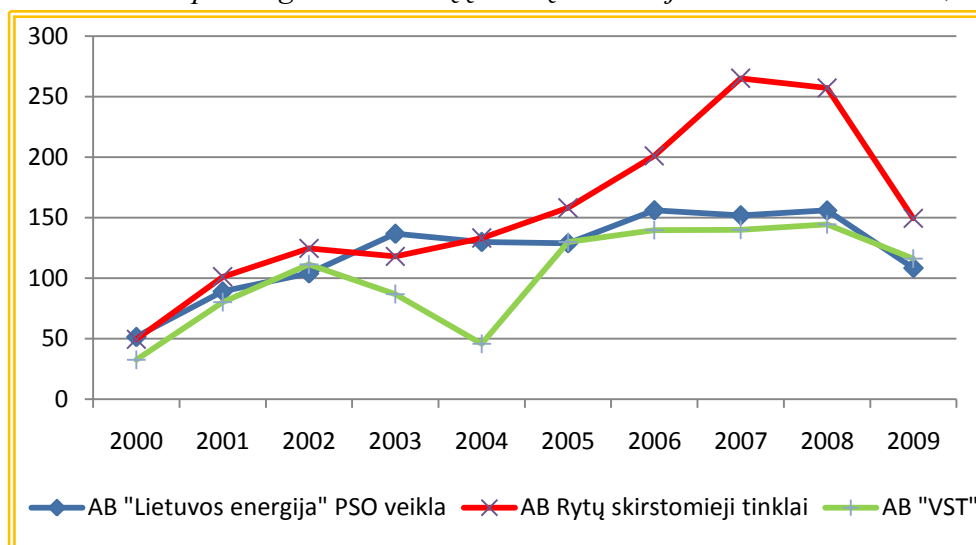
Turtas	VST reinvestavimo lygis	RST reinvestavimo lygis
Galios transformatoriai	reikia padidinti	reikia padidinti
Skirstomieji transformatoriai	reikia padidinti	tinkamas
35kV pastotės	reikia padidinti	reikia padidinti
10kV pastotės	tinkamas	reikia sumažinti
10kV skirstomieji punktai	reikia padidinti	reikia padidinti
35 kV oro linijos	tinkamas	reikia padidinti
10 kV maitinimo linijos	reikia padidinti	reikia padidinti

Šaltinis: Siemens AG – Energetikos sektorius

2009 metais AB „Lietuvos energija“ į ilgalaikį materialųjį turtą investavo 108,5 mln. Lt, AB Rytų skirstomieji tinklai – 149,5 mln. Lt, AB „VST“ – 116,1 mln. Lt.

Elektros energijos persiuntimo paslaugą teikiančių įmonių nusidėvėjimo sąnaudų ir investicijų lygis pateiktas 4 paveikslėlyje.

4 pav. Persiuntimo paslaugas teikiančių įmonių investicijos 2000-2009 metais, mln. Lt

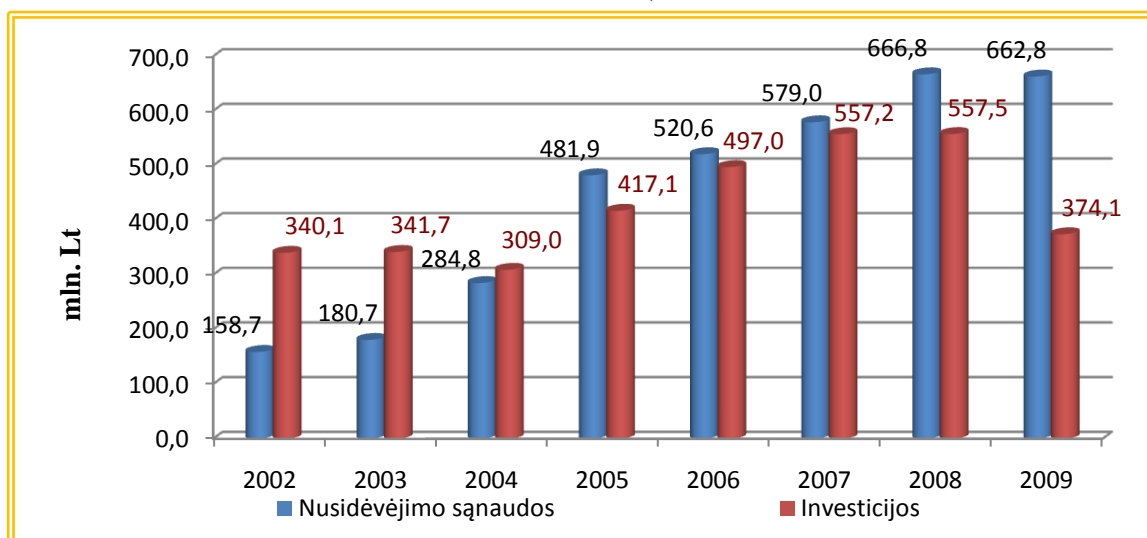

Šaltinis: Komisija

2009 metais ypač išryškėjo skirtumas tarp priskaičiuotų ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų ir faktiškai atliktų investicijų vertės. Ypač didelis atotrūkis tarp nusidėvėjimo sąnaudų ir investicijų apimties 2009 metais buvo AB „VST“, kai jis siekė apie 154 mln. Lt. AB Rytų skirstomieji tinklai investicijoms 2009 metais panaudojo apie 96 mln. Lt mažiau nei priskaičiuota nusidėvėjimo sąnaudų. Skirtumai iš esmės susidarė dėl to, kad ilgalaikio turto nusidėvėjimas 2009 metais dar buvo skaičiuojamas nuo perkainotos ilgalaikio turto vertės, tačiau sumažėjusios įrenginių ir darbų kainos pareikalavo mažiau investicijų nei buvo planuota.

Santykis tarp nusidėvėjimo sąnaudų ir investicijų lygio 2002-2009 metais pateiktas 5 paveikslėlyje.

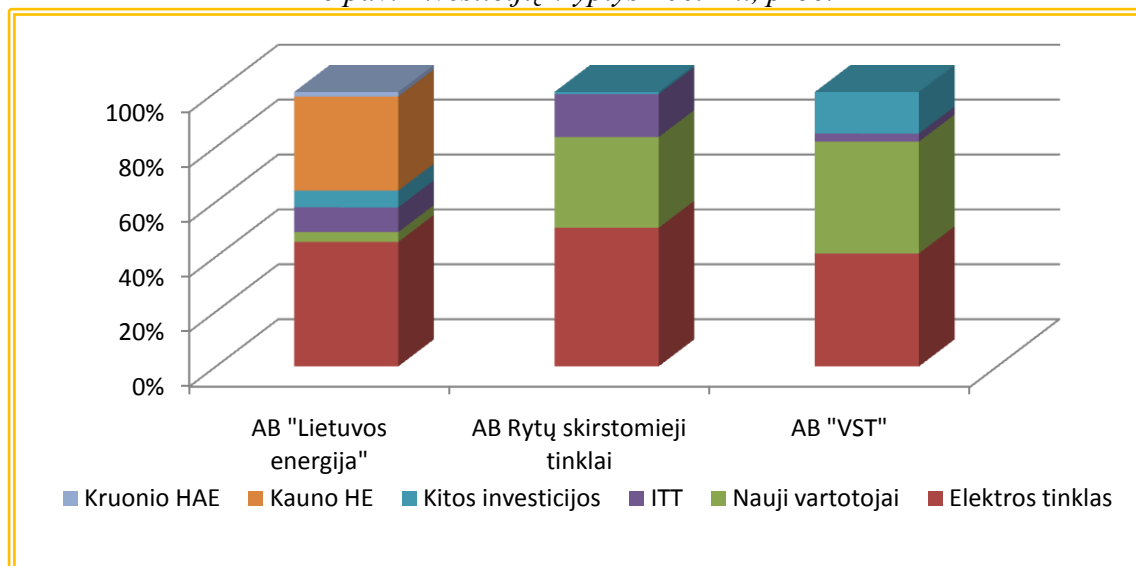
5 pav. Persiuntimo paslaugas teikiančių įmonių investicijų ir nusidėvėjimo lėšų lygis 2002-2009 metais, mln. Lt

Šaltinis: Komisija

2009 m. persiuntimo paslaugas teikiančių įmonių investicijų kryptys pateiktos 6 paveikslėlyje.

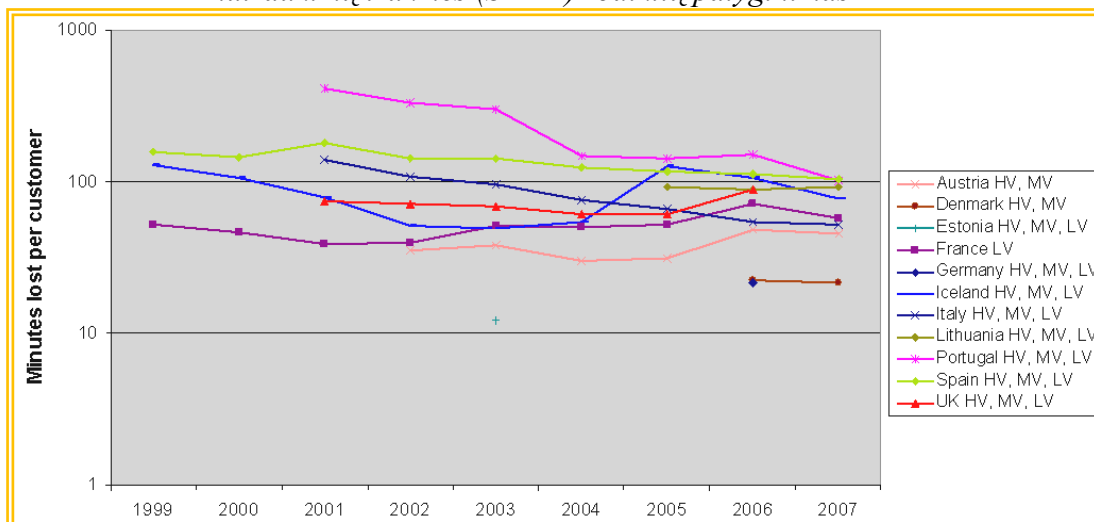
6 pav. Investicijų kryptys 2009 m., proc.

Šaltinis: Komisija

Kaip matyti iš 6 paveikslėlio, visos trys persiuntimo paslaugas teikiančios įmonės apie 40 proc. investicijų skiria elektros tinklų ir pastočių rekonstrukcijai bei modernizavimui. Dar apie 40 proc. lėšų skirstomųjų tinklų įmonės investuoja į naujų vartotojų prijungimą. Teisingas investicijų krypties pasirinkimas turi įtakos elektros energijos persiuntimo patikimumui. Palyginus Lietuvos skirstomųjų tinklų operatorių tiekimo patikimumo duomenis su kitų užsienio šalių (tokių kaip Austrija, Didžioji Britanija, Italija, Prancūzija, Vokietija) duomenimis (7 pav.), galima teigti, kad bendras Lietuvos 2005 – 2007 metų elektros energijos persiuntimo patikimumo rodiklių lygis yra panašus kaip ir minėtose Europos Sąjungos šalyse.

7 pav. ES šalių skirstomųjų tinklų operatorių apibendrintų vidutinių neplanuotų ilgų nutraukimų trukmės (SAIDI) rodiklių palyginimas

Šaltinis: 4-th Benchmarking report on quality of electricity Supply 2008.

1.3. Elektros sektoriaus kainodara

Dar 2008 m. rudenį inicijavus elektros energijos kainų nustatymo principų peržiūrėjimą, 2009 m. kovo 19 d. Seimas priėmė Elektros energetikos įstatymo pakeitimus, kuriais nustatė papildomas funkcijas Komisijai, reguliuojant elektros energijos perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas. Komisija parengė elektros energijos paslaugos teikėjo licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principus, kuriuos Vyriausybės patvirtino 2009 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 1142. Atsižvelgiant į tai, buvo peržiūrėtos ir patvirtintos Elektros energijos perdavimo ir skirstymo kainų bei jų viršutinių ribų nustatymo metodikos ir Visuomeninių elektros energijos kainų, visuomeninio tiekimo paslaugos kainos bei jų viršutinių ribų nustatymo metodikos. Tvirtinant elektros energijos kainų viršutines ribas 2010 m. buvo įvertinta istorinė ilgalaikio materialaus turto vertė. Tai leido sumažinti elektros energijos kainų viršutines ribas, ir tuo pačiu nedidinti elektros energijos kainų iki buvusių jų maksimalių lygių. Be minėtų pakeitimų metodikose taip pat buvo sumažinti elektros energijos, sunaudotos ją perduodant (paskirstant) technologiniuose įrenginiuose, sąnaudų dydžiai pagal trijų paskutinių metų vidurkį. Priėmus šį sprendimą, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai yra skatinami mažinti tiek technologinius, tiek komercinius nuostolius tinkle. Nuoseklus nuostolių normatyvų koregavimas leido technologines sąnaudas skirstomajame tinkle sumažinti apie 28 proc., palyginus su 2002 metais.

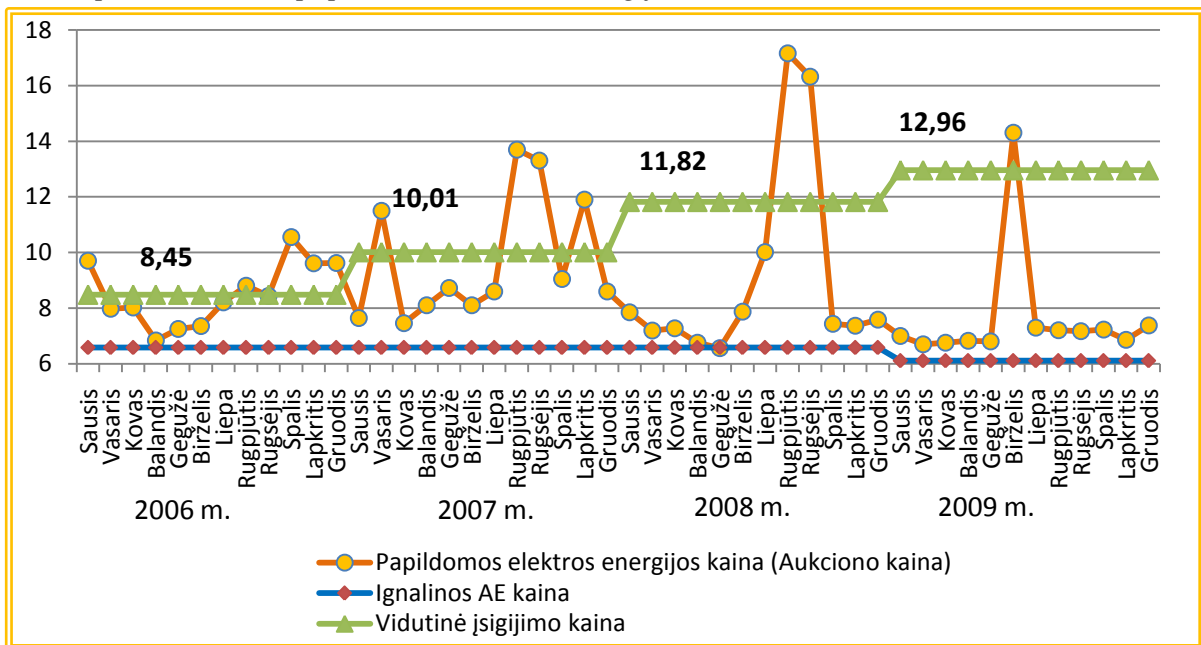
Metodikos papildytos ir nuostata, kad viršutinių kainų ribos bus koreguojamos pagal elektros energijos persiuntimo kokybės rodiklius. Taip pat buvo patikslintas palūkanų ir kitų finansinės veiklos sąnaudų vertinimas, skaičiuojant viršutines elektros energijos persiuntimo paslaugos kainų ribas. Koreguojant metodikas įvertintos ir Valstybės kontrolės 2008 m. gruodžio 30 d. valstybinio audito ataskaitos Nr. VA-P2-20-1-28 „Elektros energijos kainų didėjimo pagrįstumas“ rekomendacijos.

2009 m. buvo paskutiniai pigios elektros energijos metai. 2009 metais vartotojų poreikiams patenkinti elektros energija buvo gaminama Ignalinos AE, perkama aukcione, gaminama, teikiant viešuosius interesus atitinkančias paslaugas (VIAP), bei dalis elektros energijos buvo importuojama.

Ignalinos AE parduodamos elektros energijos kaina 2009 metams buvo nustatyta 6,11 ct/kWh. Faktinė vidutinė elektros energijos gamybos kaina, įskaitant VIAP kainą, 2009 metų pirmąjį pusmetį buvo nustatyta 12,96 ct/kWh, o antrąjį – 12,57 ct/kWh.

Kaip kito elektros energijos kaina aukcione, lyginant su vidutine elektros kaina Lietuvoje, pavaizduota 8 paveikslėlyje.

8 pav. Aukciono (papildomos elektros energijos) kainos dinamika 2006-2009 m.

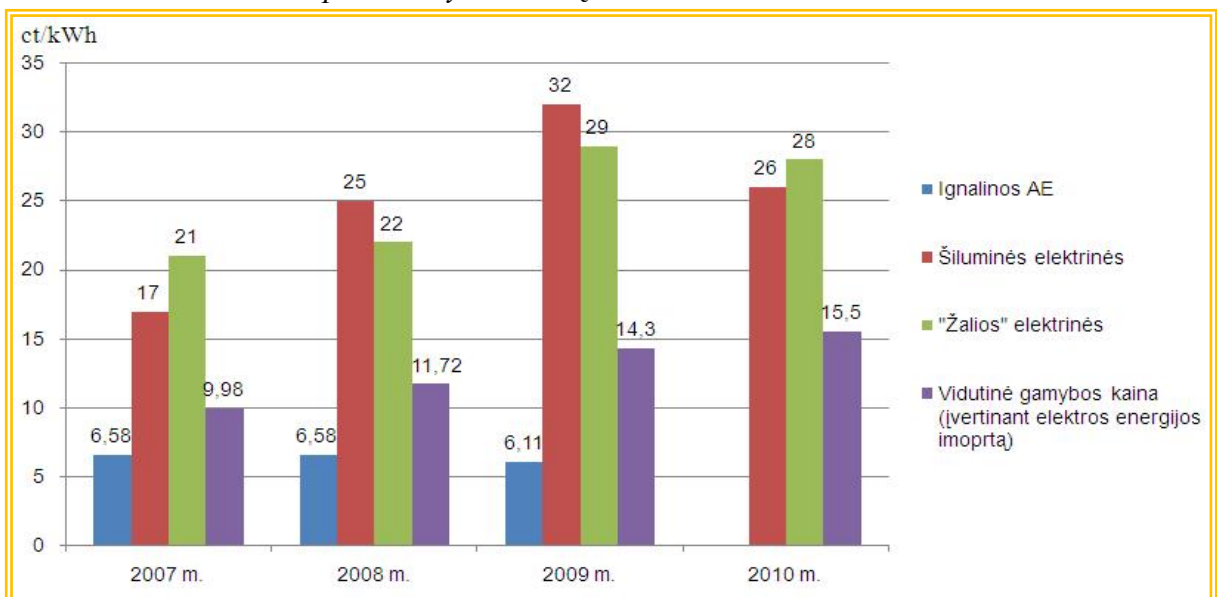

Šaltinis: Komisija ir AB „Lietuvos energija“

2009 metais aukciono kainos ribos labai svyravo: mažiausia kaina (6,7 ct/kWh) buvo vasario mėnesį, kai prekyboje buvo daug pigios importuotos elektros energijos, ir didžiausia – birželio mėnesį (14,3 ct/kWh), kai dėl atominės elektrinės remonto aukcione buvo prekiaujama brangia importuota elektros energija. Vidutinė aukciono kaina 2009 metais buvo 7,63 ct/kWh, kai tuo tarpu 2008 metais siekė 9,11 ct/kWh.

Vidutinės elektros energijos gamybos kainos ir jos dedamųjų kitimas 2007-2010 metais parodytas 9 paveikslėlyje.

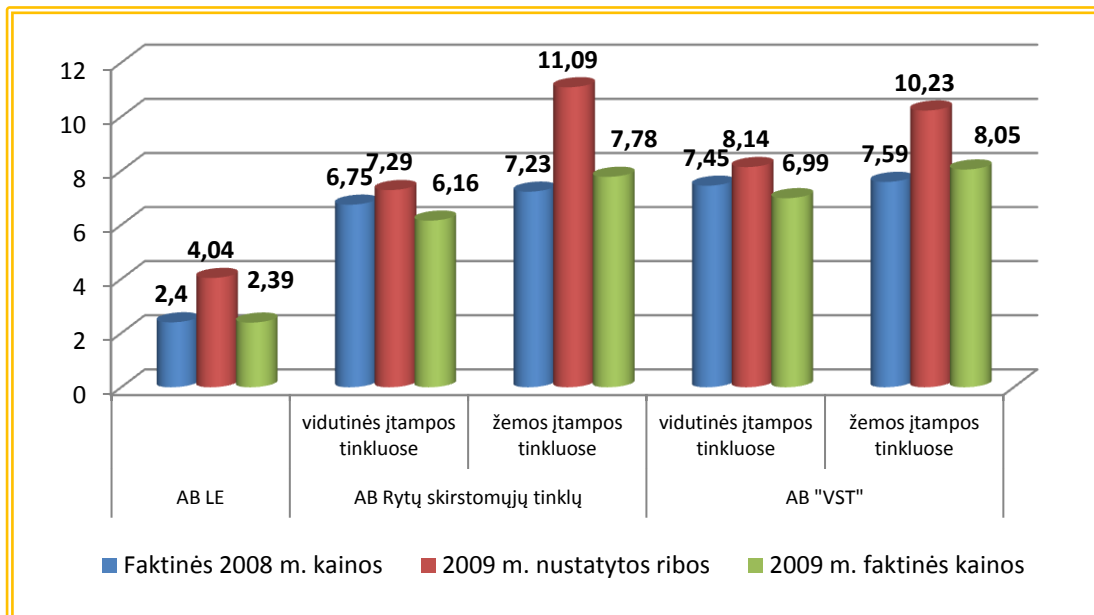
9 pav. Gamybos kainų kitimas 2007-2010 m.

Šaltinis: Komisija

Viršutinės elektros energijos persiuntimo paslaugos kainų ribos ir faktinės persiuntimo paslaugą teikiančių įmonių kainos pateiktos 10 pav.

10 pav. Persiuntimo paslaugų kainų viršutinės ribos ir faktinės kainos 2008-2009 m.

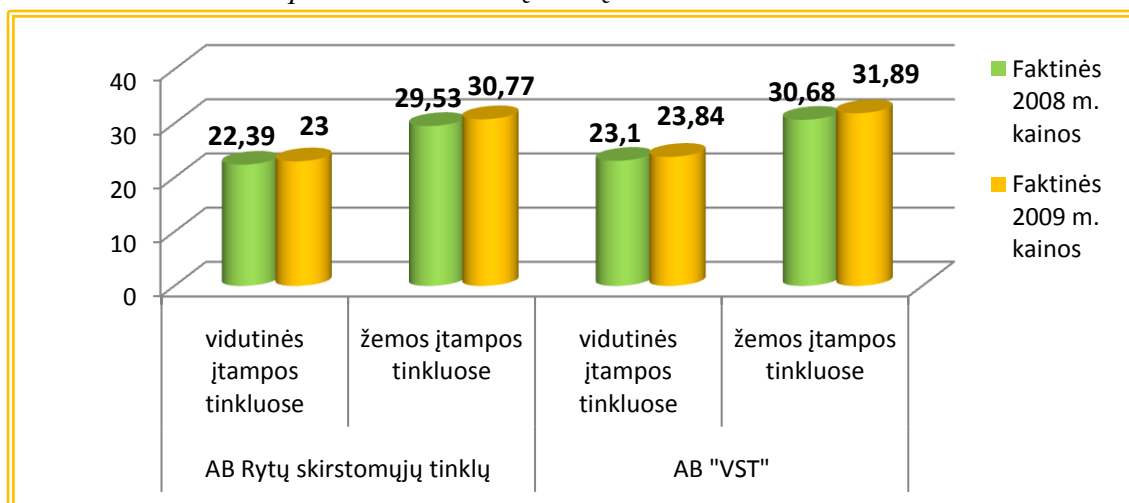

Šaltinis: Komisija

2009 metais faktinės skirstymo paslaugų vidutinės įtampos tinklais kainos mažėjo, palyginti su faktinėmis 2008 metų kainomis, abiejose skirstymo paslaugas teikiančiose įmonėse, tačiau šiek tiek didėjo skirstymo paslaugų kainos žemos įtampos tinklais. Bendras skirstymo paslaugos vidutinis kainos lygis sumažėjo.

Faktinės 2008-2009 m. visuomeninės kainos pateiktos 11 paveikslėlyje.

11 pav. Visuomeninių kainų kitimas 2008-2009 m.

Šaltinis: Komisija

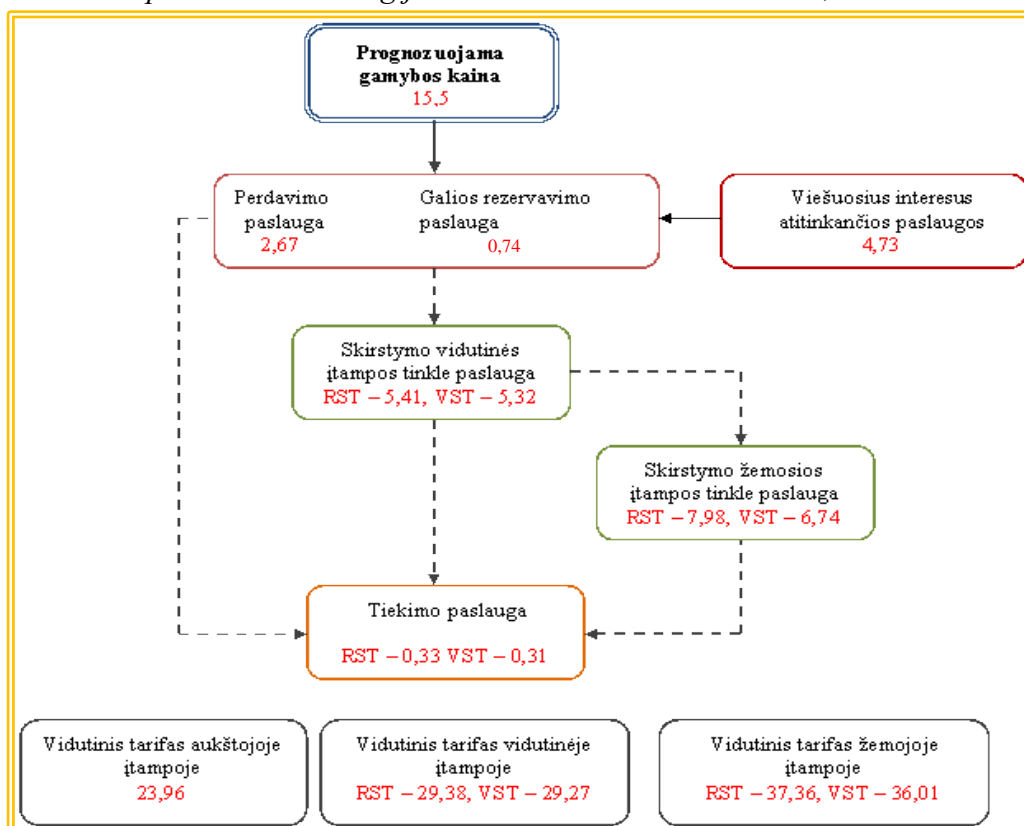
Visuomeninės 2009 metų kainos, palyginti su 2008 metų faktinėmis kainomis, keitėsi nežymiai, didėjimas buvo nulemtas gamybos kainos augimo dėl VIAP kainų didėjimo, susijusio su dujų kainų augimu.

Kaip ir kasmet, 2009 metais vyko elektros energijos persiuntimo paslaugų viršutinių kainų ribų perskaičiavimas 2010 metams. Perskaičiuojant paslaugų kainų viršutines ribas pagal Elektros energijos perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų ir jų viršutinių ribų nustatymo metodiką, buvo taikomi Vyriausybės patvirtinti Elektros energijos paslaugos teikėjo licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės nustatymo principai, pagal kuriuos pelno normos ir nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimui buvo imamas neperkainotas turtas. Todėl 2010 metais nustatytos persiuntimo paslaugų kainos yra netgi mažesnės už faktines 2009 metų kainas.

Tačiau visuomeninių kainų didėjimą lėmė tai, kad uždarius Ignalinos AE buvo prognozuojama aukštesnė elektros energijos rinkos kaina. Į visuomeninių kainų viršutinę ribą buvo įtraukta 15,5 ct/kWh kaina. Todėl, nepaisant to, kad persiuntimo paslaugų kainų viršutinės ribos sumažėjo 28 - 35 proc., palyginti jas su 2009 metais nustatytais ribomis, visuomeninių kainų viršutinė riba 2010 metams aukštos įtampos tinkluose didėjo 20 proc., vidutinės įtampos tinkluose 4-8 proc., o žemos įtampos tinkluose sumažėjo 3-6 proc.

2010 m. elektros energijos kainos struktūra yra pateikta 12 paveikslėlyje.

12 pav. Elektros energijos kainos struktūra 2010 metais, ct/kWh

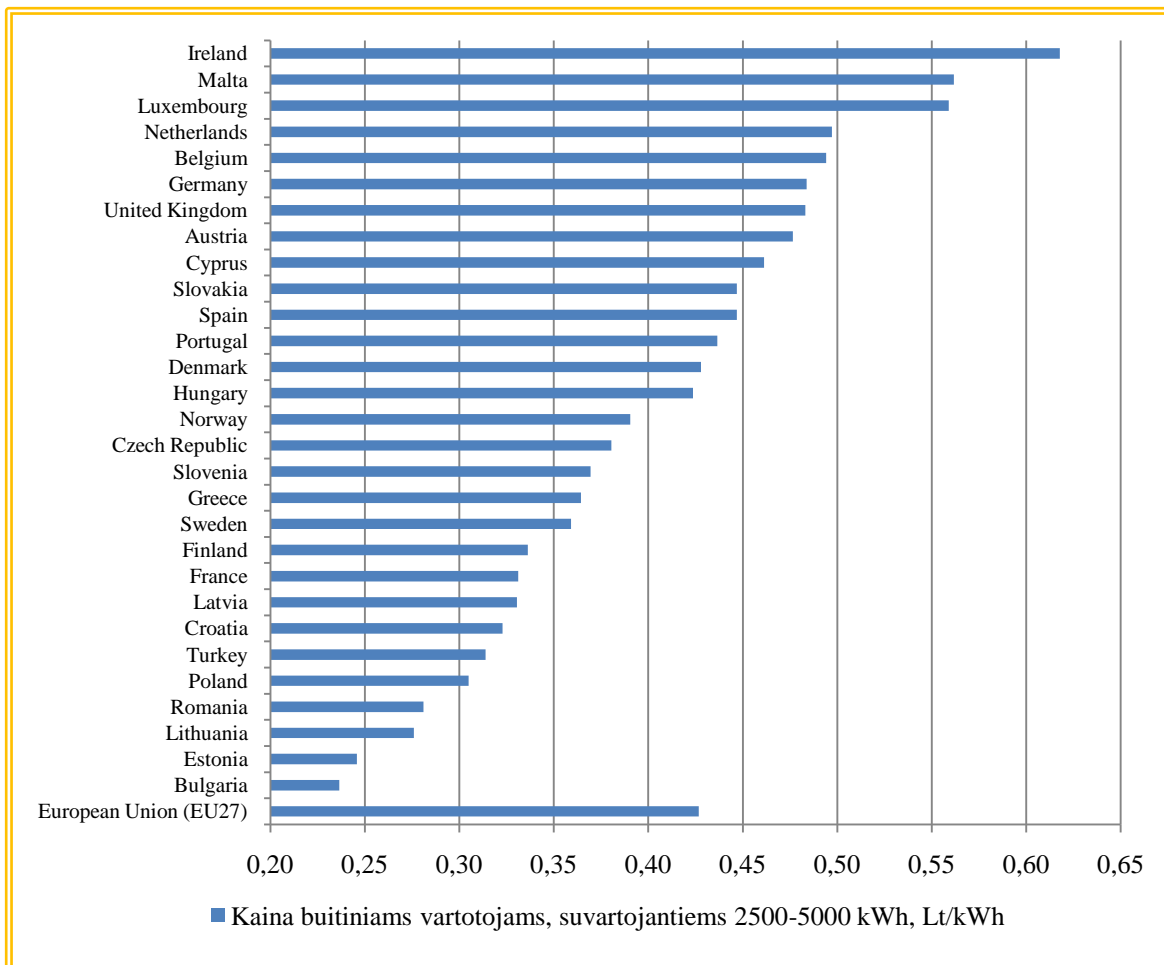

Šaltinis: Komisija

Elektros energijos gamybos kaina sudaro apie 34 proc., perdavimo paslaugos kaina su VIAP – apie 18 proc., skirstymo paslaugos – apie 28 proc., tiekimo – apie 1 proc. ir PVM – apie 19 proc. visos elektros energijos kainos, kurią pagal vienkainį tarifą moka gyventojai 2010 metais.

Palyginimui pateikiame Europos Sąjungos šalių 2009 metų elektros energijos kainas buitiniams vartotojams (13 paveikslėlis) ir nebutiniams vartotojams (14 paveikslėlis).

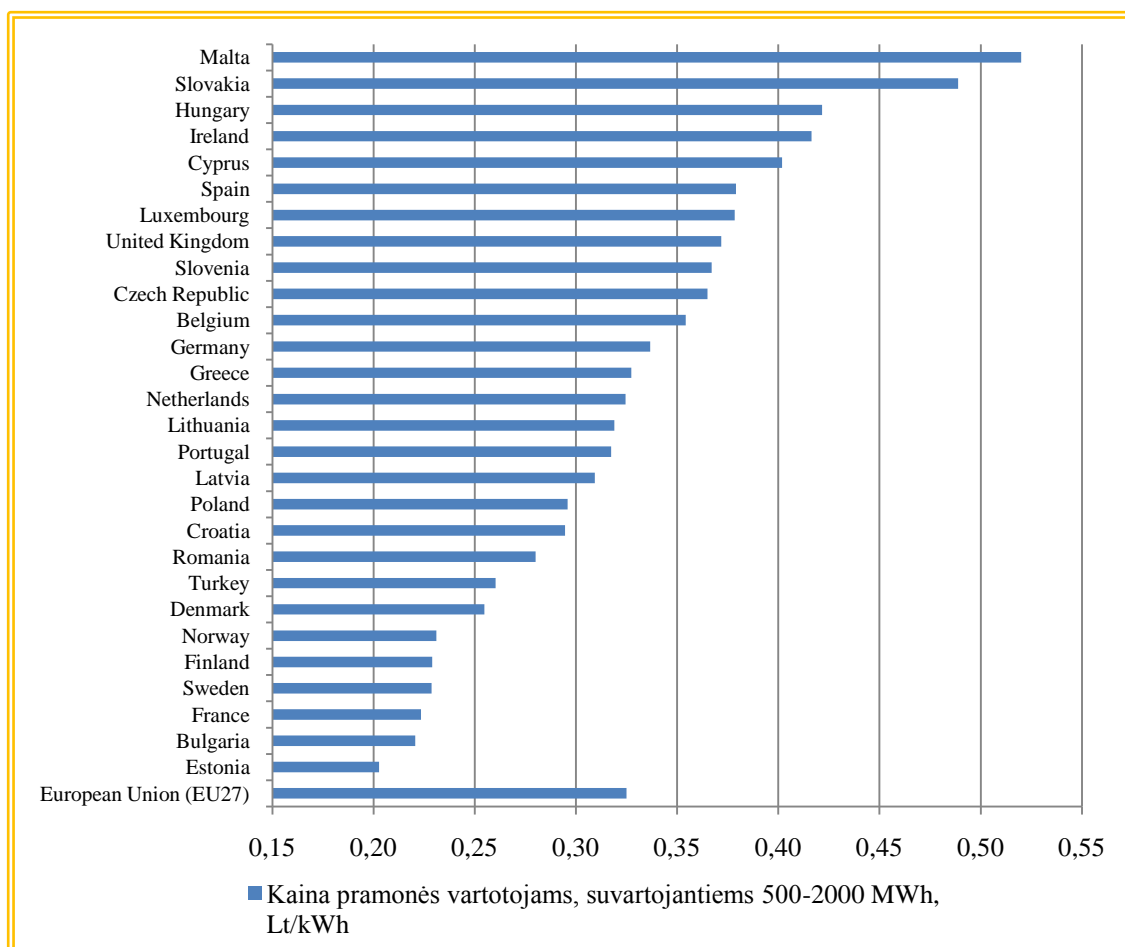
13 pav. 2009 metų kaina buitiniams vartotojams, suvartojantiems 2500-5000 kWh, Lt/kWh

Šaltinis: Eurostat

Lietuvoje buitiniams vartotojams 2009 metais taikyta elektros energijos kaina yra viena mažiausių tarp visų Europos Sąjungos valstybėse nustatytų elektros energijos kainų. Lietuvos gyventojai 2009 metais mokėjo 2,2 karto pigiau nei Airijos gyventojai, kurie už elektros energiją moka brangiausiai Europos Sąjungoje, ir pusantro karto pigiau nei buvo vidutinė elektros energijos kaina visose 27 Europos Sąjungos valstybėse.

14 pav. 2009 metų kaina nebutiniams vartotojams, suvartojantiems 500-2000 MWh, Lt/kWh

Šaltinis: Eurostat

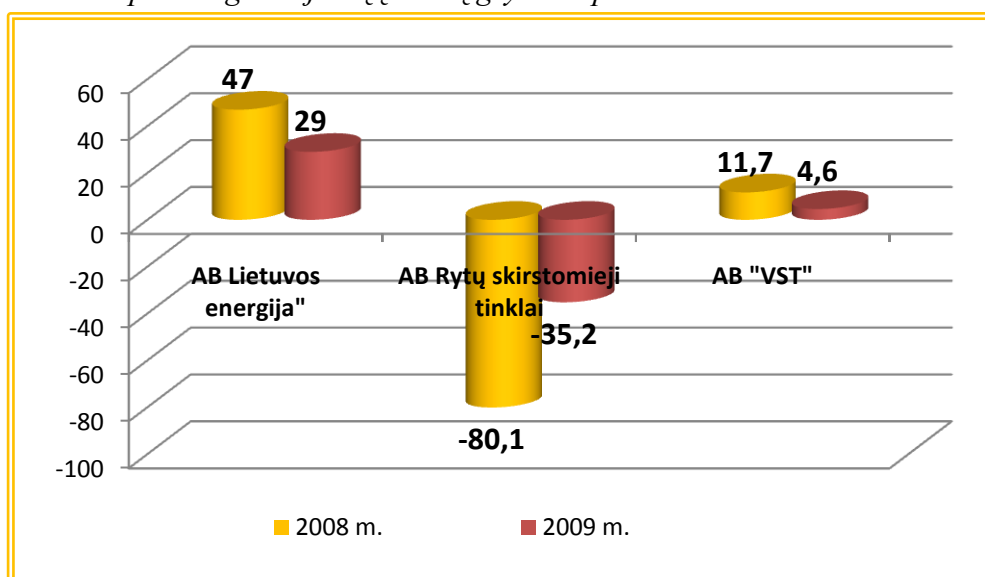
2009 metais Lietuvos pramonės įmonių mokėta elektros energijos kaina atitiko visos Europos Sąjungos kainų vidurkį.

1.4. Finansiniai reguliuojamų įmonių rodikliai

Reguliuojamų elektros energetikos įmonių 2009 metų finansiniai rodikliai pateikiami pagal neaudituos 2009 metų finansines ataskaitas, todėl, atlikus įmonių auditą ir pateikus oficialias ataskaitas, šie rodikliai gali keistis.

Reguliuojamų įmonių neaudituos grynasis pelnas 2009 metais ir palyginimas su 2008 metų uždirbtu pelnu parodytas 15 paveikslėlyje.

15 pav. Reguliuojamų įmonių grynasis pelnas 2008-2009 m.

Šaltinis: Komisija

Kaip matome iš paveikslėlio, AB "VST" grynasis pelnas 2009 metais išliko panašaus lygio kaip ir 2008 metais, o AB Rytų skirstomieji tinklų nuostolis dėl veiklos efektyvinimo 2009 metais sumažėjo. Įtakos įmonių rodikliams turėjo ir gerokai sumažėjęs elektros energijos suvartojimas. Perduotos elektros energijos kiekis aukštos įtampos tinklais sumažėjo 9,2 proc. Elektros energijos suvartojimas tiek AB "VST", tiek AB Rytų skirstomuosiuose tinkluose sumažėjo apie 6,5 proc., palyginti su 2008 metų vartojimu.

3 lentelė. Reguliuojamų įmonių finansiniai rodikliai 2008-2009 m.

Finansiniai rodikliai	Mato vnt.	2008 m.			2009 m. pagal neaudituos duomenis		
		AB "Lietuvos energija"	AB Rytų skirstomieji tinklai	AB "VST"	AB "Lietuvos energija"	AB Rytų skirstomieji tinklai	AB "VST"
Bendrasis pelningumas	proc.	27,2	39,9	41,8	23,24	37,7	39,5
Veiklos pelningumas	proc.	5,8	-6,82	3,9	1,64	-4,48	-0,24
Veiklos pelningumas (be nusidėvėjimo)	proc.	15	16,6	27,4	13,27	16,7	23,5
Veiklos sąnaudos pardavimuose (be nusidėvėjimo)	proc.	12,2	23,3	14,4	11,51	21	16,3
Grynasis pelningumas	proc.	2,90	-6,7	1	1,91	-3,03	0,18
EBIDTA	mln. Lt	225,8	201	319,5	211,962	201	265,9
Skolos lygis	koef.	0,2	0,29	0,45	0,17	0,26	0,43
Skola/akcininkų nuosavybė	koef.	0,26	0,4	0,83	0,2	0,36	0,76
Likvidumo koeficientas	koef.	0,96	0,6	2	1,58	1,07	0,82
Nuosavybės grąža	proc.	1,6	-3,31	0,7	1,09	-1,54	0,31
Turto grąža	proc.	1,3	-2,36	0,4	0,91	-1,14	0,18

Šaltinis: Komisija

* - nevertinant nusidėvėjimo.

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, bendrasis įmonių pelningumas 2009 metais sumažėjo.

Padidėjus perkamos elektros energijos kainoms, AB „Lietuvos energija“ ir AB „VST“ 2009 metais gavo mažesnę pelną. AB Rytų skirstomieji tinklai dirbo nuostolingai, tačiau efektyvinant veiklą nuostolis buvo mažesnis nei 2008 metais. Jeigu skaičiuodami veiklos pelningumo rodiklį neįvertintume nusidėvėjimo sąnaudų, tada šis rodiklis mažėtų AB „Lietuvos energija“ ir AB „VST“, AB Rytų skirstomųjų tinklų išliktų tame pačiame lygyje. Veiklos pelningumo AB „Lietuvos energija“ mažėjimo priežastimi galima įvardinti padidėjusias elektros energijos ir rezervinių galių pirkimo sąnaudas ir atsiradusį nuostolį dėl turto perkainojimo, nors pajamos iš pardavimų padidėjo net 4,4 proc. Veiklos pelningumo sumažėjimą skirstymo įmonėse lemia pajamų iš pardavimų mažėjimas, palyginti su 2008 metais AB „VST“ pardavimai sumažėjo 2,5 proc., AB Rytų skirstomuosiuose tinkluose 2,6 proc. AB „VST“ veiklos pelningumą mažina ir veiklos sąnaudų pardavimuose (be nusidėvėjimo) didėjimas. Kitose dviejose įmonėse buvo efektyvinama veikla ir veiklos sąnaudos pardavimuose sumažėjo. Veiklos sąnaudų kitimą atspindi OPEX rodiklis, kuris pateiktas 4 lentelėje.

4 lentelė. Infrastruktūrinių įmonių OPEX rodiklis 2007-2009 m.

OPEX, mln. Lt	2007 m.	2008 m.	2009 m.	Pokytis proc., palyginti su 2008 m.
AB "Lietuvos energija"	87	91	68,4	-24,8
AB Rytų skirstomieji tinklai	200	204,5	154,9	-24,3
AB "VST"	117,7	130,8	136,6	4,4

Šaltinis: Komisija

OPEX įvertina įmonės eksploatacines sąnaudas, kurias ji pati gali valdyti ir efektyvinti savo veiklą. Kaip matyti iš 4 lentelės, AB „VST“ šis rodiklis 2007-2009 metais kasmet augo, nes 2005-2006 metais buvo taip smarkiai sumažinusi savo veiklos sąnaudas, kad abi skirstomųjų tinklų įmonės net buvo sunku palyginti. AB Rytų skirstomųjų tinklų OPEX buvo beveik dvigubai didesnis nei AB „VST“. Tačiau bendras sąnaudų lygis buvo panašus abiejose skirstymo veiklą vykdančiose įmonėse, nes nusidėvėjimo sąnaudos AB Rytų skirstomieji tinklai buvo mažesnės, o AB „VST“ turto vertė buvo didelė, nusidėvėjimo sąnaudos didelės, bet investicijos buvo mažesnės nei AB Rytų skirstomuosiuose tinkluose. Bendrasis skolos koeficientas visose bendrovėse yra žemas, tai reiškia, kad bendrovės skolinasi nedaug. Skolos lygis nuosavybėje didžiausias AB „VST“, nes įmonė, išmokėdama akcininkams dividendus, ėmė banko paskolas.

1.5. Probleminiai klausimai

Komisija 2009 metais sulaukė nemažai klausimų dėl vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo tvarkos ir šių įkainių teisingumo. 2009 metais elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas reglamentavo Elektros energetikos įstatymas ir Ūkio ministerijos patvirtintos bei

Energetikos ministerijos pakeistos energijos vartotojų, gamintojų energetikos objektų prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų taisyklės. Vadovaudamiesi Elektros energetikos įstatymu, vartotojai dengė 20 proc. skirstomųjų tinklų įmonės patiriamų sąnaudų (likusią sąnaudų dalį dengia tinklų operatorius), o vadovaujantis minėtomis taisyklėmis, buvo nustatomas prijungimo mokesčio apskaičiavimo būdas: pagal Komisijos patvirtintus prijungimo įkainius arba 20 proc. skirstomųjų tinklų įmonės faktiškai patirtų prijungimo išlaidų.

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad buvusi vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarka kėlė daug klausimų ir diskusijų, 2009 m. gruodžio 28 d. patvirtino elektros energetikos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodiką ir prijungimo įkainius. Nauja tvarka ne tik supaprastins prijungimo įkainių apskaičiavimo tvarką, bet ir daugeliu atveju sumažins vartotojų mokamą elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų mokestį.

Elektros energetikos sektoriuje vienu iš klausimų vis dar išlieka sodininkų lėšomis įrengtų elektros energetikos objektų išpirkimo klausimas. Sodininkų lėšomis įrengtų elektros energetikos objektų išpirkimą turėtų paspartinti Energetikos ministerijos supaprastinta išpirkimo tvarka, tačiau neatmestina, kad šių objektų išpirkimas gali turėti įtakos ir elektros energijos kainai, nes juos išpirkus, atsiras poreikis investicijoms šiam turtui atstatyti pagal techninius reikalavimus, taip pat skirstomųjų tinklų įmonės patirs papildomas sąnaudas eksploatuodamos šiuos įrenginius bei montuodamos naujus apskaitos prietaisus vartotojams, nors elektros suvartojimas dėl to nepadidės.

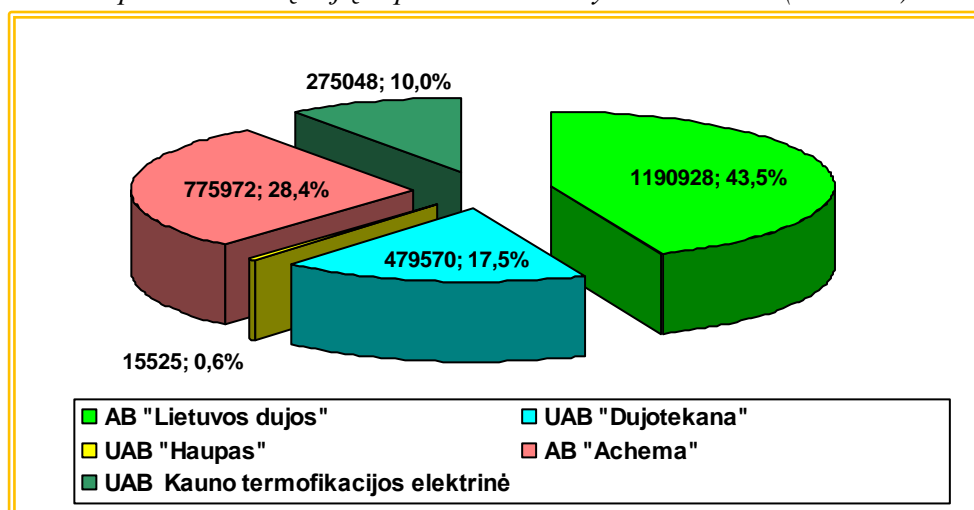
2. GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIUS

2.1. Rinkos apžvalga

2.1.1 Lietuvos gamtinių dujų rinka

2009 metais gamtines dujas importavo 5 Lietuvos dujų įmonės. Iš viso per metus buvo nupirka 2737,04 mln. m³ gamtinių dujų, t. y. 12 proc. mažiau negu 2008 metais (vien tik AB „Achema“ tiesiogiai iš AAB „Gazprom“ nupirko 35 proc. mažiau gamtinių dujų). Pagal tiesiogines sutartis su AAB „Gazprom“ nupirka 2257,47 mln. m³ (82,5 proc.), iš pardavėjo LT Gas Stream AG - 479,57 mln. m³. Gamtinių dujų importo dalys parodytos 16 pav.

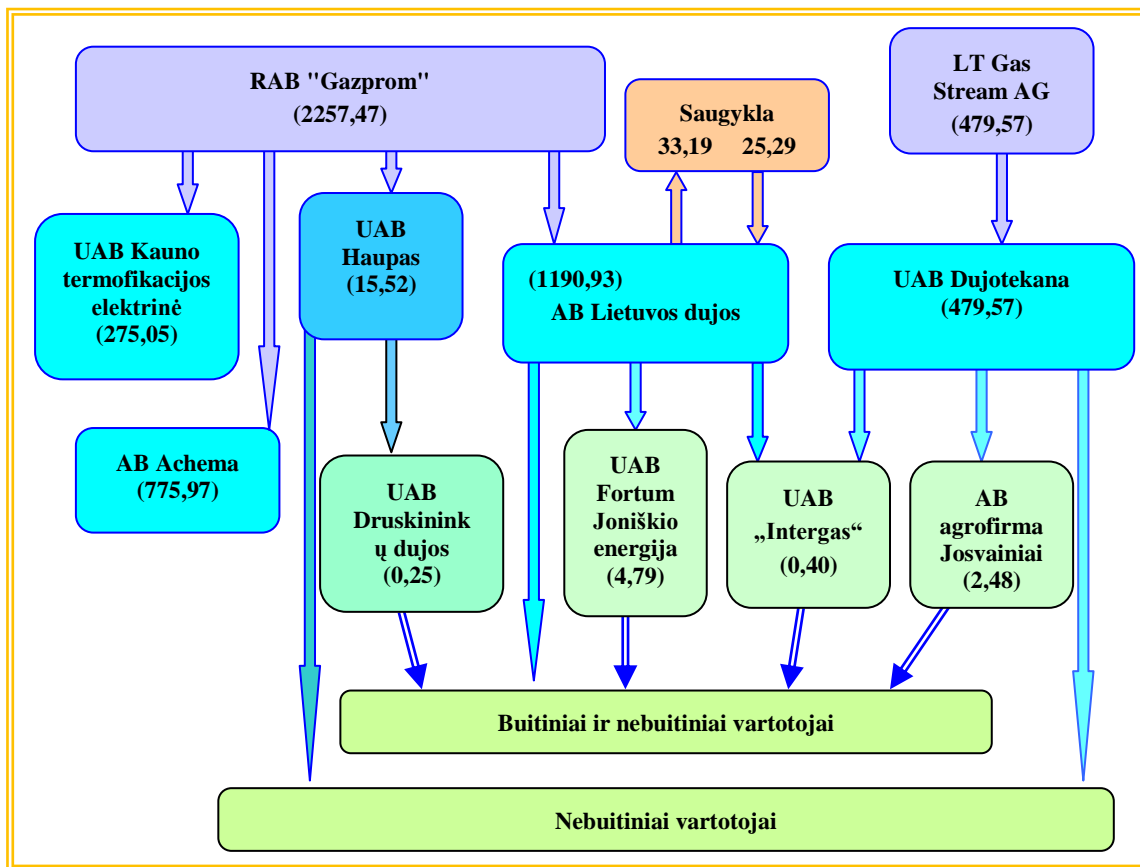
16 pav. Gamtinių dujų importo rinkos dalys 2009 metais (tūkst. m³)

Šaltinis: Komisija

Vartotojams Lietuvoje gamtines dujas tiekia du pagrindiniai tiekėjai: AB „Lietuvos dujos“ (70,9 proc.), kuri dujas tiekia ir gyventojams, ir nebutiniams vartotojams bei UAB „Dujotekana“ (28,2 proc.) - dujas parduodanti tik nebutiniams vartotojams. Gamtinių dujų rinkoje Lietuvoje veikia dar keletas smulkių gamtinių dujų tiekėjų (UAB „Fortum Joniškio energija“, AB agrofirma „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“), kurie nusipirkę dujas iš AB „Lietuvos dujos“ ar UAB „Dujotekana“ perparduoda vartotojams. Išskirtinis atvejis yra Druskininkų regionas, kurio dujų sistema nėra sujungta su bendra Lietuvos sistema. Šioje uždaroje rinkoje gamtines dujas parduodanti UAB „Haupas“ (tiekia tik 0,9 proc. Lietuvos vartotojams tiekiamo dujų kiekio). Gyventojai (buitiniai vartotojai) per 2009 metus suvartotojo 181,6 mln. m³, t. y. 6,6 proc. nuo viso į Lietuvą importuoto dujų kiekio. Beveik visus buitinius vartotojus aptarnauja AB „Lietuvos dujos“ (patiekė 99,9 proc. namų ūkiuose suvartojamų dujų). Gamtinių dujų tiekimo rinkos schema parodyta 17 pav.

17 pav. Dujų tiekimas ir vartojimas Lietuvoje 2009 metais (mln. m³)

Šaltinis: Komisija

Gamtinių dujų perdavimo sistema transportuota 3878,765 mln. m³ gamtinių dujų, iš jų 1197,331 mln. m³ transportuota tranzitu į Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį. 2009 metais magistraliniais tinklais vidaus poreikiams transportuotų dujų kiekis sumažėjo 16,1 proc., o tranzitu perduotų dujų kiekis sumažėjo 4,7 proc. Kaip jau buvo minėta, pagrindinė priežastis, dėl kurios sumažėjo transportuoti dujų kiekiai šalies viduje – sumažėję AB „Achema“ dujų vartojimo kiekiai. Iš viso palyginti su 2008 metais, perdavimo apimtys sumažėjo 12,9 proc. Gamtinių dujų skirstymo apimtys pasikeitė nežymiai – palyginus su 2008 metais, jos sumažėjo 1,8 proc. iki 1062,8 mln. m³.

2.2. Investicijos į gamtinių dujų sektorį

2.2.1. Dujų įmonių investicijos ir jų rodikliai

Vadovaujantis Energetikos įstatymo nuostatomis, Komisijai pavesta įvertinti dujų įmonių investicijų pagrįstumą. Investicijų projektai, kurių vieno objekto vertė viršija 1 mln. Lt, yra vertinami ir derinami išanalizavus atskiro projekto duomenis. Projektai, kurių vertė neviršija 1 mln. Lt, Komisijos vertinami ir derinami analizuojant metinį investicijų planą. Licencijuojamą veiklą vykdančios dujų įmonės kiekvienais metais pateikia Komisijai

metinius investicijų (plėtos) planus, kurie vertinami, atsižvelgiant į jų efektyvumą, nurodant šių investicijų planų įtaką infrastruktūros paslaugos kainai.

2009 metais Komisija suderino vieną svarbų investicijų projektą - UAB „Intergas“ dujotiekio statyba nuo Mažeikių miesto iki AB „Mažeikių nafta“. Pagal šį projektą numatoma pakloti 12 km ilgio 323,9 mm skersmens dujotiekio atšaką nuo esamos trasos iki projektuojamo magistralinio atjungiamojo čiaupo, numatant galimybę perspektyviniam dujų transportavimui į Skuodą. AB „Mažeikių nafta“ pateiktame prašyme dėl prijungimo prie gamtinių dujų sistemos yra nurodžiusi, kad 2010-2019 m. vartos 100-110 mln. gamtinių dujų per metus. Projekto vertė – 18,5 mln. Lt, įgyvendinimo terminas – 2010 metai. Komisijos vertinimu, šis projektas sudarytų galimybes maždaug 6 kartus sumažinti galiojančią skirstymo kainos viršutinę ribą Mažeikių rajone. Kaupiamieji diskontuoti grynujų pinigų srautai yra teigiami, todėl projektas buvo vertintas kaip gyvybingas.

Ilgiausią metinį investicijų (plėtos) planą pateikė AB „Lietuvos dujos“, kuri užima visą dujų perdavimo ir 97 proc. skirstymo rinkos Lietuvoje. Duomenys apie bendrovės investicijas ir plėtrą 2005-2009 metais pateikti 5 lentelėje.

2009 metais į reguliuojamą gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo veiklą bendrovė investavo 80,7 mln. Lt, t. y. 25 proc. mažiau negu 2008 metais. Gamtinių dujų tinklų plėtrai 2009 metais bendrovė skyrė 40,8 mln. Lt, iš kurių 21,5 mln. Lt buvo skirta kompresorinės stoties Jauniūnuose statybai, o 19,3 mln. Lt – skirstomųjų tinklų plėtrai. Pagal įsisavintas investicijas 2009 m. sistemų plėtos planas buvo įvykdytas tik 49 proc., o naujų tinklų nutiesta 2,5 karto mažiau negu 2008 metais. 2009 m. buvo nutiesta 95 km naujų dujotiekių, iš kurių 18,4 km – magistraliniai, 76,4 km – skirstomieji tinklai. Lėtėjančią plėtrą bendrovė aiškina tuo, kad atsiranda vis mažiau vartotojų, pageidaujančių prisijungti prie gamtinių dujų tinklų. Per 2009 metus AB „Lietuvos dujos“ prie dujotiekio prijungė 2507 naujus vartotojus, t. y. 2,3 karto mažiau negu 2008 metais.

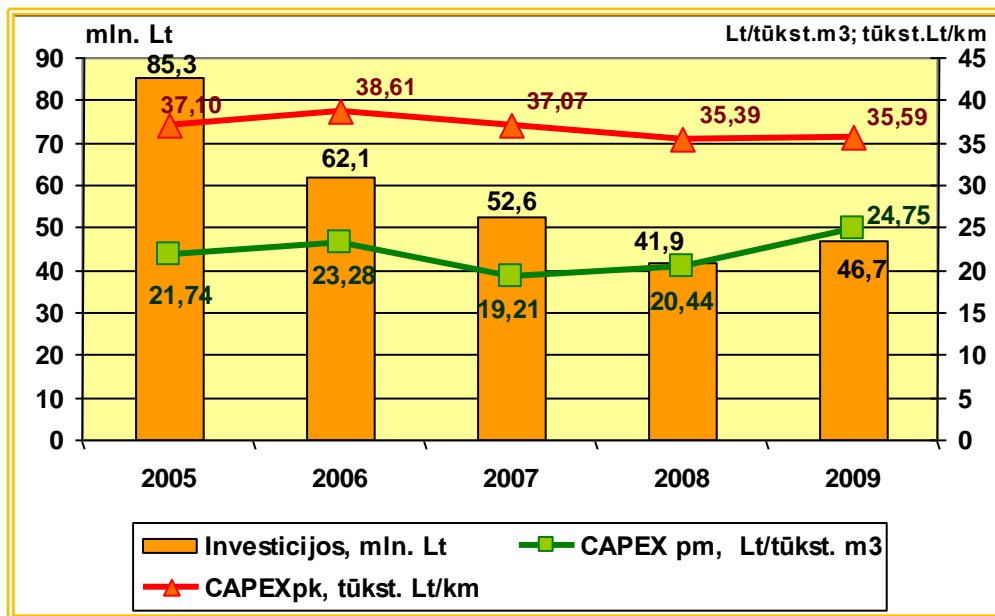
5 lentelė. AB „Lietuvos dujos“ investicijos ir plėtra 2005-2009 metais

Rodikliai	Mato vienetai	2005 m.	2006 m.	2007 m.	2008 m.	2009 m.	Iš viso 2005-2009 m.
Nutiesta naujų gamtinių dujų tinklų	km	241	277	295	239,2	94,8	1147
Rekonstruota gamtinių dujų tinklų	km	37	16	26	8,2	22,5	109,7
Išpirkta bendrojo naudojimo sistemų	km	46	26	35,9	12,8	20,3	141,0
Prijungtų naujų vartotojų skaičius		4208	5177	5926	5866	2507	23684
Investicijos į dujų transportavimą:	mln. Lt	130,5	121,7	115,7	107,6	80,7	556,2
<i>dujų perdavimas</i>	<i>mln. Lt</i>	<i>85,3</i>	<i>62,1</i>	<i>52,6</i>	<i>41,9</i>	<i>46,7</i>	<i>288,6</i>
<i>dujų skirstymas</i>	<i>mln. Lt</i>	<i>45,2</i>	<i>59,6</i>	<i>63,1</i>	<i>65,7</i>	<i>34,0</i>	<i>267,2</i>
Investicijų finansavimo šaltiniai:	mln. Lt	130,5	121,7	115,7	107,6	80,3	359,5
<i>nuosavos lėšos</i>	<i>mln. Lt</i>	<i>84,3</i>	<i>97,3</i>	<i>90,2</i>	<i>78,8</i>	<i>70,1</i>	<i>357,2</i>
<i>kitos lėšos</i>	<i>mln. Lt</i>	<i>46,2</i>	<i>24,4</i>	<i>25,5</i>	<i>28,8</i>	<i>10,2</i>	<i>124,9</i>

Šaltinis: Komisija

Didėjant įmonės turtui, atitinkamai didėja ir šio turto eksploatavimui reikalingos lėšos. 18 pav. parodytos investicijos į perdavimo veiklą ir kapitalo aptarnavimo sąnaudos (ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos, turto mokestis bei palūkanos), tenkančios 1 km perdavimo tinklo (CAPEX_{pk}) ir 1000 kub. metrų (CAPEX_{pm}).

18 pav. Investicijų į perdavimo veiklą palyginimas su ilgalaikio turto aptarnavimo sąnaudomis

Šaltinis: Komisija

Kaip matyti iš diagramos, CAPEX_{pk} turi tendenciją mažėti dėl didėjančio perdavimo tinklų ilgio.

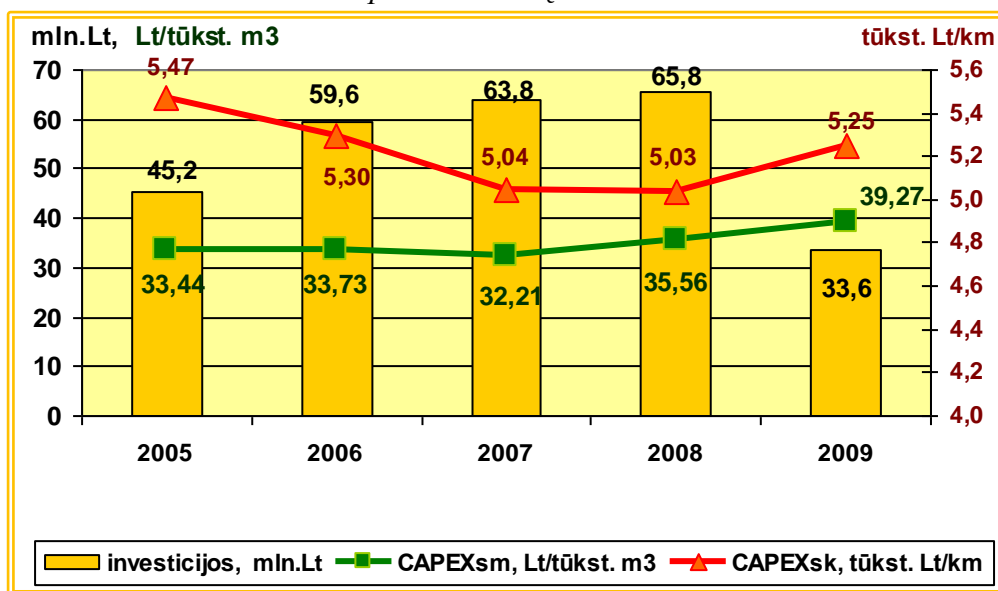
Dėl mažėjančio magistraliniais tinklais transportuojamo dujų kiekio didėja CAPEX_{pm}. Per 2005-2009 metus buvo nutiesta 80 km naujų perdavimo tinklų, tačiau transportuojamų dujų kiekis sumažėjo 364 mln. kub. m. Todėl AB „Lietuvos dujos“ kapitalo sąnaudos, reikalingos 1 km dujotiekio, turi tendenciją mažėti, tačiau jos vis tiek didina 1 kub. metro transportuojamų dujų kainą.

Analogiška situacija yra ir skirstymo veikloje. 19 pav. parodytas investicijų į skirstymo veiklą palyginimas su kapitalo aptarnavimo sąnaudomis, tenkančios 1 km skirstymo tinklo (CAPEX_{sk}) ir 1000 kub. metrų (CAPEX_{sm}). Per 2008 metus skirstomųjų tinklų ilgis padidėjo 395 km, dėl to nusidėvėjimo sąnaudos ir turto mokestis padidėjo 2,1 mln. Lt. 2009 metais skirstomųjų tinklų ilgis padidėjo tik 76 km, todėl santykinai išaugo CAPEX_{sk}. CAPEX_{sm} beveik nuolat didėjo, nes kasmet didėjant tinklų ilgiui, transportuojamų dujų kiekis nedidėjo. Per 2005-2009 metus skirstomųjų tinklų ilgis padidėjo 1106 km, tačiau transportuojamų dujų kiekis sumažėjo 57 mln. kub. m.

Nepaisant CAPEX_{sk} ir CAPEX_{sm} didėjimo, investicijų į skirstymo veiklą negalima laikyti neefektyviomis, nes dujų vartojimą mažina ne naujai prisijungę, o jau esami vartotojai. Pirmojo pogrupio buitinių vartotojų dujų suvartojimas nuo 2005 metų iki 2009 metų sumažėjo 20 proc. (nuo 98 iki 78 kub. m per metus), o antrojo pogrupio – 14 proc. (nuo

2,2 iki 1,9 tūkst. kub. m per metus). Palyginti su 2008 metais, visas skirstomų dujų kiekis sumažėjo 51,8 mln. kub. m, t. y. 4,8 proc. Jei skirstomų dujų kiekis nemažėtų, tai 2009 metais CAPEX_{sm} nebūtų didėjęs.

19 pav. AB „Lietuvos dujos“ investicijų į skirstymo veiklą palyginimas su ilgalaikio turto aptarnavimo sąnaudomis

Šaltinis: Komisija

Komisija pasiūlė pataisas Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo projektui, kad, koreguojant viršutines paslaugų kainų ribas, būtų vertinami su Komisija suderintų investicijų rodikliai. Seimas 2009 m. liepos mėn. pakeitė Gamtinių dujų įstatymą ir suteikė Komisijai teisę koreguoti dujų įmonių kainų viršutines ribas, atsižvelgiant į dujų įmonės įgyvendintas ir su Komisija suderintas investicijas. Todėl 2010 metais koreguodama infrastruktūrinių paslaugų kainų viršutines ribas Komisija įvertins dujų įmonių atliktų investicijų faktinį įgyvendinimą bei atitinkamai pakoreguos kainų viršutines ribas. Svarbiausias investicijų vertinimo kriterijus – investicijos, skirtos infrastruktūros plėtrai, turi būti efektyvios, t. y. neturi didinti kainų esamiems vartotojams.

2.3. Gamtinių dujų sektoriaus kainodara. Reguliuojamų įmonių kainos

2.3.1. Metodiniai klausimai

Seimui 2009 metais priėmus Gamtinių dujų įstatymo pakeitimus, aiškiai įvardinti principai, kurias vadovaujantis yra skaičiuojamas dujų įmonių pelnas: pelno norma yra ne mažesnė kaip 10 metų trukmės Vyriausybės vertybinių popierių (obligacijų) aukcionų, įvykusių per praėjusius 36 kalendorinius mėnesius, metinės palūkanų normos procentais aritmetinis svertinis vidurkis, bet ne didesnis kaip 5 procentai (tuo metu galiojanti dujų įmonių pelno norma buvo 8,1 proc.) Taip pat įstatymas numatė, kad kainodaros principus, susijusius su reguliuojamoje veikloje naudojamo turto verte, turi nustatyti Vyriausybė. Todėl Komisija

parengė ir pateikė Vyriausybei tvirtinti gamtinių dujų įmonių reguliuojamoje veikloje naudojamo turto nustatymo principus:

1. atitinkamoje gamtinių dujų licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė, skaičiuojant dujų įmonių pelną ir nusidėvėjimo sąnaudas, nustatoma, vertinant neperkainotą (istorinę) dujų įmonių turto vertę.
2. į licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertę neįtraukiamas turto vertės pokytis, nesuderintas su Komisija, su reguliuojama veikla nesusijęs (įskaitant turta, skirtą dujų transportavimui tranzitu), nenaudojamas, užkonservuotas turtas, taip pat turtas, įsigytas už gautas subsidijas, investicijų dalis, įgyvendinta panaudojus Europos Sąjungos skirtų struktūrinių fondų lėšas, dotacijos, pajamos už naujųjų vartotojų prijungimą.
3. dujų tranzitui priskirtino turto vertė nustatoma analogiškai kaip ir Lietuvos vartotojams skirtos perdavimo sistemos. Šiuo dydžiu mažinama perdavimo veikloje naudojamo turto vertė.

Įvertinus teisės aktų reikalavimų pasikeitimus, Komisija pataisė gamtinių dujų kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikas. Be minėtų pelno normos skaičiavimo ir kainodaros principų, susijusių su reguliuojamoje veikloje naudojamo turto verte, perkėlimo į metodikas, Komisija, siekdama išvengti staigių gamtinių dujų kainų svyravimų, Metodikoje patikslino dujų kiekio koregavimo koeficientą, nustatydamas, kad kai faktinis transportuotas dujų kiekis skiriasi daugiau kaip 10 proc. nuo bazinio dujų kiekio, Komisija gali priimti sprendimą dujų įmonės negautas (viršytas) pajamas dėl kiekių nuokrypio įvertinti, koreguodama vėlesnių metų (iki 3 metų) perdavimo, skirstymo kainų viršutinės ribas. Šis sprendimas leido sušvelninti dujų perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų kilimą, nustatant šių paslaugų kainų viršutinės ribas 2010 metams.

2.3.2. Gamtinių dujų kainos

2009 metais Komisijos reguliuojamą gamtinių dujų perdavimo veiklą vykdė vienintelė AB „Lietuvos dujos“, skirstymo veiklą – AB „Lietuvos dujos“, UAB „Intergas“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Fortum Joniškio energija“, AB agrofirmas „Josvainiai“ ir dujų tiekimo veiklą – AB „Lietuvos dujos“, UAB „Dujotekana“, UAB „Haupas“, UAB „Intergas“, UAB „Druskininkų dujos“, UAB „Fortum Joniškio energija“, AB agrofirmas „Josvainiai“.

2009 metais galiojusios ir nuo 2010 metų galiojančios visų dujų įmonių viršutinės kainų ribos parodytos 6 lentelėje.

6 lentelė. Dujų įmonių viršutinių gamtinių dujų kainų ribų palyginimas, Lt už tūkst. m³

Veiklos pavadinimas	2009 m.	2010 m.	Pasikeitimas
AB „Lietuvos dujos“			
Perdavimas	40,18	39,03	-2,86 proc.
Skirstymas	181,93	168,43	-7,42 proc.
Tiekimas	53,70	53,70	0
UAB „Fortum Joniškio energija“ (nuo 2010 m. UAB „Fortum Heat Lietuva“)			
Skirstymas	154,68	134,4	-13,11 proc.
Tiekimas	9,54	7,06	-26,0 proc.
UAB „Intergas“ Druskininkų sav.			
Skirstymas	63,38	92,64	46,17 proc.
UAB „Intergas“ Mažeikių sav.			
Skirstymas	584,55	92,64	-6,3 karto
UAB „Druskininkų dujos“			
Skirstymas	1213,20	1213,20	0
Tiekimas	119,07	119,07	0
AB agrofirma „Josvainiai“			
Skirstymas	47,35	52,59	11,07 proc.
Tiekimas	5,4	6,10	12,96 proc.
UAB „Dujotekana“			
Tiekimas	44,30	44,32	0,04 proc.
UAB „Haupas“			
Tiekimas	94,42	91,0	-3, 62 proc.

Šaltinis: Komisija

2009 metais buvo koreguotos AB „Lietuvos dujos“ perdavimo, skirstymo ir tiekimo kainų viršutinės ribos. Perdavimo ir skirstymo kainų viršutinės ribos mažėjo (atitinkamai 2,9 proc. ir 7,4 proc.) dėl pasikeitusių turto vertinimo principų, nuo 8,1 proc. iki 5 proc. nuo licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertės sumažintos pelno normos bei mažesnių sąnaudų technologinėms reikmėms. Koreguojant tiekimo kainos viršutinę ribą, kainos didėjimą ir mažėjimą lemiantys faktoriai kompensavo vienas kitą, todėl tiekimo kainos viršutinė riba liko nepakitusi.

Nuo 2010 metų Lietuvos dujų sektoriuje atsirado nauja įmonė - UAB „Fortum Heat Lietuva“. Ši įmonė 2009 m. birželio mėn. iš UAB „Fortum Joniškio energija“ nupirko visą su gamtinių dujų skirstymu ir tiekimu susijusį turtą ir, gavusi gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo licencijas, nuo 2010 m. sausio 1 d. pradėjo licencijuojamą veiklą. 2009 m. įmonei buvo nustatytos gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo kainų viršutinės ribos 2010-2014 m. laikotarpiui. Lyginant su anksčiau veikusios UAB „Fortum Joniškio energija“ kainų viršutinėmis ribomis, skirstymo kainos viršutinė riba sumažėjo 13,1 proc., o tiekimo

kainos – 26 proc. Skirstymo kaina mažėjo dėl sumažintos pelno normos ir mažesnių sąnaudų technologinėms reikmėms, o tiekimo kaina – dėl tiekiamų didesnių dujų kiekių, nes UAB „Fortum Jonišio energija“, pati būdama šilumos tiekėja, tiekimo veiklai nepriskirdavo to dujų kiekio, kuris buvo skirtas šilumos gamybai.

2009 metais baigėsi ir UAB „Intergas“ skirstymo kainos viršutinės ribos galiojimas Druskininkų savivaldybėje. Be Druskininkų savivaldybės teritorijos, ši įmonė dar skirsto ir tiekia dujas Mažeikių rajone, kur skirstymo kainos riba buvo nustatyta 2008-2013 metų laikotarpiui ir buvo daug didesnė, nei Druskininkų savivaldybėje galiojusi kaina. UAB „Intergas“ prašymu nuo 2010 metų buvo nustatyta viena skirstymo kainos viršutinė riba visoje UAB „Intergas“ veiklos teritorijoje. AB „Mažeikių nafta“ išipareigojus nuo 2010 metų per metus vartoti 100 – 110 mln. m³ gamtinių dujų, buvo nustatyta 92,64 Lt/tūkst. kub. m. skirstymo kainos viršutinė riba. Dėl UAB „Intergas“ atskirų teritorijų veiklos sąnaudų sujungimo, Mažeikių savivaldybėje viršutinė riba sumažėjo 6,3 karto (anksčiau galiojusi viršutinė kainos riba buvo 584,55 Lt/tūkst. kub. m), o Druskininkų savivaldybėje padidėjo 46,2 proc. (ankstesnė riba buvo – 63,38 Lt/tūkst. kub. m).

2009 metais buvo koreguotos AB agrofiramos „Josvainiai“ skirstymo ir tiekimo bei UAB „Dujotekana“ ir UAB „Haupas“ tiekimo kainų viršutinės ribos. UAB „Josvainiai“ tiek skirstymo, tiek tiekimo kainų viršutinės ribos didėjo dėl sumažėjusio skirstomų ir tiekiamų dujų kiekio. UAB „Dujotekana“ tiekimo kainos viršutinė riba beveik nepasikeitė. UAB „Haupas“ tiekimo kainos viršutinė riba mažėjo, nes Komisija nepripažino įmonės suskaičiuotų nusidėvėjimo ir darbo užmokesčio sąnaudų.

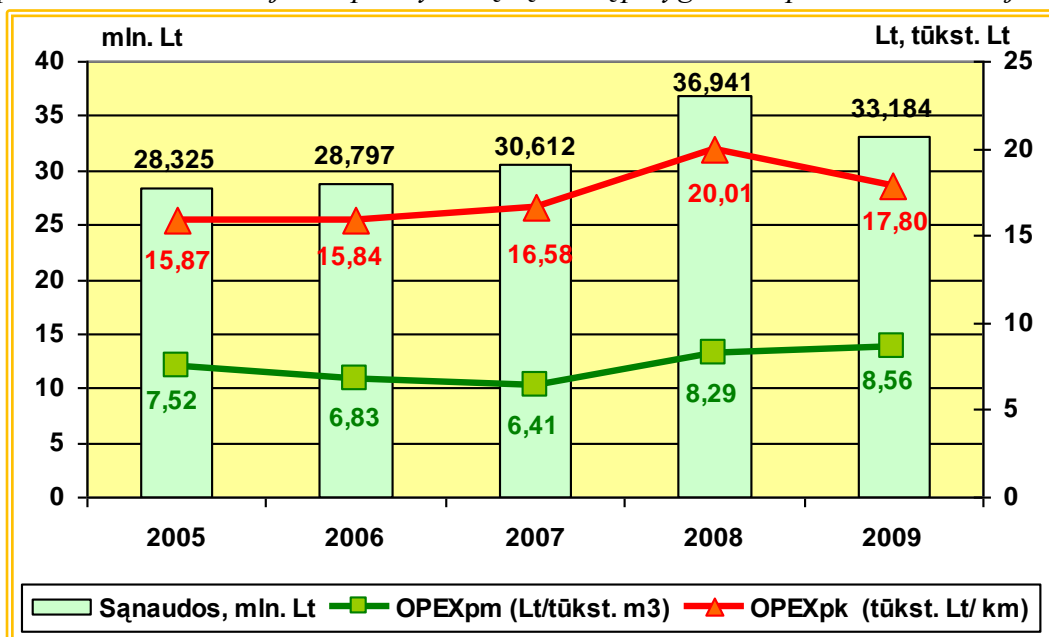
UAB „Druskininkų dujos“ viršutinės kainų ribos nebuvo koreguotos, nes žymiai sumažėjus skirstomų ir tiekiamų dujų kiekiui bei dėl šios priežasties sumažėjus pajamoms, finansinė įmonės padėtis tapo kritiška. Pagal įmonės pateiktus duomenis, gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinė riba turėtų didėti maždaug 3,3 karto, lyginant su galiojusia 2009 metais. Tačiau ir padidinus teikiamų paslaugų kainas, tai neišspręstų susikaupusių įmonės finansinių problemų. Todėl Komisija nusprendė pratęsti 2009 metų kainų galiojimą, ir kainų viršutinių ribų koregavimo klausimą atidėti, kol įmonė nurodys priemones, leidžiančias jai pagerinti finansinę padėtį ir toliau vykdyti licencijuojamą veiklą.

2.3.3. Dujų perdavimo, skirstymo veiklos efektyvumo vertinimas

Gamtinių dujų sektoriaus dujų perdavimo ir skirstymo veiklos efektyvumas buvo nagrinėjamas, lyginant faktinių operatyvinės veiklos sąnaudų (materialinių bei joms prilygintų sąnaudų, darbo užmokesčio bei socialinio draudimo mokesčio) kitimą per 2005–2009 metus.

20 pav. parodytos perdavimo operatyvinės veiklos sąnaudos absoliutiniu dydžiu per 2005-2009 metus ir santykiniai, t. y. tenkančios vienam produkcijos vienetui.

20 pav. AB „Lietuvos dujos“ operatyvinių sąnaudų palyginimas perdavimo veikloje

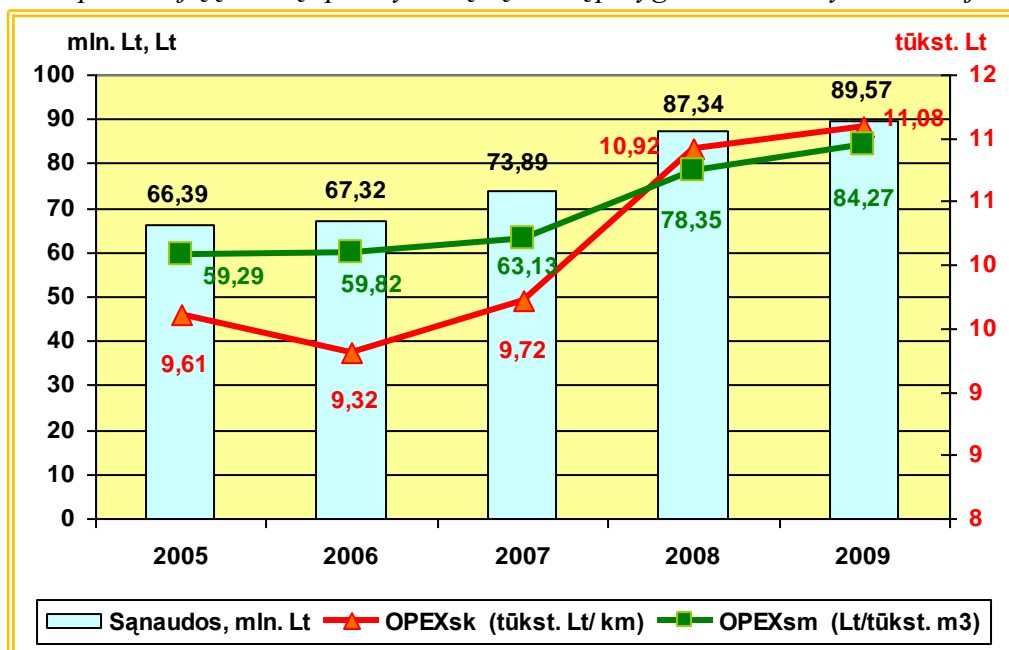
Šaltinis: Komisija

Efektyvumui nustatyti buvo lyginamos kiekvienų metų veiklos sąnaudos tūkstančiui kubinių metrų dujų transportuoti magistraliniais tinklais ($OPEX_{pm}$) ir sąnaudos, reikalingos eksploatuoti 1 km magistralinio dujotiekio ($OPEX_{pk}$). Gamtinių dujų perdavimo veiklą Lietuvoje vykdo vienintelė įmonė – AB „Lietuvos dujos“.

Kaip matyti iš diagramos, operatyvinės sąnaudos perdavimo veikloje iki 2008 metų didėjo tiek absoliutiniu, tiek santykinu dydžiu. Ypač ryškiai šis padidėjimas pastebimas 2008 metais, kai intensyviai didėjo darbo užmokestis, o kartu ir paslaugos bei materialinės sąnaudos. 2009 metais bendrovė 3,76 mln. Lt sumažino operatyvinės veiklos sąnaudas, todėl sumažėjo $OPEX_{pk}$, tačiau sumažėjus transportuotų dujų kiekiui, $OPEX_{pm}$ nežymiai padidėjo. Bendrovei pavyko sumažinti sąnaudas, sumažinus remonto bei kitas sąnaudas. Nepaisant sumažėjusių operatyvinių sąnaudų, $OPEX_{pm}$ padidėjo dėl 16,1 proc. sumažėjusio transportuotų dujų kiekio.

Skirstymo veiklą Lietuvoje vykdo penkios įmonės. 21 pav. parodytos dujų sektoriaus, t. y. visų penkių įmonių skirstymo operatyvinės veiklos sąnaudos per 2005-2009 metus absoliutiniu dydžiu ir santykinu, t. y. tenkančios vienam produkcijos vienetui. Kaip ir perdavimo veikloje buvo lyginamos kiekvienų metų veiklos sąnaudos tūkstančiui kubinių metrų dujų transportuoti skirstomaisiais tinklais ($OPEX_{sm}$) ir sąnaudos, reikalingos eksploatuoti 1 km skirstomojo dujotiekio ($OPEX_{sk}$).

21 pav. Dujų įmonių operatyvinių sąnaudų palyginimas skirstymo veikloje

Šaltinis: Komisija

Per 2005-2009 metų skirstomų dujų kiekiai svyravo mažiau negu perduodamų dujų kiekiai, (2009 metais buvo paskirstyta dujų 4,7 proc. mažiau negu 2008 metais, tačiau tik 5,1 proc. mažiau negu 2005 metais), todėl veiklos efektyvumas daugiausiai priklausė nuo skirstymo veiklos sąnaudų. Kaip matyti iš paveikslėlio, ypač staigiai šios sąnaudos išaugo 2008 metais ir viršijo 2007 metų lygį 18,2 proc. Kaip ir perdavimo veikloje, skirstymo veiklos sąnaudų didėjimą sąlygojo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo fondo didėjimas. 2009 metais, lyginti su 2008 metais, operatyvinės skirstymo sąnaudos didėjo 2,6 proc. (2,2 mln. Lt), nes 6,2 proc. (3,78 mln. Lt) didėjo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo fondas. Darbo užmokesčio fondo didėjimą iš dalies kompensavo materialinių ir joms prilygintų sąnaudų mažėjimas 5,96 proc. (1,55 mln. Lt). Didėjant absoliutinėms operatyvinės veiklos sąnaudoms, atitinkamai didėjo ir $OPEX_{sm}$ bei $OPEX_{sk}$.

Kaip matyti iš paveikslėlio, operatyvinės veiklos sąnaudos dujų sektoriuje nuolat didėja tiek absoliutiniu, tiek santykiniu dydžiu. Todėl Komisija, koreguodama kainas, atidžiau vertins dujų įmonių skirstymo veiklos operatyvines sąnaudas, taikydama skatinamąjį dujų įmonių reguliavimą. Taip pat būtina atkreipti dėmesį, kad operacinių sąnaudų santykiniam padidėjimui įtakos turėjo ir dujų įmonių atliktos investicijos į dujų tinklų plėtrą (naujų vartotojų prijungimą), kurių efektyvumo rezultatai turėtų atsispindėti ilgalaikėje 10-20 metų perspektyvoje.

2.3.4. Dujų sektoriaus finansinių rodiklių apžvalga

AB „Lietuvos dujos“ yra didžiausia gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo įmonė, todėl šios įmonės rodikliai turi didžiausią įtaką bendriems dujų sektoriaus ekonominiams, finansiniams rodikliams.

2008 metais AB „Lietuvos dujos“ buvo nustatyta perdavimo ir skirstymo kainų viršutinė riba 2009-2013 metams. Tuo metu, dar esant ekonominiam pakilimui, buvo vadovaujamosi optimistinėmis prognozėmis (darbo užmokesčio augimu, paslaugų kainų didėjimu, didėjančiu dujų poreikiu ir su tuo susijusiomis investicijomis), todėl 2009 metams buvo nustatytos aukštesnės kainų ribos, nei galiojo 2008 metais, tai turėjo įtakos ir įmonės pelno padidėjimui. 2009 metais gamtinių dujų sektoriuje veikiančių įmonių pelnas iš reguliuojamos gamtinių dujų veiklos, palyginti su 2008 metais, išaugo 72,9 procento. 2009 metais pelningiausia veikla buvo gamtinių dujų skirstymas (19,8 mln. Lt). AB „Lietuvos dujos“ iš šios veiklos uždirbo 20,2 mln. Lt pelno. UAB „Intergas“ ir UAB „Druskininkų dujos“ skirstymo veikla nebuvo pelninga.

Nuo 2009 metų AB „Lietuvos dujos“ buvo nustatyta skirstymo kainos viršutinė riba naujam penkerių metų reguliavimo periodui – 181,93 Lt/tūkst. m³ (2008 metais galiojo - 127,27 Lt/tūkst. m³). Pagrindinės skirstymo kainos augimo priežastys:

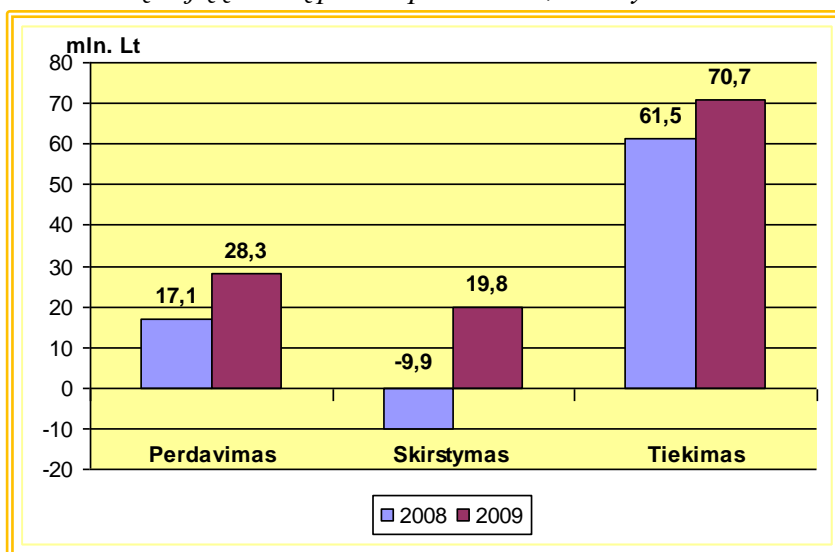
- ♦ padidėjęs ekonomiškai pagrįsto ilgalaikio turto skirstymo veikloje dydis. AB „Lietuvos dujos“ per 2005-2008 metų reguliavimo periodą į dujų skirstymo veiklą investavo 244,9 mln. Lt, todėl išaugo turto vertė, nuo kurios skaičiuojamas pelnas – 2005 metais licencijuojamos skirstymo veiklos ekonomiškai pagrįsta turto vertė buvo 287,6 mln. Lt, o 2009 m. pradžioje – 392,3 mln. Lt;
- ♦ pasikeitusios pelno normos skaičiavimo taisyklės. Daugelyje ES šalių narių, skaičiuojant dujų įmonių pelną, taikomas svertinio kapitalo kaštų (WACC) modelis. Todėl buvo nuspręsta šią praktiką taikyti ir Lietuvoje. Atsižvelgiant į tai, keitėsi pelno norma – 2009 metams buvo nustatyta 8,08 proc. pelno iki mokesčių norma, t y. ji pasikeitė nuo 5,02 proc. iki 8,08 proc.
- ♦ dėl įmonės 2009-2013 metų ilgalaikės investicijų programos padidėjusios palūkanų mokesčių sąnaudos;
- ♦ padidėjusios eksploatacinės sąnaudos.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos pelnas didėjo iš esmės dėl tų pačių priežasčių kaip ir skirstymo veikloje. AB „Lietuvos dujos“ per 2005-2008 metų reguliavimo periodą į šią sistemą investavo 345,6 mln. Lt, todėl išaugo turto vertė, nuo kurios skaičiuojamas pelnas - įvertinus investicijas, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas, nurašytą ar kitaip perleistą licencijuojamos veiklos turta, ekonomiškai pagrįsta turto vertė nuo 232,3 mln. Lt išaugo iki 371,6 mln. Lt.

Tiekimo veikloje pelnas, palyginti su 2008 metais, padidėjo 15 proc. Dujų sektoriaus tiekimo veiklos pelno pasikeitimą iš esmės sąlygojo tai, kad Komisija, skaičiuodama dujų kainas 2008 metams buitiniams vartotojams, prognozavo mažesnes už faktines dujų importo kainas. 2008 metais didėjant dujų importo kainai, bet nedidinant kainų buitiniams vartotojams, bendrovė iš tiekimo veiklos negavo 17 mln. pajamų. Nustatant tarifus buitiniams vartotojams 2009 metams, šios negautos pajamos buvo įskačiuotos į tarifus.

Gamtinių dujų sektoriaus įmonių pelno palyginimas perdavimo, skirstymo ir tiekimo veikloje parodytas 22 pav. Skaičiavimuose pateikiami neaudituoti 2009 metų rodikliai.

22 pav. Gamtinių dujų įmonių pelnas perdavimo, skirstymo ir tiekimo veikloje

Šaltinis: Komisija

Kaip jau buvo minėta, didžiausią įtaką dujų sektoriaus finansiniams rodikliams turi AB „Lietuvos dujos“. Todėl toliau glaustai apžvelgiami šios bendrovės finansiniai rodikliai bei pateikiami kriterijai, nulėmę šių rodiklių pasikeitimus.

AB „Lietuvos dujos“ reguliuojamos gamtinių dujų veiklos pajamos per 2009 metus, palyginti su 2008 metais, sumažėjo 18,9 procento. Pajamų kritimą sąlygojo sumažėjusios dujų importo kainos ir gamtinių dujų vartojimas.

7 lentelėje pateikiamas AB „Lietuvos dujos“ 2008 metų ir 2009 metų neaudituočių finansinių rodiklių palyginimas pagal segmentus.

7 lentelė. AB „Lietuvos dujos“ 2008 m. ir 2009 m. neaudituočių finansinių rodiklių palyginimas pagal segmentus.

Finansiniai rodikliai	Mat. vnt.	2008 m.			2009 m.		
		Perdavimas	Skirstymas	Tiekimas	Perdavimas	Skirstymas	Tiekimas
Grynasis pelningumas	%	14,2	-3,8	3,6	20,7	9,2	5,08
Veiklos pelningumas	%	17,3	-6,3	3,8	26,2	12,6	6,03
Pardavimo pajamos	mln. Lt	124,1	137,8	1278,9	127,6	169,2	952,9
Turtas	mln. Lt	1473,1	784,4	259,3	1519,9	85,7	232,6
Įsipareigojimai	mln. Lt	262,7	174,5	210,2	223,6	168,2	167,9
EBITDA	mln. Lt	81,5	25,8	55,8	96,1	57,2	61,8
Skolos lygis	%	17,8	22,2	48,7	4,7	21,4	2,6
Skola/akcininkų nuosavybė	%	23,8	31,8	101,4	19,3	9,1	74,1
Likvidumo koeficientas		1,1	0,6	1,2	0,7	1	1,4
Nuosavybės grąža	%	1,7	-1,0	22,4	2,5	2,7	21,4
Turto grąža	%	1,3	-0,7	10,8	1,9	2	12,3

Šaltinis: Komisija

2009 metais, palyginti su 2008 metais, AB „Lietuvos dujos“ pardavimų pajamos perdavimo veikloje išaugo 2,85 proc., pelnas padidėjo 64,5 procento, veiklos sąnaudos sumažėjo 7,06 proc. Perdavimo veiklos pelningumas 2009 m. pakilo iki 26,2 proc.

Pagrindinės pelno augimo priežastys perdavimo veikloje – sumažėjusios sąnaudos technologinėms reikmėms, sumažėjusios materialinės ir joms prilygintos sąnaudos, viršutinės perdavimo kainos ribos augimas. Dujų perdavimo apimtys, palyginti su 2008 metais, sumažėjo 16,1 procentu. EBITDA (pelnas iki mokesčių, palūkanų ir nusidėvėjimo) padidėjo nuo 81,5 mln. Lt iki 96,1 mln. Lt.

Skirstymo veiklos pajamos 2009 m., palyginti su 2008 m. išaugo, 22,82 proc., o pelnas – iki 20,2 mln. Lt (2008 m. – 8,1 mln. Lt nuostolis). Todėl pagerėjo veiklos pelningumas ir grynas pelningumas, taip pat ir nuosavybės bei turto grąža. EBITDA padidėjo nuo 25,8 mln. Lt iki 57,2 mln. Lt.

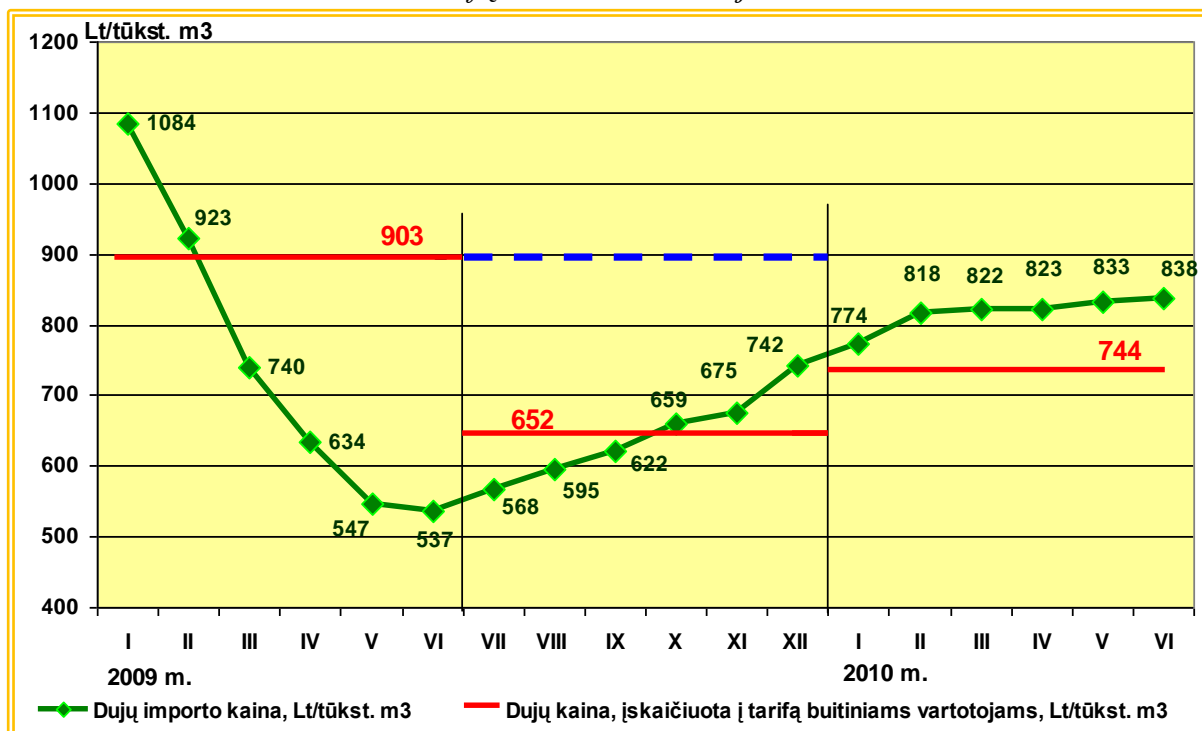
Tiekimo veiklos pajamos 2009 metais, palyginti su 2008 metais, sumažėjo 25,5 proc., o pelnas išaugo 12,6 proc. 2009 metais išaugo veiklos pelningumas ir grynas pelningumas, palyginti su 2008 metais, EBITDA išaugo nuo 55,8 mln. Lt iki 61,8 mln. Lt.

AB „Lietuvos dujos“ finansiniai duomenys rodo, kad 2009 metai bendrovei buvo pelningi – nors pajamos iš gamtinių dujų veiklos sumažėjo 290,9 mln. Lt, pelnas išaugo 43,6 mln. Lt, iš kurių 17 mln. Lt buvo kompensacija už negautas pajamas iš buitinių vartotojų per 2008 metus. Dėl bendrovės sumažintų sąnaudų pelnas didėjo 3,7 mln. Lt.

3.3.5. Dujų kainų buitiniams vartotojams kainodara ir šių kainų nustatymo problematika

2009 metais Komisija, matydama, kaip staigiai keičiasi kuro kainos pasaulio rinkoje, inicijavo Gamtinių dujų įstatymo pataisas, kurios leistų dažniau perskaičiuoti gamtinių dujų kainas. Komisijos nuomone, optimaliausias variantas – dujų kainas buitiniams vartotojams nustatyti du kartus per metus. 2009 metų liepos mėn. Seimas pritarė įstatymo pataisoms. Gamtinių dujų tarifą buitiniams vartotojams sudaro: prognozuojamų dujų (produkto), konkrečių perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo kainų bei skirtumo tarp ankstesnio tarifų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių dujų (produkto) kainų suma. Pateiktame 23 pav. matyti gamtinių dujų importo kainos kitimo tendencijos 2009-2010 metais, ir kokia dujų importo kaina buvo įskaičiuota į dujų tarifą buitiniams vartotojams.

23 pav. Dujų importo kainos kitimas 2009-2010 metais ir dujų kaina, įskaičiuota į tarifą buitiniams vartotojams

Šaltinis: Komisija

Prognuozuota gamtinių dujų importo kaina buitiniams vartotojams 2009 metams buvo 902,89 Lt už tūkst. m³, tačiau jau pirmąjį 2009 metų pusmetį ji pradėjo staigiai mažėti, todėl AB „Lietuvos dujos“ gegužės mėn. pateikė prašymą perskaičiuoti kainas buitiniams vartotojams. Į tarifą buitiniams vartotojams buvo įskaičiuota 651,93 Lt už tūkst. m³ gamtinių dujų kaina. Kadangi kaina buitiniams vartotojams buvo koreguojama tik dėl importo kainos pasikeitimo, pastovioji kainos dalis liko nepakeista, o kintamos kainos dalis visoms vartotojų grupėms mažėjo 0,30 Lt/m³. Dujų kainos perskaičiavimas nuo 2009 metų liepos 1 d. leido sumažinti gamtinių dujų tarifą buitiniams vartotojams vidutiniškai 17 proc.

2009 m. lapkričio mėn. AB „Lietuvos dujos“ pateikė Komisijai suskaičiuotus buitinių vartotojų tarifus nuo 2010 metų sausio 1 d. Prognuozuojama gamtinių dujų importo kaina buitiniams vartotojams sudarė 743,58 Lt už tūkst. m³, t. y. apskaičiuota prognozuojama gamtinių dujų importo kaina buitiniams vartotojams, palyginti su galiojančia (651,93 Lt už tūkst. m³), didėjo 91,58 Lt už tūkst. m³, t. y. 14,1 proc. Buitinių vartotojų tarifo pasikeitimui įtakos turėjo ir Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pasikeitimai, pagal kurį nuo 18 iki 19, o vėliau ir 21 procento buvo padidintas pridėtinės vertės mokesčio tarifas. Taip pat, nustatant dujų tarifus buitiniams vartotojams 2010 metams, vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo nuostatomis, buvo įvertintas susidaręs skirtumas tarp prognozuojamų ir faktiškai importuotų dujų kainų.

8 lentelėje pateikiamas AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams palyginimas 2009- 2010 metais.

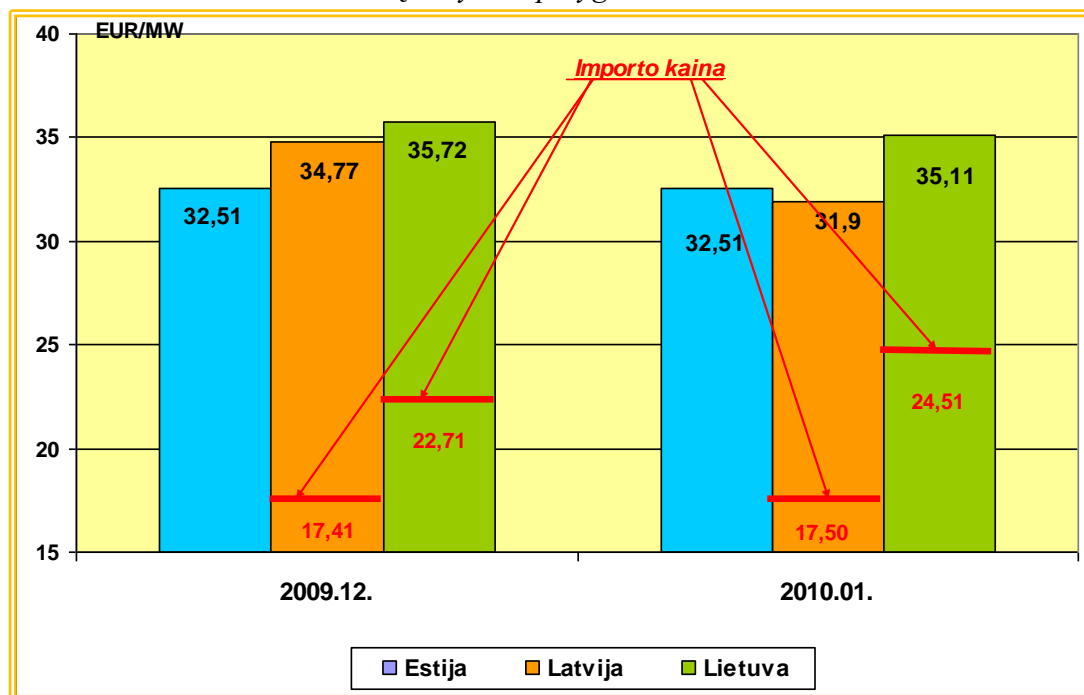
8 lentelė. AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams palyginimas 2009- 2010 m.

Vartotojų pogrūpis	Pastovioji kainos dalis, mokama kiekvieną mėnesį (litais per mėn., su PVM)			Kintamoji kainos dalis, mokama kiekvieną mėnesį už suvartotą dujų kiekį (Lt/m ³ , su PVM)		
	Nuo 2009-01-01	Nuo 2009-07-01	Nuo 2010-01-01	Nuo 2009-01-01	Nuo 2009-07-01	Nuo 2010-01-01
I pogrūpis	2,22	2,22	2,00	2,12	1,82	1,87
II pogrūpis	14,66	14,66	14,05	1,58	1,28	1,29
III pogrūpis	14,66	14,66	14,05	1,56	1,26	1,28

Šaltinis: Komisija

Latvijoje tarifai buitiniams vartotojams taip pat yra nustatomi du kartus per metus, t. y. nuo sausio ir liepos mėnesio. Čia dujų įmonės nustato dujų importo kainą, pagrįstą gamtinių dujų įsigijimo kainos formule, ir prideda patvirtintus tarifus už paslaugas. Reguluojanti institucija pačiame procese nedalyvauja, tik atlieka monitoringą. Estijoje buitiniams vartotojams tarifai nustatomi kas ketvirtį.

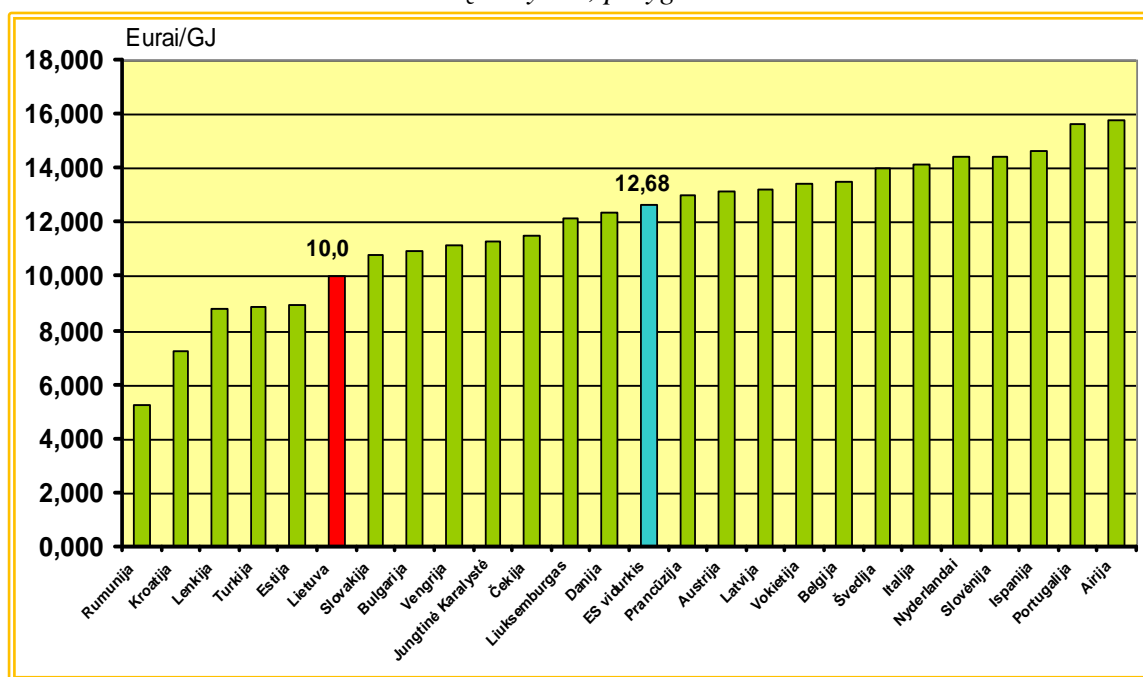
24 pav. Baltijos šalių gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams, vartojantiems dujas namų šildymui, palyginimas

Šaltinis: Komisija

Kaip matyti iš 24 pav. pateiktos informacijos, gamtinių dujų importo kaina 2009-2010 metų šildymo sezono metu Latvijoje buvo mažesnė negu Lietuvoje, nes tuo metu latviai vartojo dujas iš Inčukalnio dujų saugyklos. Užpildyta ši saugykla buvo 2009 metų vasarą, kai dujų importo kaina buvo pasiekusi žemiausią lygį. 2008-2009 metų šildymo sezono metu situacija buvo priešinga – Latvijoje dujos buvo žymiai brangesnės nei Lietuvoje, nes dujų saugykla buvo užpildyta dujų kainų pakilimo metu. Todėl Europos Sąjungos statistikos agentūros „Eurostat“ duomenimis, 2009 m. I ketvirtį Latvijoje gamtinės dujos gyventojams kainavo brangiau nei Lietuvoje. 25 pav. parodytos 2009 m. pradžios gamtinių dujų kainos vidutinio dydžio namų ūkiams Europoje.

25 pav. Europos šalių gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams, vartojantiems dujas namų šildymui, palyginimas

Šaltinis: „Eurostat“

Kaip matyti iš grafiko, gamtinių dujų tarifas Lietuvoje 2009 metų I ketvirtį sudarė vidutiniškai 10 eurų už gigadžaulį ir buvo 21 proc. mažesnis už Europos Sąjungos šalių vidurkį. Dujų kainos šiame grafike yra parodytos be mokesčių. Galutinei dujų kainai įtakos turi ir taikomi mokesčiai: Latvijoje buitiniams gamtinių dujų vartotojams taikomas 10 proc. pridėtinės vertės mokestis, Estijoje – 19 proc., Lietuvoje – 21 proc.

3.3.6. Kiti gamtinių dujų kainodaros klausimai

Komisijai keičiant Gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo bei Gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinių ribų nustatymo metodikas, buvo pakeistas ir buitinių vartotojų skirstymas į grupes. Išanalizavus ES šalių taikomą buitinių vartotojų diferencijavimo praktiką bei siekdama atskirti buitinius vartotojus pagal dujų vartojimo paskirtį (buitinius vartotojus, vartojančius dujas maistui gaminti bei vartotojus, dujas naudojančius būsto šildymui), buvo pasiūlyta sumažinti I grupės buitinių vartotojų vartojimo ribą iki 500 kub. metrų. Šis pakeitimas suteikė galimybę naudotis pigesniu tarifu

tiems daugiabučių namų gyventojams, kurių butai nedideli, tačiau juose šildymuisi įrengtas dujinis katilas, bet gamtinių dujų vartojimas nėra didelis (per metus nesudegindavo 800 kub. metrų).

Be to, šis pakeitimas supaprastino gamtinių dujų įmonių ir Komisijos darbą – pagal tokį buitinių vartotojų grupių skirstymą duomenys yra teikiami ir Europos Sąjungos statistikos agentūrai „Eurostat“.

2.4. Naujų vartotojų prijungimas

2.4.1. Metodologiniai klausimai

Komisija 2009 metais patvirtintoje Gamtinių dujų naujų buitinių vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikoje, atsižvelgdama į vartotojų skundus bei tam, kad būtų išvengta naujų buitinių vartotojų piktnaudžiavimo, tiesiant naujus dujotiekius į naujai dujofikuojamus kvartalus (teritorija, kurioje numatomas individualių namų masyvas), numatė, kad dujų įmonė įvertintų potencialius dujų vartotojus šiuose kvartaluose bei jiems nustatytų vienodą prisijungimo įkainį, kuris būtų taikomas trejus metus. Tačiau praktikoje pasirodė, kad net ir šis Komisijos nustatytas saugiklis yra nepakankamas tam, kad būtų išvengta naujai besijungiančių vartotojų piktnaudžiavimo. Todėl Komisija 2010 metų pradžioje pataisė metodiką ir numatė, kad dujofikuojant naujus kvartalus, vartotojams vietoj trejų metų taikomo apskaičiuoto prijungimo įkainio, kuris vertinamas pagal kvartalo dujofikavimo pradžioje apskaičiuotą metrų skaičių, tenkantį vienam naujai dujofikuojamo kvartalo buitiniam vartotojui, bus taikomas prijungimo įkainis, kuris nepriklauso nuo naujojo vartotojo prisijungimo momento, t. y. visi naujieji vartotojai už prijungimą mokės vienodai.

Pakeista ir prisijungimo įmokų skaičiavimo tvarka gyventojams, kurie planuoja jungtis prie vietinės sistemos, t. y. įvairioms gyvenamųjų namų ar kitoms bendrijoms priklausančių dujotiekio tinklų. Iki šiol bendrų prijungimo prie vietinių dujotiekio tinklų įmokos dydžio nustatymo principų nebuvo. Tai sąlygojo „sutartinių kainų“ praktiką, kai iš gyventojų buvo reikalaujama padengti nepagrįstai dideles prijungimo sąnaudas. Pagal naujas nuostatas vietinių tinklų savininkai įvertins esamo dujotiekio likutinę vertę, naujojo vartotojo gamtinių dujų vartojimo kiekį bei atstumą, reikalingą papildomam dujotiekiiui nutiesti, ir pagal tai nustatys naujo vartotojo prijungimo įmoką.

Prijungiant nebutinius vartotojus, investicijų, reikalingų naujų vartotojų prijungimui, atsipirkimo laikas buvo prailgintas nuo 10 iki 15 metų. Tai reiškia, kad naujieji nebutiniai vartotojai, kurių prijungimas nedidina perdavimo ir skirstymo viršutinės ribos, iki šiol mokėdavę 60 proc. prijungimo sąmatos dydžio įmoką, dabar mokės 40 proc., o likusią dalį dengs per naudojimosi sistema metus. Taip pat Prijungimo metodikoje numatyta teisė dujų įmonėms taikyti ir mažesnius naujų vartotojų prijungimo įkainius, jei tai daroma nediskriminuojant, objektyviai, pagal iš anksto žinomus ir viešai paskelbtus kriterijus, ir jei tai nedidina kainos esamiems vartotojams.

Įkainių skaičiavimo tvarkos pakeitimai, leidžiantys prisijungimo prie tinklo sąmatą išdėstyti per gerokai ilgesnį laikotarpį, leis naujai besisteigiantiems verslo subjektams, kurių veikloje numatomas gamtinių dujų naudojimas, sumažinti pradinių investicijų sumą.

2.4.2. Prijungimo įkainiai buitiniams vartotojams

Komisijai pakeitus Prijungimo metodiką, AB „Lietuvos dujos“ pateikė duomenis prijungimo įkainių skaičiavimui.

Prisijungimo įkainis buitiniams vartotojams priklauso nuo to, kuriai grupei vartotojas yra priskirtas. Prijungimo įkainis skaičiuojamas:

1. buitiniams vartotojams, suvartojantiems iki 500 m³ dujų per metus arba dujas naudosiantiems buitiniams viryklėms;
2. buitiniams vartotojams, suvartojantiems daugiau kaip 500 m³ dujų per metus arba dujas naudosiantiems vandens arba patalpų šildymui.

Išanalizavusi AB „Lietuvos dujos“ pateiktus duomenimis, Komisija suskaičiavo buitiniams vartotojams mažesnius prisijungimo prie dujų tinklų prijungimo įkainius.

9 lentelėje pateikiame nuo 2009 m. kovo 1 d. ir nuo 2010 m. balandžio mėn. įsigaliojusius Komisijos nustatytus gamtinių dujų prijungimo įkainius buitiniams vartotojams.

9 lentelė. Nuo 2009 m. kovo 1 d. ir nuo 2010 m. balandžio mėn. įsigalioję Komisijos nustatyti gamtinių dujų prijungimo įkainiai buitiniams vartotojams

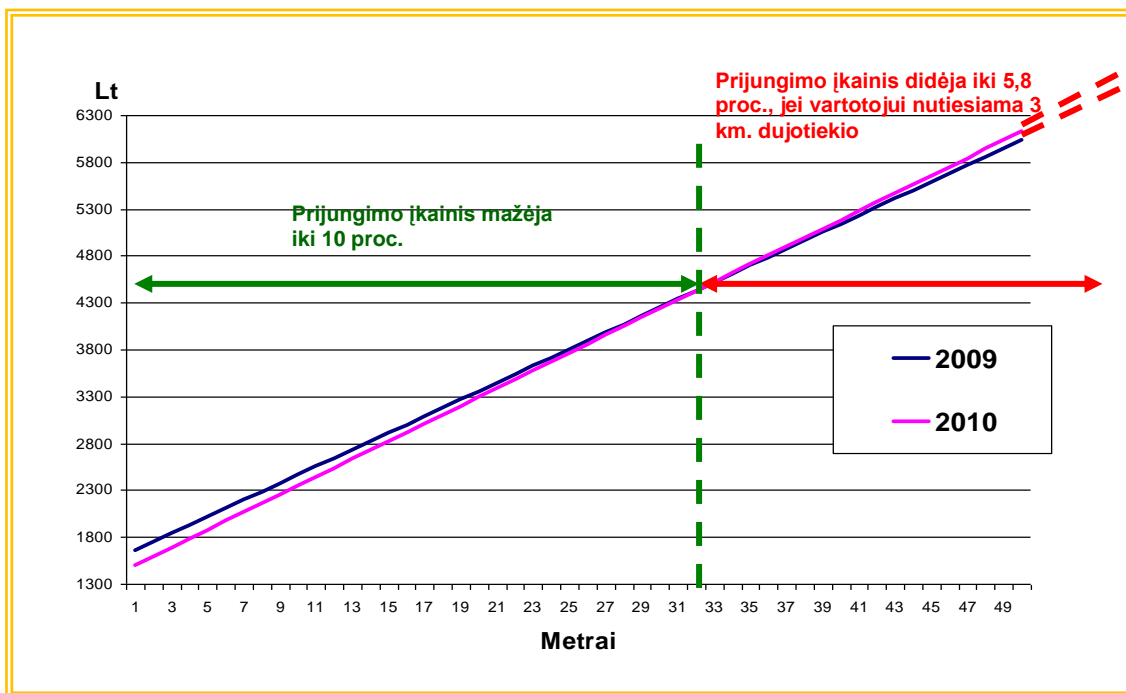
Rodiklis	Pastovioji dalis, Lt	Už papildomą metrą, Lt
I pogrupis (vartotojai, suvartojantys iki 500 m³ dujų per metus)		
Nuo 2009 m. kovo 1 d. galiojęs prijungimo įkainis	4116,91	160,55
Nuo 2010 m. balandžio 1 d. Komisijos nustatytas prijungimo įkainis	2205,60 (-47 proc.)	63,09 (-61 proc.)
II pogrupis (vartotojai, suvartojantys virš 500 m³ dujų per metus)		
Nuo 2009 m. kovo 1 d. galiojęs prijungimo įkainis	1589,7	89,3
Nuo 2010 m. balandžio 1 d. Komisijos nustatytas prijungimo įkainis	1402,56 (-12 proc.)	94,48 (+6 proc.)

Šaltinis: Komisija

I pogrupio buitiniams vartotojams prijungimo įkainiai nuo 2010 metų balandžio mėn., palyginti su galiojusiais 2009 metais, vidutiniškai mažėja 48 proc. Pagrindinės priežastys, sąlygojančios prijungimo įkainio mažėjimą – Komisijos Prijungimo metodikoje nustatyto statybos kainų indekso mažėjimas 13,5 proc. bei naujai prijungtų vartotojų, tenkančių vienam nutiestam dujotiekio metrui bei investicijos vienetai, augimas.

II pogrupio buitiniams vartotojams įkainio už prisijungimą pokytis priklausys nuo reikalingų dujotiekio metrų. Jei II grupės buitiniam vartotojui jungiantis prie dujų tinklą bus reikalinga nutiesti iki 32 metrų dujotiekio (26 pav.), tai priklausomai nuo prijungimo atstumo, įkainis mažėja iki 10 proc. Jei teks dujotiekio kloti daugiau nei 32 metrus, įkainis tik tokiu atveju didėtų iki 5,8 proc.

26 pav. Buitinių vartotojų, suvartojančių daugiau kaip 500 m³ per metus arba dujas naudojančių vandens arba patalpų šildymui prijungimo įkainių palyginimas

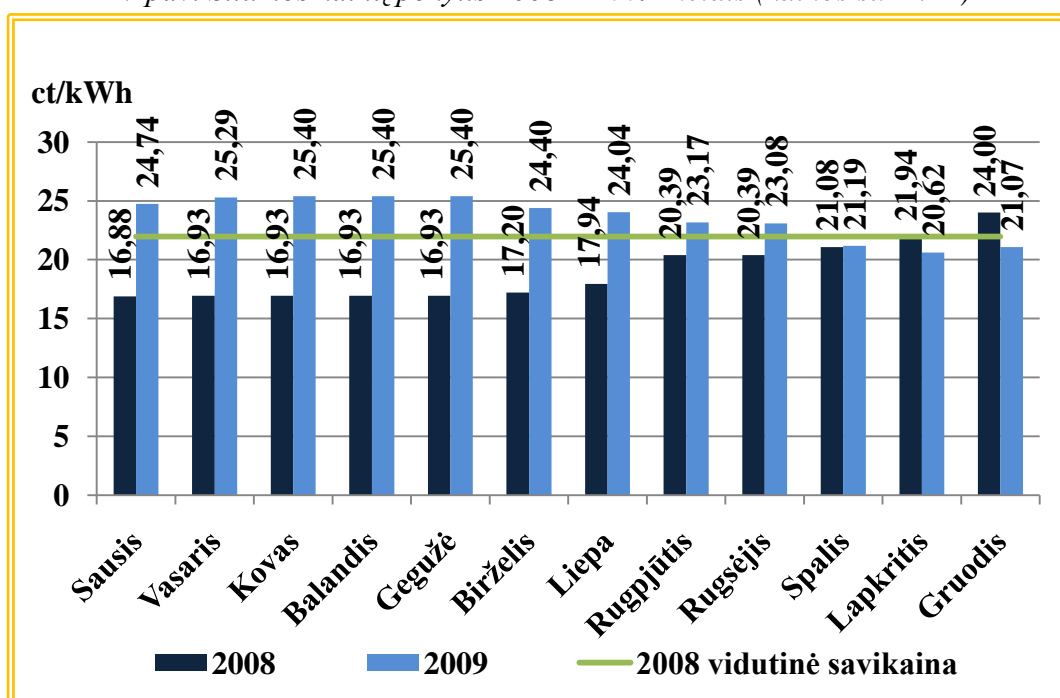
Šaltinis: Komisija

3. ŠILUMOS SEKTORIUS

3.1. Rinkos apžvalga

2009/2010 metų šildymo sezono šilumos kainos yra vidutiniškai apie 10 proc. mažesnės nei 2008/2009 metų šildymo sezono kainos, net ir įskaitant lengvatinio PVM augimą 2009 metais nuo 5 iki 9 proc. (27 pav.). Šio rezultato nebūtų pasiekta, jei nebūtų priimta nauja Šilumos ūkio įstatymo redakcija, leidusi šilumos kainas keisti kas mėnesį, priklausomai nuo kuro kainų pokyčio. Taip keičiantis kuro kainoms, šilumos kainos reaguoja lanksčiau bei kinta tolygiai.

27 pav. Šilumos kainų pokytis 2008 – 2009 metais (kainos su PVM)

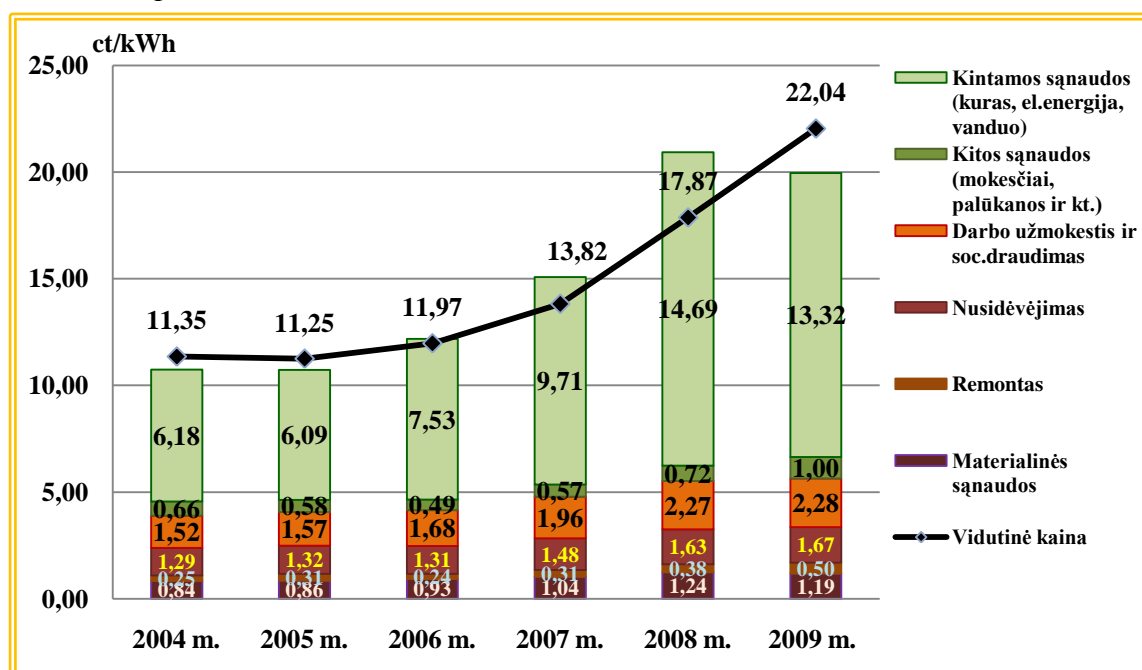

Šaltinis: Komisija

Šilumos kaina galėtų būti apie 1,56 ct/kWh žemesnė, jei kasmėnesinė šilumos kainų nustatymo sistema būtų galiojusi visada, ir kylant kuro kainoms šilumos tiekėjai nebūtų sukaupe nuostolio.

27 pav. pateikiama ir vidutinė 2008 metų šilumos savikaina, kuri buvo gerokai aukštesnė už 2008 metais taikomas šilumos kainas. Kaip matome iš 28 pav., ši problema buvo aktuali jau nuo 2006 metų, ėmus kilti kuro kainoms. Vėluojant šilumos kainų perskaičiavimams, šilumos savikaina nuolat buvo didesnė nei taikoma šilumos kaina vartotojams.

28 pav. Šilumos savikaina ir vidutinė kaina 2004-2009 metais (be PVM)

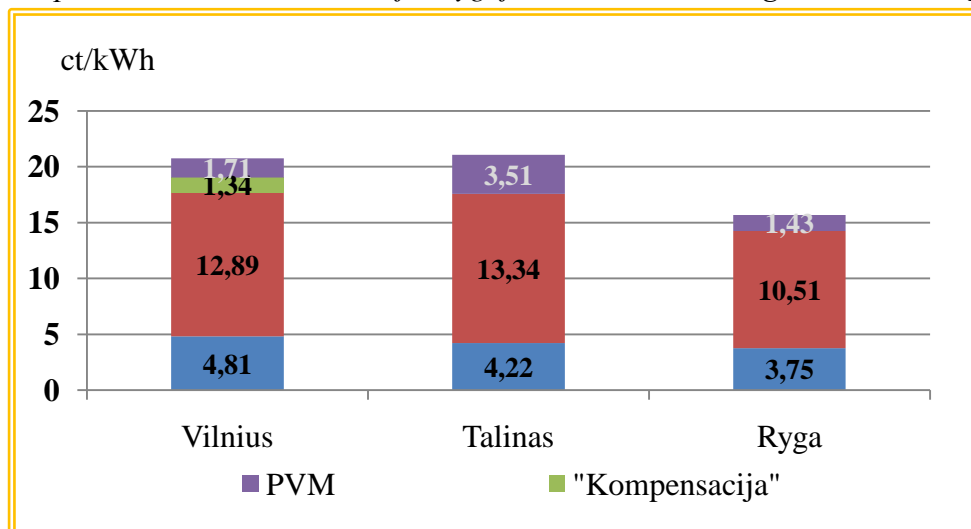

Šaltinis: Komisija

Iki 2009 metų pradžios sektoriuje susidarė per 300 mln. Lt nepadengtų kuro sąnaudų (38 pav.), kurios yra įvertintos 2009 metų šilumos kainoje (vidutiniškai 1,56 ct/kWh), todėl 2009 metų kaina yra aukštesnė už savikainą. Įsigaliojus naujai sistemai, tokios apimties nepadengtų kuro sąnaudų, kylant kuro kainoms įmonės neprikaups, o kuro kainoms mažėjant, vartotojai naudą pajus iš karto.

Kas mėnesinio šilumos kainų perskaičiavimo pagal kintančias kuro kainas nauda atsispindi ir lyginant šilumos kainas Baltijos šalyse (29 pav.).

29 pav. Šilumos kainos Vilniuje, Rygoje ir Taline 2009 m. gruodžio mėnesį

Šaltinis: Komisija

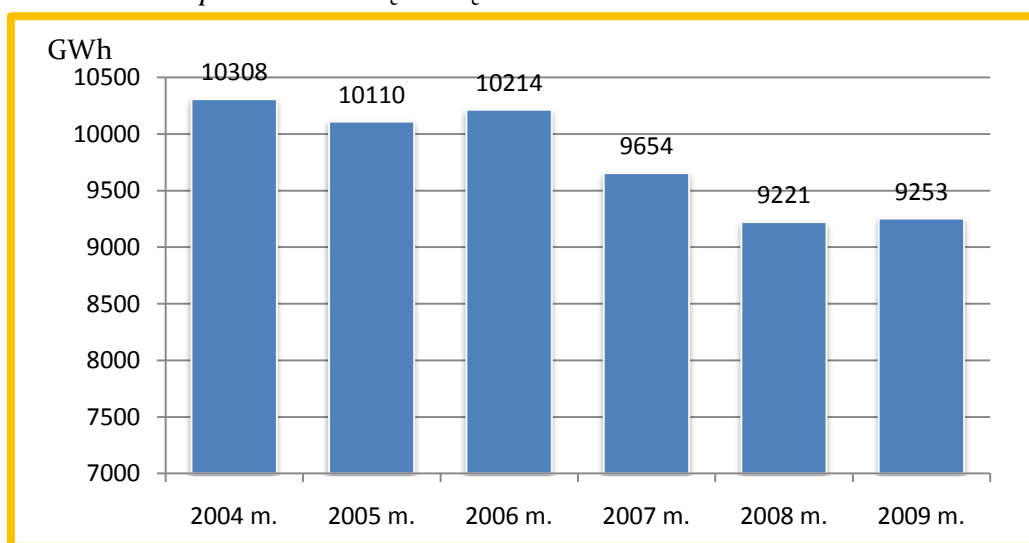
Šilumos kaina Rygoje 2009 metų gruodžio mėn. buvo mažiausia dėl anksčiau nei Lietuvoje įdiegto šilumos kainų keitimo kas mėnesį mechanizmo, todėl nebuvo prikaupta nepadengtų kuro sąnaudų. Vilniaus kainoje 1,34 ct/kWh sudaro nepadengtos kuro sąnaudos per 2008 metus. Kainų skirtumui tarp Baltijos šalių turi įtakos ir tai, kokiomis sąlygomis yra perkamos gamtinės dujos. Pavyzdžiui, 2009 metų gruodį AB „Rigas siltums“ šilumos kainoje gamtinių dujų kaina įskaičiuota 10 proc. mažesnė nei UAB „Vilniaus energija“.

Toliau šioje ataskaitoje yra pateikiama tik Komisijos reguliuojamų šilumos tiekėjų sektoriaus apžvalga.

Lietuvoje stambiausias šilumos tiekėjas yra įmonių grupė „Dalkia“, kuri valdo UAB „Vilniaus energija“ ir 8 UAB „Litesko“ filialus. Įmonių grupei „Dalkia“ priklausančios įmonės 2009 metais pardavė 42 proc. visos Lietuvos vartotojams reikalingos šilumos. Perpus mažesnis šilumos tiekėjas yra AB „Kauno energija“ (pardavė 16 proc. viso šilumos kiekio), AB „Klaipėdos energija“ pagal gamybos apimtį užima trečią vietą Lietuvoje (parduoda 11 proc. šilumos). Regioninė įmonė AB „Panevėžio energija“, šilumą tiekia Panevėžio, Kėdainių, Rokiškio, Zarasų, Pasvalio ir Kupiškio miestų bei rajonų vartotojams (8 proc. visos parduotos šilumos).

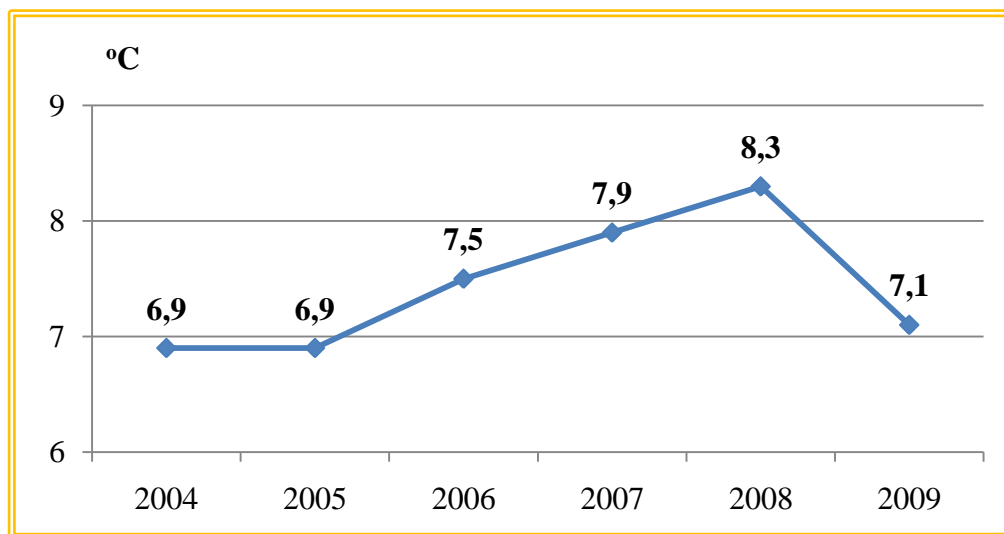
Komisijos reguliuojami šilumos tiekėjai praėjusiais metais aptarnavo 632 tūkstančius vartotojų, iš jų net 97 proc. sudaro namų ūkiai. Kaip matyti iš 30 pav., kasmet šilumos tiekėjai patiekia 9-10 tūkst. GWh šilumos per metus. Iki praėjusių metų buvo stebimas nežymus į tinklus patiekto šilumos kiekio mažėjimas (apie 4 proc. kasmet) dėl aukštesnės vidutinės metinės oro temperatūros (31 pav.), sumažėjusių nuostolių renovavus šilumos perdavimo tinklus, decentralizavus grupinius šilumos punktus, nebeeksploatuojant karšto vandens tinklų, įdiegus daugiau automatizuotų šilumos punktų ir pan. Jei ne šaltesnis nei įprasta šildymo sezonas 2009 metais, šilumos suvartojimas ir toliau būtų mažėjęs.

30 pav. Patiekto į tinklą šilumos kiekis 2004-2009 metais

Šaltinis: Komisija

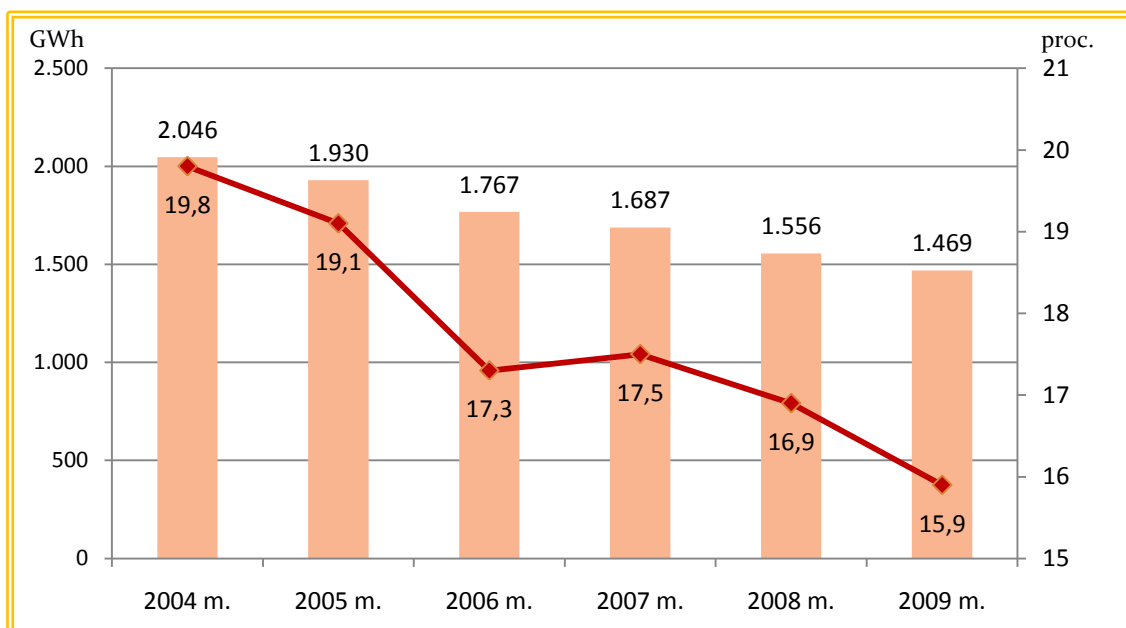
31 pav. Vidutinė metinė oro temperatūra Lietuvoje

Šaltinis: Meteorologijos tarnyba

2009 metais 84 proc. į tinklus patiekto šilumos kiekio buvo parduota, nuostoliai sudarė apie 15,9 proc. Vakarų šalyse eksploatuojamų šiuolaikinių, optimalaus dydžio, su gera termoizoliacija vamzdynų technologiniai šilumos perdavimo nuostoliai sudaro apie 10-12 proc. nuo patiekto į tinklą šilumos kiekio. Iš 32 pav. akivaizdu, kad optimalus lygis Lietuvoje dar nepasiektas, tačiau įmonės ir toliau kasmet mažina nuostolius. Nuo 2004 metų vis daugiau investuojant į perdavimo tinklus, nuostoliai sumažėjo 4 procentiniais punktais. Tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad visiškai išvengti šilumos perdavimo tinkluose susidarančių nuostolių technologiškai yra neįmanoma.

32 pav. Šilumos perdavimo tinkluose susidarančių nuostolių pokytis 2004-2009 metais

Šaltinis: Komisija

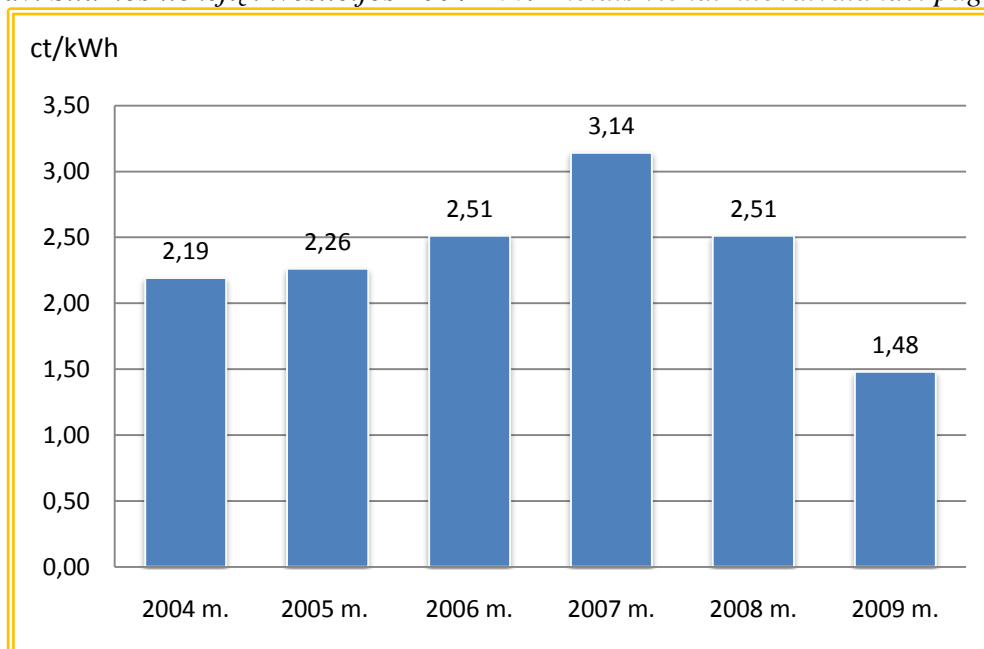
3.2. Investicijos į šilumos ūkį

Nuo 2008 metų, įsigaliojus naujam Šilumos ūkio įstatymui, keitėsi investicijų derinimo tvarka šilumos ūkyje. Šilumos tiekimo įmonės tas pačias investicijas privalo derinti tiek su savivaldybe, tiek su Komisija. Dubliuojant derinimo procedūras, ilgėja investicijų derinimo laikas, nėra aiškių atsakomybės ribų, sudėtinga laiku priimti veiklos efektyvumą skatinančius sprendimus.

Komisija 2009 metais patvirtino Energetikos įmonių investicijų vertinimo ir derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos aprašą (toliau vadinama – Aprašas). Skirtingai nuo ankstesnės šilumos tiekimo įmonių investicijų derinimo praktikos, kai buvo derinami investicijų planai vieneriems metams į priekį, vadovaujantis patvirtintu Aprašu, Komisija, prieš nustatydamą bazines šilumos kainas, suderina ir bazinės šilumos kainos galiojimo laikotarpio ilgalaikę reguliuojamos veiklos investicijų programą. Derindama ilgalaikę veiklos programą, Komisija gali apžvelgti ne tik konkrečias investicijas, bet ir kaip jos dera ilgalaikėje įmonės veiklos perspektyvoje.

Investicijos šilumos ūkyje, kaip ir kituose energetikos sektoriuose, yra skiriamos sąnaudų mažinimui arba tiekimo patikimumui didinti. 2009 metais šilumos tiekėjai faktiškai investavo 110 mln. Lt. Praėjusiais metais 43 proc. investicijų skirta šilumos gamybai, t. y. pastatyta nauja ar rekonstruota sena katilinėse esanti įranga, didinanti šilumos gamybos efektyvumą bei patikimumą. Šilumos perdavimo veiklai, t. y. šilumos tinklų atnaujinimui, teko 56 proc. visų faktiškai atliktų investicijų. Nuo 2004 metų yra renovuota apie 11 proc. visų perdavimo tinklų. 2009 metais atnaujinta 27 km arba 1 proc. eksploatuojamų tinklų, iš viso yra 2525 km tinklų.

33 pav. Šilumos tiekėjų investicijos 2004-2009 metais vienai kilovatvalandei pagaminti

Šaltinis: Komisija

Kaip matome 33 pav., šilumos įmonėse iki 2009 metų vienai kilovatvalandei pagaminti vidutiniškai tekdavo 2 – 2,5 ct/kWh investicijų. 2007 metais dėl investicijų į Panevėžio termofikacijos elektrinę šis skaičius viršijo 3 centus, tačiau tai buvo vienkartinis brangiai kainavęs projektas. 2009 metais investicijų atlikta 42 proc. mažiau, nei 2008 metais. Tai sietina su tuo, kad 2008 metus, brangstant kurui, šilumos savikainai tapus aukštesnei už kainą, šilumos tiekėjai baigė nuostolingai. 2009 metais didžioji dalis lėšų buvo skiriama atsiskaitymams už kurą, atitinkamai mažiau skiriant investicijoms. 2009 metais šilumos sektoriui buvo skirta 14,6 mln. Lt ES lėšų, jos panaudotos trasų rekonstrukcijai.

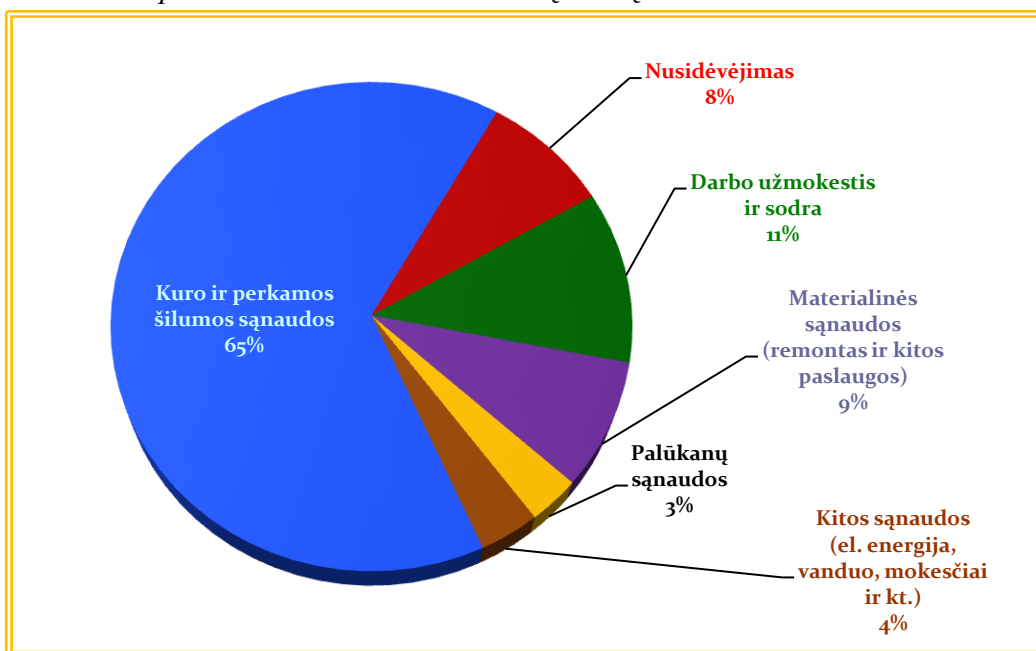
3.3. Šilumos sektoriaus kainodara

Skaičiuojant šilumos kainą, yra atsižvelgiama į du pagrindinius dalykus: kiek lėšų reikia įmonei investicijomis didinti tiekimo patikimumą ar atnaujinti įrenginius bei kokios yra pagrįstos ir būtinos sąnaudos pagaminti bei pateikti šilumą vartotojui. Tvirtindama šilumos kainą, Komisija nustato, kokią sumą įmonė galėtų uždirbti pelno (pelno norma yra griežtai reguliuojama).

Šilumos tiekėjų sąnaudas sąlyginai galima skirstyti į kintamąsias ir pastoviasias.

Kintamąsias sąnaudas sudaro kuro, pirktos šilumos, elektros energijos ir vandens technologijai sąnaudos, kurios kinta priklausomai nuo reikiamo pagaminti ir pateikti į šilumos perdavimo tinklus šilumos kiekio. 2009 metais šios sąnaudos sektoriuje sudarė 1.031,5 mln. Lt arba 67 proc. visų sąnaudų, iš kurių kuro ir perkamos šilumos sąnaudos – 1.005,9 mln. Lt, kurios ir nulėmė bendrą sąnaudų augimą. Iš 34 pav. pateiktos šilumos sąnaudų struktūros matyti, kad 2009 metais vidutinės kuro ir perkamos šilumos sąnaudos sudarė 65 proc. visų sąnaudų.

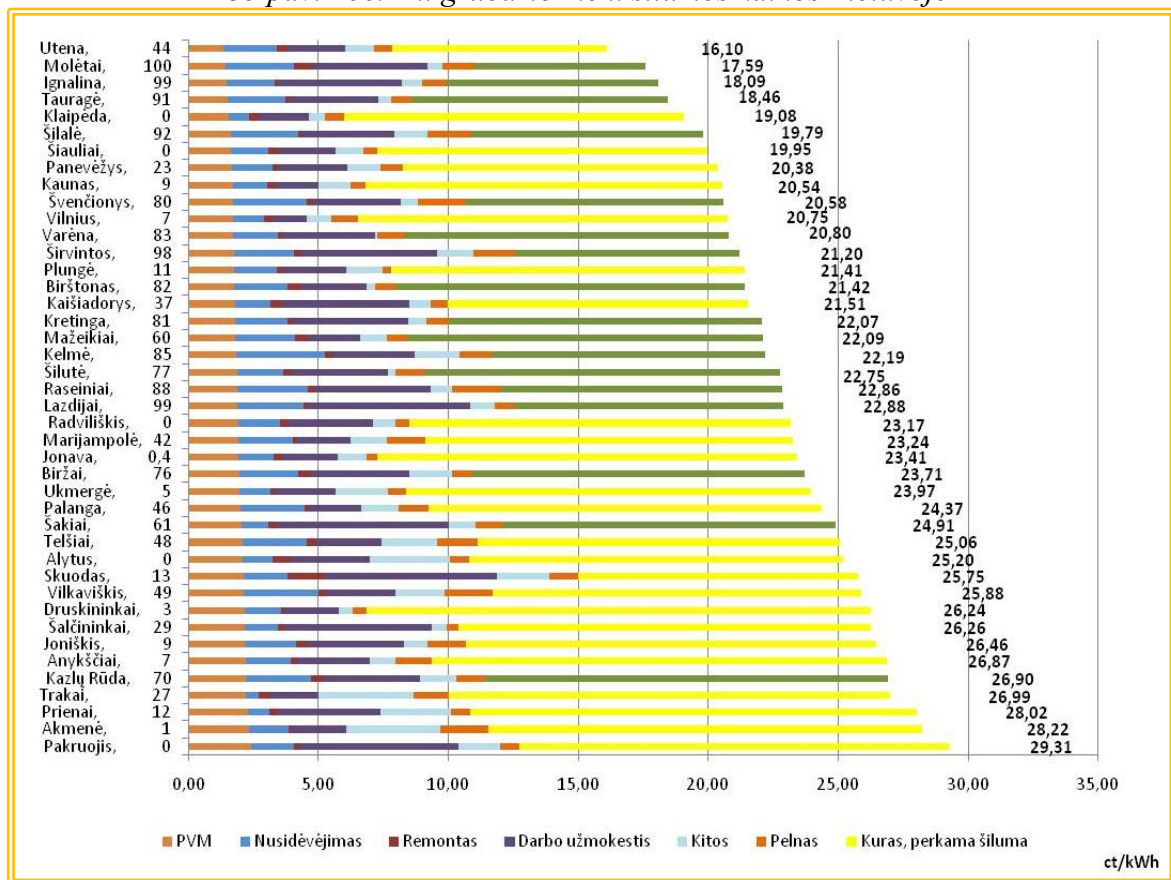
34 pav. Šilumos tiekimo veiklos sąnaudų struktūra 2009 metais

Šaltinis: Komisija

Kuro dedamoji šilumos kainoje sudaro nuo 50 iki 70 proc. visos kainos, priklausomai nuo deginamos kuro rūšies (žr. 35 pav.), biokurą deginančių įmonių kuro dedamoji yra mažesnė nei šilumą gaminant dujomis. Įmonių, kurių kuro struktūroje biokuras sudaro daugiau ne 50 proc., daugeliu atveju šilumos kainos vartotojams yra mažesnės. UAB „Litesko“ filialo „Marijampolės šiluma“ Kazlų Rūdos mieste šilumos kaina išsiskiria iš bendros tendencijos dėl to, kad šios įmonės tiek gamybiniai rodikliai, tiek nuostoliai yra didesni nei panašaus dydžio šilumos tiekimo įmonėse. Tačiau, deginant biokurą, pastovioji šilumos kainos dedamoji yra didesnė, nes biokuro įrenginių eksploatacija yra brangesnė. Vertinant visas aplinkybes, biokuro kainos rinkoje yra stabilesnės, todėl ilgalaikėje perspektyvoje biokurą deginančios įmonės užtikrina žemesnes šilumos kainas vartotojams.

35 pav. 2009 m. gruodžio mėn. šilumos kainos Lietuvoje

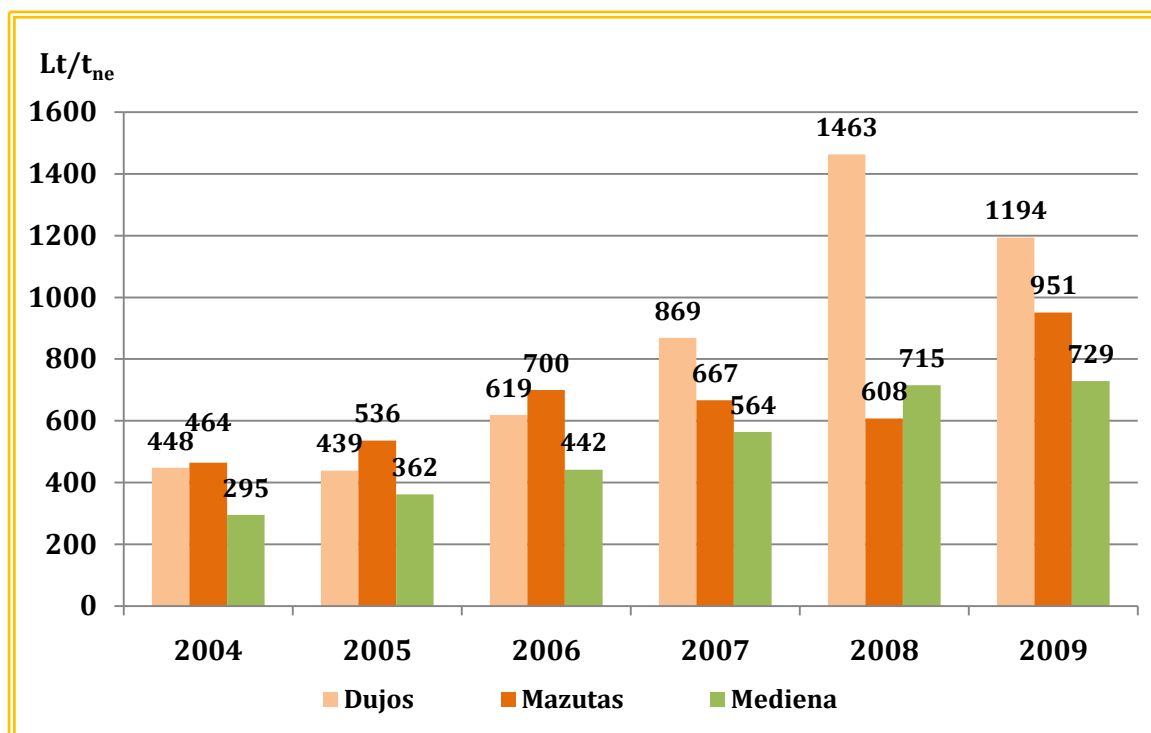

Šaltinis: Komisija

Pastaba. Paveikslėlyje pateiktas centralizuotai tiekiamos šilumos kainų palyginimas miestuose, skaičiai prie miesto pavadinimo nurodo, koks procentas medienos yra deginamas gaminant šilumą. Įmonių, kurių kuro struktūroje biokuras užima daugiau nei 50 proc., kuro dedamoji nuspalvinta žalia spalva.

Pagrindinis kuras gaminti šilumą yra gamtinės dujos, 2009 metų kuro balanse sudariusios 74 proc., todėl dujų kainos dydis turi lemiamos įtakos šilumos tiekėjų kuro sąnaudoms. Iš 36 pav. matyti, kad pagrindinių kuro rūšių (dujų, mazuto ir medienos) rinkos kainos 2004-2007 metais didėjo tolygiai, 2008 metais pastebimas ryškus gamtinių dujų kainų šuolis (2008 metais buvo deginamas rezervinis mazutas), o 2009 metais gamtinių dujų kainos, palyginti su 2008 metais, sumažėjo. Atitinkamai sumažėjo ir šilumos savikaina, palyginti su 2008 metais – nuo 20,93 ct/kWh iki 19,96 ct/kWh.

36 pav. Vidutinių kuro rinkos kainų dinamika 2004-2009 metais

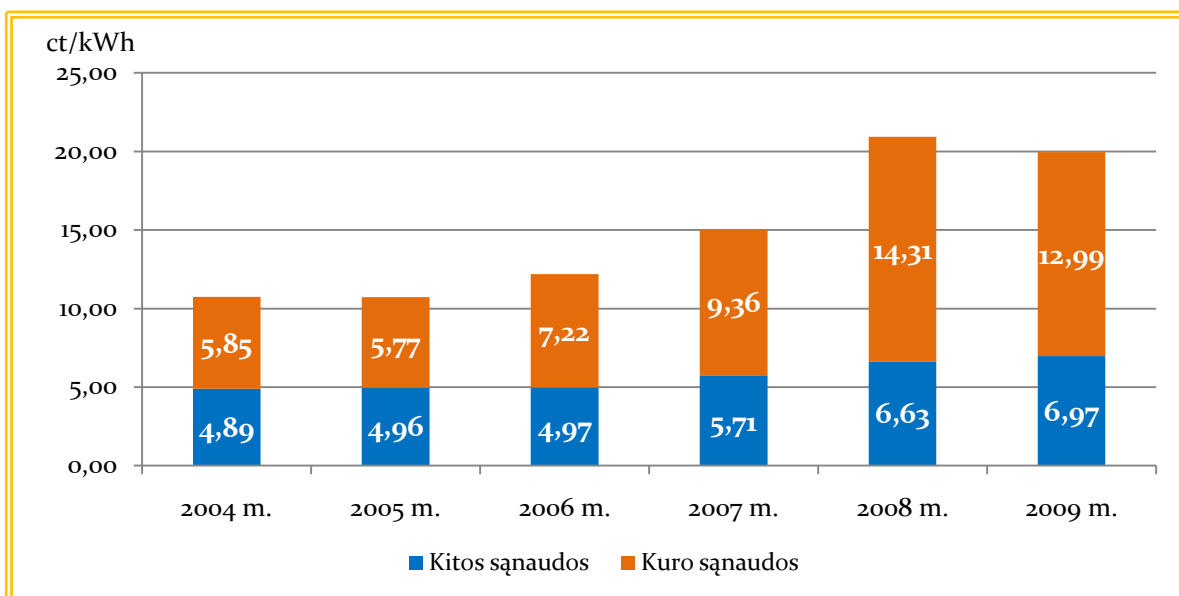
Šaltinis: Komisija

Komisijos, kaip energetikos kainų reguliuotojo, pagrindinis uždavinys – stebėti, kad nedidėtų reguliuojamų įmonių išlaidos kitoms su kuru nesusijusioms reikmėms (pastoviosios sąnaudos), nes iš Rusijos perkamų dujų kainoms bei rinkoje parduodamų kitų kuro rūšių kainoms reguliavimas, taip pat ir Komisija, įtakos neturi.

Kaip minėta, šilumos tiekėjų sąnaudas sudaro ne tik kintamosios, bet ir pastoviosios sąnaudos. Pastoviosios sąnaudos – tai tokios sąnaudos, kurias įmonės patiria nepriklausomai nuo pagaminto ir vartotojams patiekto šilumos kiekio. Jas sudaro nusidėvėjimas (amortizacija), darbo užmokestis ir soc. draudimo įmokos, remonto ir kitos paslaugos, mokesčiai, palūkanos ir t. t. Būtent šias sąnaudas Komisija kontroliuoja ir prižiūri, kad į šilumos kainą nebūtų įtrauktos nepagrįstos ir dėl neūkiškumo patirtos per didelės sąnaudos.

Kaip pavaizduota 37 pav., šilumos savikainą labiausiai didino kuro sąnaudos. Pastoviosios sąnaudos nuo 2004 metų padidėjo 43 proc., tačiau įvertinus tai, kad nuo 2004 metų pradžios infliacijos augimas sudarė daugiau nei 30 proc. ir vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje didėjo apie 80 proc., galima teigti, kad dėl Komisijos taikomų reguliavimo metodų pastoviosios sąnaudos nekito. Vadinasi, Komisijos reguliavimo instrumentais pavyko apsaugoti vartotojus nuo nepagrįstų išlaidų, ir šilumos tiekimo įmonės veiklą vykdė efektyviai. Komisija ir toliau skatina įmones kiekvienais metais efektyvinti veiklą, tačiau būtina išlaikyti pusiausvyrą tarp sąnaudų mažinimo ir tiekimo patikimumo užtikrinimo.

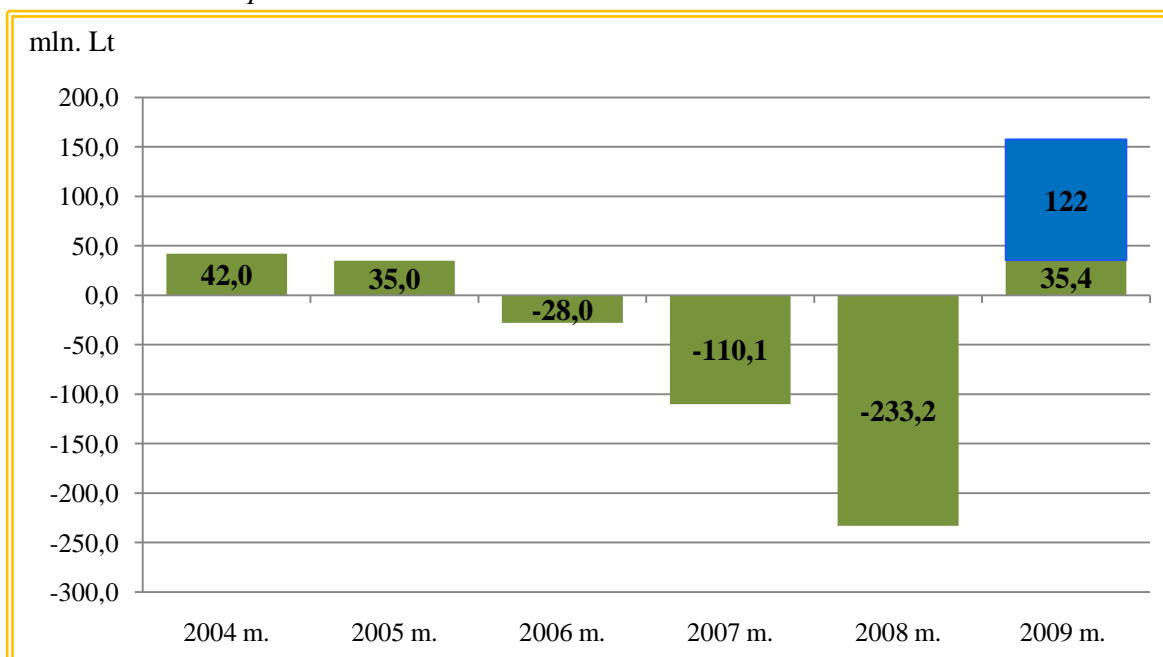
37 pav. Kuro ir kitų sąnaudų santykis

Šaltinis: Komisija

Apibendrinant galima sakyti, kad 2009 metais šilumos tiekėjų gautos 1.707,2 mln. Lt pajamos padengė patirtas 1.546,5 mln. Lt sąnaudas, tačiau įvertinus tai, kad net 122 mln. Lt iš 160,7 mln. Lt pelno (38 pav.) sudarė susigrąžintos negautos pajamos dėl kuro kainų skirtumo, sektoriaus pelnas siekė 38,7 mln. Lt, nors Komisijos nustatytas leistinas pelnas galėtų siekti 65 mln. Lt.

38 pav. Šilumos tiekimo veiklos rezultatai 2004-2009 metais

Šaltinis: Komisija

3.4. Metodiniai klausimai

2009 metais taip pat buvo priimtos Kogeneracinių jėginių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo, Karšto vandens kainų nustatymo ir Atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos. Pirmoji metodika reglamentuoja bendrame technologiniame cikle gaminamos elektros ir šilumos sąnaudų atskyrimą ir pelno (nuostolio) paskirstymą tarp veiklų. Tokio reglamentavimo iki tol nebuvo.

Karšto vandens ir atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų mokesčio metodikų priėmimas buvo būtinas žingsnis įgyvendinant Šilumos ūkio įstatymo pakeitimus, numačiusius šilumos tiekėjų prievolę užsiimti karšto vandens tiekimo veikla, jei vartotojai nėra pasirinkę kito apsirūpinimo karštu vandeniu būdo. Priėmus minėtas metodikas, karšto vandens tiekimo kainodara tapo skaidresnė.

3.5. Probleminiai klausimai

Iki šiol diskutuojama apie karšto vandens tiekėjo pasirinkimą, kuris buvo įteisintas 2009 metų liepos 1 d. Šilumos ūkio įstatymo redakcijoje. Įsigaliojus šiai redakcijai, šilumos tiekėjams numatyta prievolė tapti karšto vandens tiekėjais, jei vartotojai nepasirenka kito apsirūpinimo karštu vandeniu būdo. Esant karšto vandens tiekėjui, karšto vandens kainodara yra skaidresnė, vartotojai moka už faktiškai suvartotą karšto vandens kiekį, bet nedengia su kaimynų nedeklaruotu karštu vandeniu suvartotos šilumos sąnaudų per „gyvatuko“ mokesťį. Tačiau, Komisijos nuomone, į pastarąją įstatymo nuostatą - daugiabučiame name susidariusios nepaskirstytos šilumos problemą - vertėtų žvelgti plačiau. Daugiabučiuose namuose nepaskirstytas karštas vanduo gali siekti ir iki 30 – 40 procentų. Įmonės, kurios iki šiol nėra buvusios karšto vandens tiekėjos, turi per gana trumpą laiką įrengti atsiskaitomuosius apskaitos prietaisus, o kol jie neišrengti – savo lėšomis dengti su nepaskirstytu karštu vandens kiekiu suvartotos šilumos nuostolius.

Tačiau esant ir šioms aplinkybėms, Komisija griežtai reagavo į kai kurių šilumos tiekėjų neskaidrų vartotojų informavimą dėl apsirūpinimo karštu vandeniu būdo pasirinkimo. Atsakingiems įmonių darbuotojams buvo surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolai dėl skaidrumo reikalavimo energetikos veikloje nesilaikymo. Esminis fiksuotas pažeidimas – vartotojams yra pateikta tendencinga, neišsami ir nevisapusiška informacija, todėl vartotojai nesužinojo visų aplinkybių ir galėjo priimti neracionalų sprendimą dėl apsirūpinimo karštu vandeniu būdo pasirinkimo. Komisija, išnagrinėjusi administracinių pažeidimų bylas, atsakingiems už vartotojų informavimą šilumos tiekimo įmonių asmenims skyrė baudas nuo 500 iki 1000 litų.

Toliau yra svarstoma dėl nepriklausomo šilumos gamintojo, gaminančio šilumą iš atsinaujinančių energijos šaltinių, skatinimo. Dabartinė sistema, manytina, neužtikrina šilumos gamybos iš AEI potencialo išnaudojimo, todėl yra tobulintina.

4. GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO SEKTORIUS

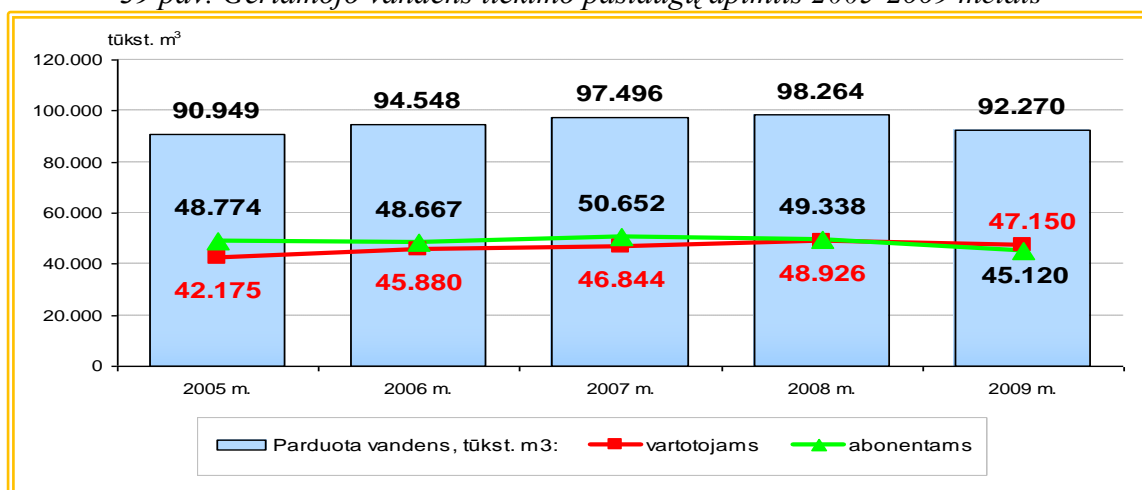
4.1. Rinkos apžvalga

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sektoriaus priežiūra užsiima net keletas valstybės valdymo institucijų. Pagal Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, savivaldybė yra atsakinga už geriamojo vandens išgavimo, tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo organizavimą, o savivaldybių institucijų veiklą koordinuoja Aplinkos ministerija. Komisijai minėtame įstatyme yra patikėti kainodaros ir licencijavimo klausimai. Šiuo metu Komisija prižiūri 73 vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmones. Komisijos turimais duomenimis Lietuvoje yra dar per 200 įmonių (bendrijų, bendruomenių ir pajininkų), kurios vykdo nekomercinę geriamojo vandens tiekimo veiklą, tačiau jų veikla nereguluojama. Jie tiekia vandenį daugiau nei 45000 gyventojų. Tokia gausa smulkių, nereguliuojamų įmonių susidarė, kai kaimiškose savivaldybėse buvo likviduojamos žemės ūkio bendrovės, o jų valdomą vandentvarkos turtą išsidalino bendrovių savininkai (pajininkai), kurie iki šiol teisės aktų nustatyta tvarka neįteisino geriamojo vandens tiekimo veiklos. Kai kur, likvidavus žemės ūkio bendroves, pajininkams atiteko tik vandenvietės su vandens pakėlimo bokštais, o geriamojo vandens tiekimo tinklai iki šiol yra bešeimininkiai, nes jie buvo įrengti be techninės dokumentacijos ir nebuvo teisiškai registruoti, todėl bendrovių pajininkai jų negavo. Įstatymas numato pareigą savivaldybėms paskirti viešąjį vandens tiekėją. Viešojo vandens tiekėjo paskyrimas leistų kompleksiskai išspręsti daug klausimų, įskaitant geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kokybės bei prieinamumo vartotojams užtikrinimą, tolygesnį šios veiklos reguliavimą bei priežiūrą.

Toliau ataskaitoje analizuojami tik tų įmonių duomenys, kurių veiklą prižiūri Komisija. Pagrindinis šių vandens tiekimo įmonių akcininkas yra savivaldybė.

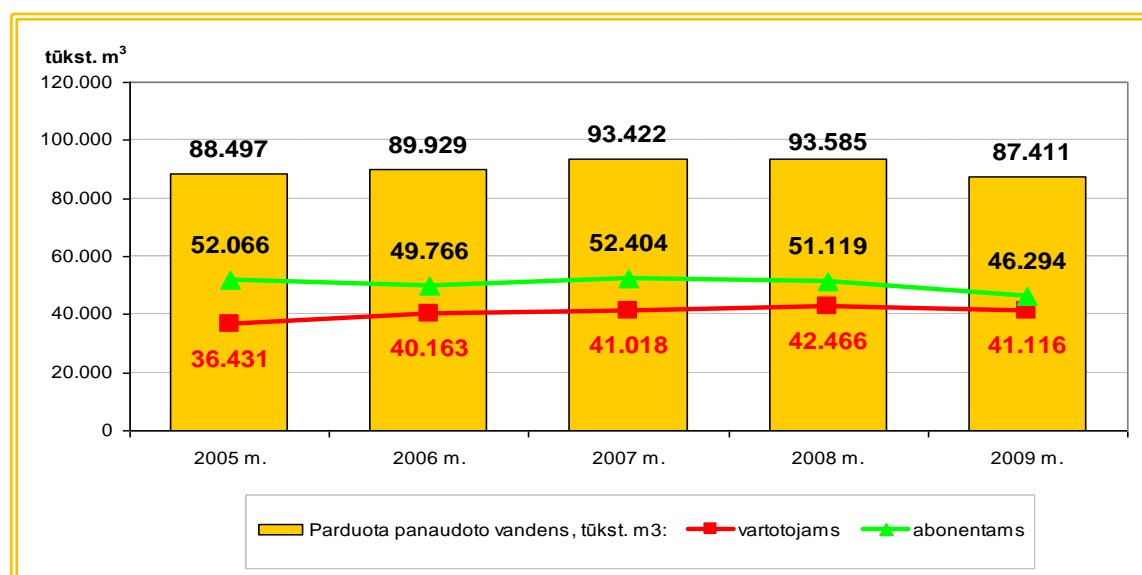
2009 metais savivaldybių vandens įmonės tiekė geriamąjį vandenį ir teikė nuotekų tvarkymo paslaugas 2 202 125 gyventojams (vartotojams) ir 36 421 abonentui. Vandens tiekėjai eksploatuoja 1 237 vandenvietes ir 345 vandens ruošimo įrenginius bei tiekia vandenį 1 174 tiekimo sistemomis. Nuotekas surenka ir valo 478 nuotekų tvarkymo sistemose, iš kurių 322 turi biologinio valymo įrenginius. Teikiamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų apimčių pasikeitimai per pastaruosius penkerius metus parodyti 39 ir 40 pav.

39 pav. Geriamojo vandens tiekimo paslaugų apimtis 2005-2009 metais

Šaltinis: Komisija

40 pav. Nuotekų tvarkymo teikiamų paslaugų apimtis 2005-2009 metais

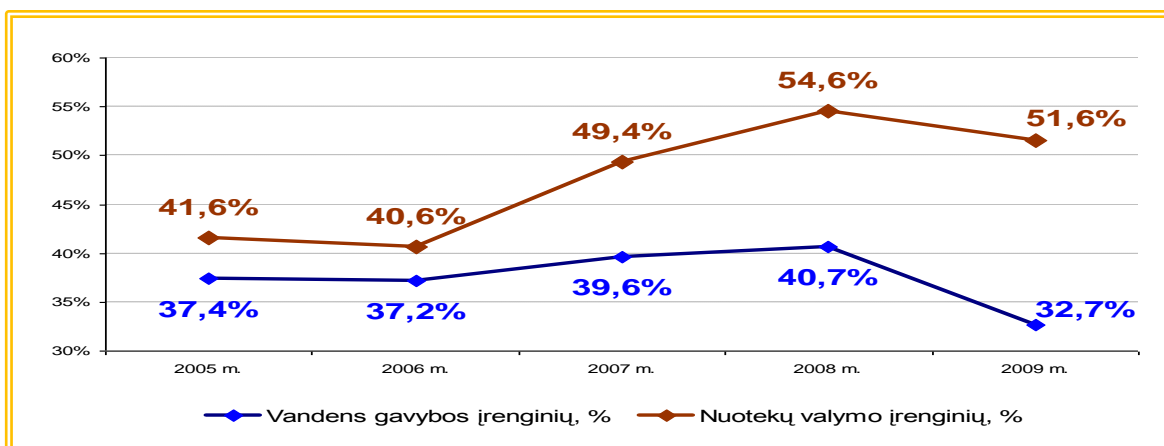

Šaltinis: Komisija

Nuo 2005 metų stebimas geriamojo vandens vartojimo augimas, tačiau 2009 metais vartojimas mažėjo ir tam daugiausia įtakos turėjo sumažėjusi pramonės įmonių gamybos apimtis ir jų bankrotas. Panašios tendencijos ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikime (40 pav.).

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas numato, kad daugiau kaip 95 proc. Lietuvos gyventojų iki 2015 metų turi naudotis centralizuotai teikiamomis paslaugomis. Esami geriamojo vandens gavybos, nuotekų valymo įrenginių gamybiniai pajėgumai yra pakankami (41 pav.), kad vandens tiekėjai įgyvendintų vandentvarkos ūkio strategijos ir įstatymo reikalavimus, įvertindami ir tai, kad vandens paslaugų teikimas nebūna tolygus, todėl piko metu būtina turėti apie 30 proc. laisvų pajėgumų.

41 pav. Vandens gavybos ir nuotekų valymo įrenginių gamybinių pajėgumų panaudojimas 2005-2009 metais

Šaltinis: Komisija

Tačiau sunkumų, įgyvendinant įstatymo reikalavimą dėl centralizuotų paslaugų prieinamumo 95 proc. Lietuvos gyventojų, kyla dėl naujų vartotojų prijungimo prie vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų, kadangi reikia nutiesti naujus vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklus. Mažiausios ekonominės paskatos yra naujų vartotojų prijungimas kaimo tipo gyvenvietėse.

Todėl, rengiant savivaldybės teritorijoje vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, būtina išnagrinėti ir įvertinti aprūpinimo vandens paslaugomis kaštus ir rasti racionaliausius sprendimus.

4.2. Investicijos

Lietuvos vandentvarkos ūkis vandens paslaugų prieinamumui ir kokybei gerinti gauna finansinę paramą iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir valstybės. Vandentvarkos ūkio strategijoje (Žin., 2008, Nr. 104-3975) teigiama, kad geriamojo vandens sektoriaus plėtra miestuose ir kaimo vietovėse labai netolygi – daugiau kaip 30 procentų šalies gyventojų geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymo paslaugos vis dar neprieinamos. Todėl teikiant finansinę paramą, būtina įvertinti šalies, kaip visumos ir regionų ekonominę bei socialinę išsivystymą, užtikrinti subalansuotą plėtrą bei sąnaudas ir atsižvelgti ne tik atskiros gyvenvietės arba miestelio geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir kokybę, bet ir siekti mažinti skirtumus tarp atskirų savivaldybių ir regionų. Didesnę finansinę paramą gauna didesnės, miestų infrastruktūrą valdančios įmonės, nes jos sugeba laiku ir kokybiškai parengti ir pateikti paraiškas ES paramai gauti. Reguluojamų įmonių vandentvarkos ūkio ilgalaikio materialaus turto vertė 2009 metais sudarė apie 3,393 milijardo Lt, iš to skaičiaus už subsidijas ir dotacijas įsigyto materialaus ilgalaikio turto vertė sudaro 1,275 milijardo Lt.

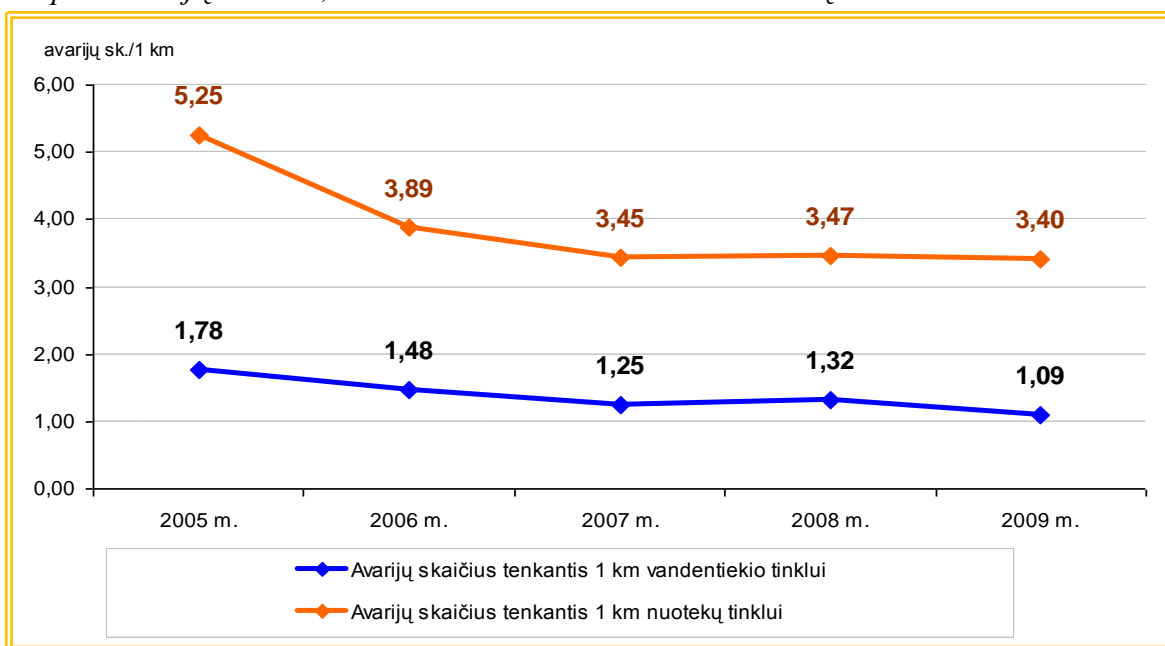
Pagal 27 savivaldybių Komisijai pateiktus duomenis (tik 27 savivaldybės iš 60 turi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus), norint iki 2015 metų aprūpinti daugiau kaip 95 proc. vartotojų kokybės reikalavimus atitinkančiomis

geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugomis, reikėtų investuoti daugiau nei 7,4 milijardo Lt.

Per 2009 metus vandens tiekimo įmonės investavo 584,0 mln. Lt į veiklos efektyvumą ir paslaugų teikimo patikimumą.

Vienas iš investicijų efektyvumo rodiklių - avarijų skaičius, tenkantis 1 km vandentiekio ir nuotekų tinklui. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų būklė per pastaruosius ketverius metus gerėjo, nes mažėjo avarijų skaičius, tenkantis 1 tinklo kilometrui (42 pav.).

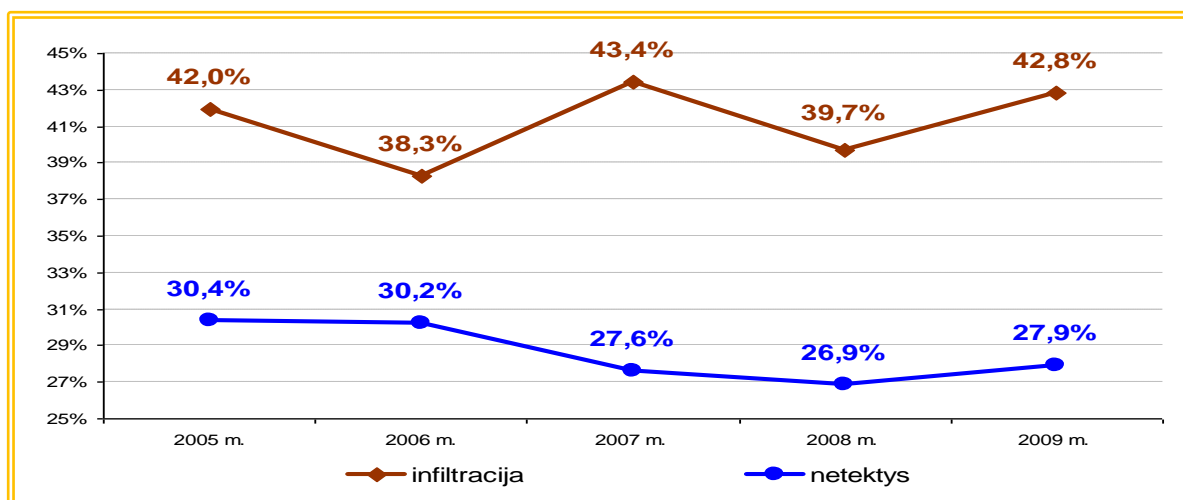
42 pav. Avarijų skaičius, tenkantis 1 km vandentiekio ir nuotekų tinklui 2005-2009 metais

Šaltinis: Komisija

Kiti du investicijų efektyvumo rodikliai - tai vandens netektys ir infiltracija į nuotekų ir vandens tiekimo tinklus. Geriamojo vandens netektys ir infiltracija į nuotekų tinklus (43 pav.) parodo kiekio skirtumą tarp paruošto ir parduoto vandens, o infiltracija - kiekio skirtumą tarp į valyklą atitekėjusio ir pagal apskaitos prietaisus fiksuoto panaudoto vandens. Kadangi pagal avarijų skaičių viename kilometre vamzdynų būklė gerėjo, galima daryti išvadą, kad netekčių ir infiltracijos augimas yra pardavimo veikloje nustatytų užduočių nevykdymas, t. y. nesutvarkyti ar laiku neįrengti apskaitos prietaisai, dėl to atsiranda skirtumas paruošto, į valyklą atitekėjusio ir parduoto vandens kiekio.

43 pav. Vandens netektys ir infiltracija nuotekų ir vandens tiekimo tinkluose
2005-2009 metais

Šaltinis: Komisija

Pasaulinė vandens tiekėjų asociacija, vertindama vandens tiekėjų veiklą, nustatė, jeigu netektys ir infiltracija tinkluose sudaro mažiau nei 20 proc., tai šis rodiklis yra patenkinamas. Pagal Pasaulio banko rekomendacijas netikslinga investuoti į tinklų atnaujinimą, kai netektys mažesnės nei 14 proc.

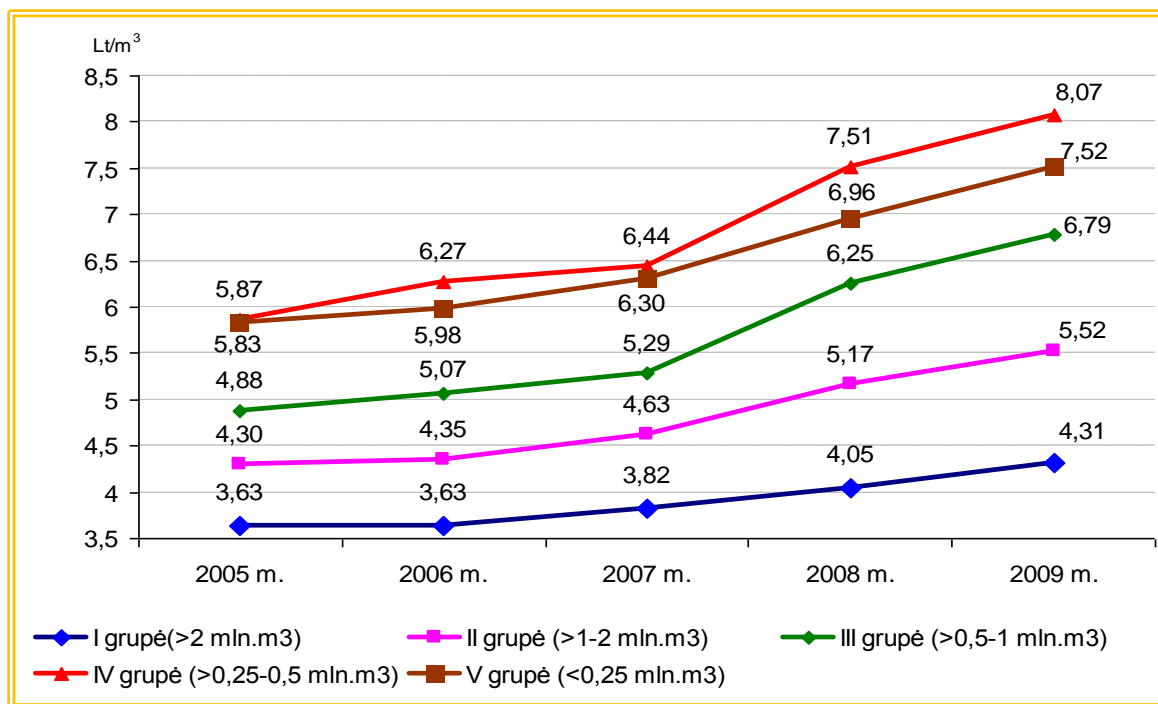
4.3. Kainodara ir finansiniai rodikliai

Komisija, siekdama tobulinti kainodarą, parengė ir pateikė Aplinkos ministerijai, kaip Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo rengėjai, pasiūlymus dėl kainodaros tobulinimo. Komisijos nuomone, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymui turi būti nustatomos bazinės kainos ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui, kurios kasmet peržiūrimos, atsižvelgiant į vandens tiekėjo veiklos ir plėtros planų vykdymą, infliaciją ir kitus faktorius, kurie nepriklauso nuo vandens tiekėjo veiklos rezultatų. Komisija 2010 metų planuose yra numačiusi keisti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodiką ir tobulinti vandens tiekėjų veiklos ekonominę reguliavimą.

Tačiau esant ir dabartiniam teisiniam reglamentavimui, galima pasiekti, kad geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos būtų įperkamos ir prieinamos. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme numatytos visos sąlygos, reikalingos vandens tiekimo įmonių stambinimui. Savivaldybėms buvo rekomenduojama iki 2008 m. liepos 1 d. parengti savivaldybių geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus, numatyti juose viešojo vandens tiekimo teritorijas ir parinkti viešuosius tiekėjus. Įgyvendinus šią nuostatą, savivaldybėse turėjo likti po vieną viešąjį vandens tiekėją.

Kokią įtaką įmonės dydis turi paslaugų savikainai, parodo įmonių grupavimas pagal teikiamų paslaugų apimtį (44 pav.)

44 pav. Vandens tiekimo įmonių grupių vidutinė savikaina 2005-2009 metais

Šaltinis: Komisija

Masto ekonomijos (įmonės dydžio) įtaka savikainai - akivaizdi. I grupės vandens tiekimo įmonių, parduodančių daugiau kaip 2 mln. m³ geriamojo vandens per metus, vidutinė savikaina 2009 metais 87 proc. mažesnė nei IV grupės. IV grupės vandens tiekimo įmonių tiekiamo geriamojo vandens ir teikiamų nuotekų tvarkymo paslaugų kokybė yra aukštesnė negu V grupės, todėl šios grupės įmonių vidutinė savikaina dėl atliktų investicijų yra didesnė.

Komisija, derindama geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bei pardavimo kainas, įvertina tik būtinąsias šių paslaugų teikimo sąnaudas. Šios sąnaudos nustatomos atsižvelgiant į lyginamosios analizės duomenis, t. y. būtinosiomis sąnaudomis pripažįstamos nedidesnės už konkrečios įmonių grupės pasiektas vidutines.

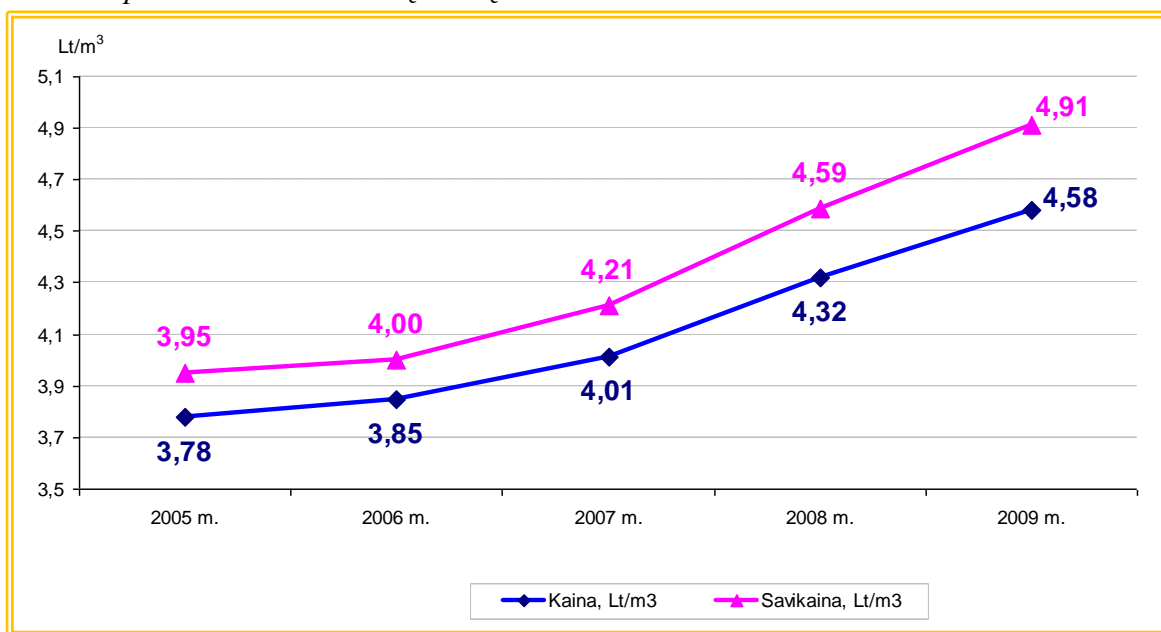
Per 2009 metus Komisija 14 vandens tiekėjų suderino kainas, kurios vidutiniškai augo 24 proc. Pagrindinė ekonominė geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų didėjimo priežastis buvo ta, kad įgyvendinant vandentvarkos ūkio strategiją, savivaldybių patvirtintuose tiekėjų investicijų planuose buvo numatytos priemonės paslaugų kokybei ir prieinamumui gerinti, o ypač nuotekų valymo, todėl didėjo šio turto aptarnavimo ir paslaugų teikimo sąnaudos. Šiems tikslams įgyvendinti vandens tiekimo įmonėms buvo teikiama ES ir valstybės parama. Turto, įsigyto už subsidijų ar paramos lėšas, nusidėvėjimo sąnaudos nėra įskaičiuojamos į kainą. Iki 2009 m. gruodžio 31 d. vandentvarkos sektoriuje už subsidijas ir dotacijas įsigytas turtas sudaro daugiau kaip 30 proc. turimo ilgalaikio materialaus turto.

Antra kainų augimo priežastis susijusi ne tiek su ekonominiais sprendimais, kiek su nelaiku peržiūrimomis kainomis. Pavyzdžiui, UAB „Aukštaitijos vandenys“ nuo 2001 metų nesikreipė į Komisiją dėl kainų perskaičiavimo ir 2009 metais įmonės taikoma kaina buvo 9 proc. mažesnė už savikainą. Komisijai įvertinus visas būtinausias sąnaudas (nemažai išaugo išlaidos elektros energijai) bei įmonės veiklos ir plėtros programą (numatyta aprūpinti 95 proc. kokybiškomis paslaugomis), Panevėžio miesto gyventojams vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kaina padidėjo 47 proc. Jei ūkio subjektai preciziškai laikytųsi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatų, kainos turėtų būti peržiūrimos kas 4-5 metai.

Todėl laiku perskaičiavus (suderinus) kainas, ne tik išvengiama drastiškų šuolių ir vartotojų nepasitenkinimo dėl staigaus brangimo, bet ir užtikrinamas įmonės finansinis pajėgumas, o tai labai svarbu vykdant veiklos efektyvumo užduotis bei veiklos ir plėtros planus.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikėjų vidutinė savikaina ir vidutinė kaina pateikiama 45 pav.

45 pav. Vandens tiekimo įmonių savikaina ir vidutinė kaina 2005-2009 metais

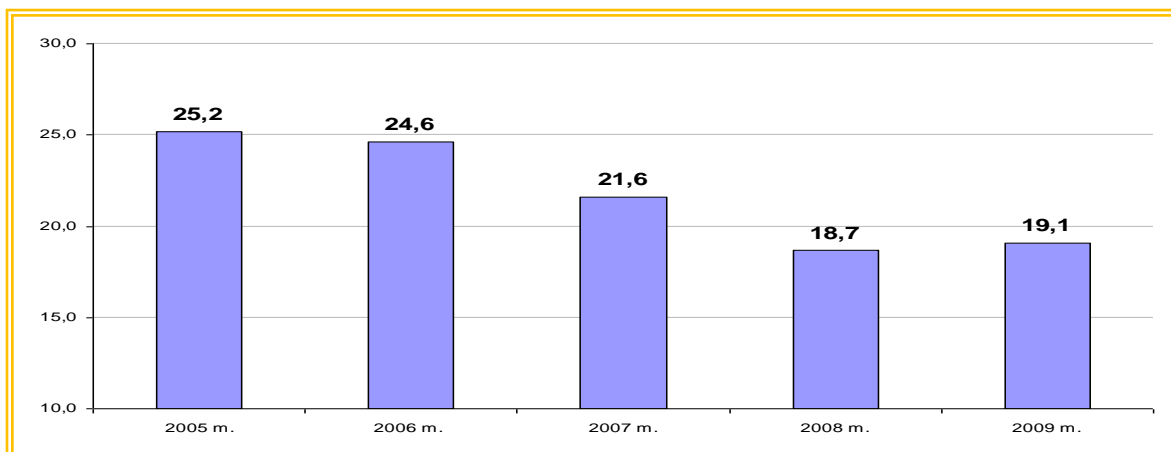

Šaltinis: Komisija

Kaip matome paveikslėlyje, jau keletą metų iš eilės savikaina yra didesnė nei vidutinė taikoma vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kaina. 2009 metais skirtumas tarp savikainos ir taikomos kainos yra 7,2 proc.

Atlikta finansinių rodiklių analizė rodo, kad veiklos pelningumas per ketverius metus sumažėjo 6,1 procentiniais punktais (46 pav.), jeigu tokios tendencijos išliks ir ateityje, kyla pavojus, kad vandentvarkos ūkis bus nepakankamai atnaujinamas ir nebus užtikrinamas veiklos tęstinumas.

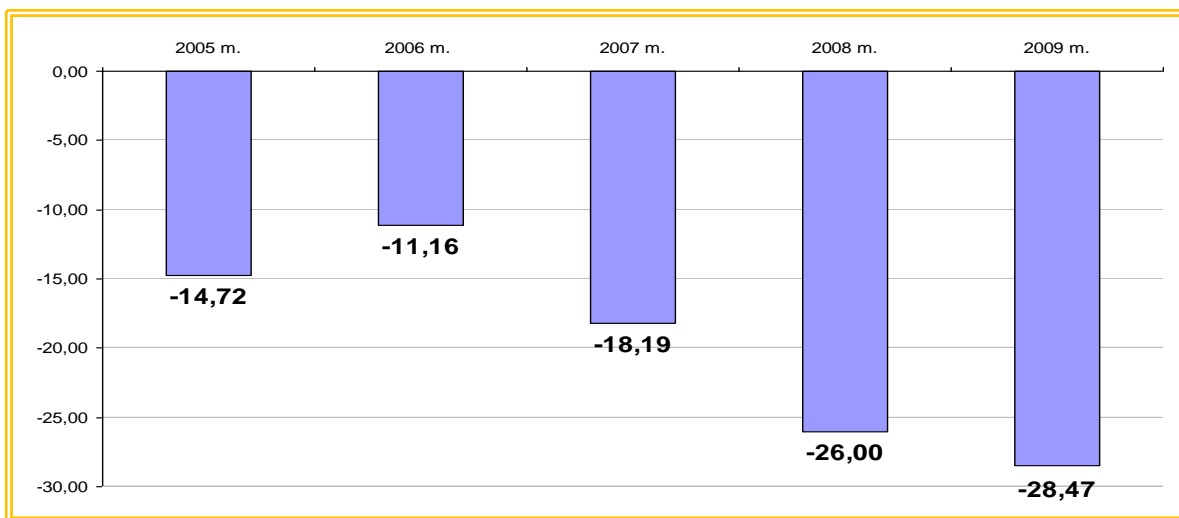
46 pav. Vandentvarkos įmonių veiklos pelningumas (EBITDA - marža proc.) 2005-2009 metais

Šaltinis: Komisija

Tokias pačias išvadas galima daryti ir analizuojant pagrindinės veiklos pelną, matome (47 pav.), kad jau keletą metų iš eilės vandentvarkos įmonės dirba nuostolingai ir 2009 metais vienam geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pardavimų litui teko 7 centai nuostolio.

47 pav. Vandentvarkos įmonių pagrindinės veiklos pelnas/nuostolis 2005-2009 metais, mln. Lt

Šaltinis: Komisija

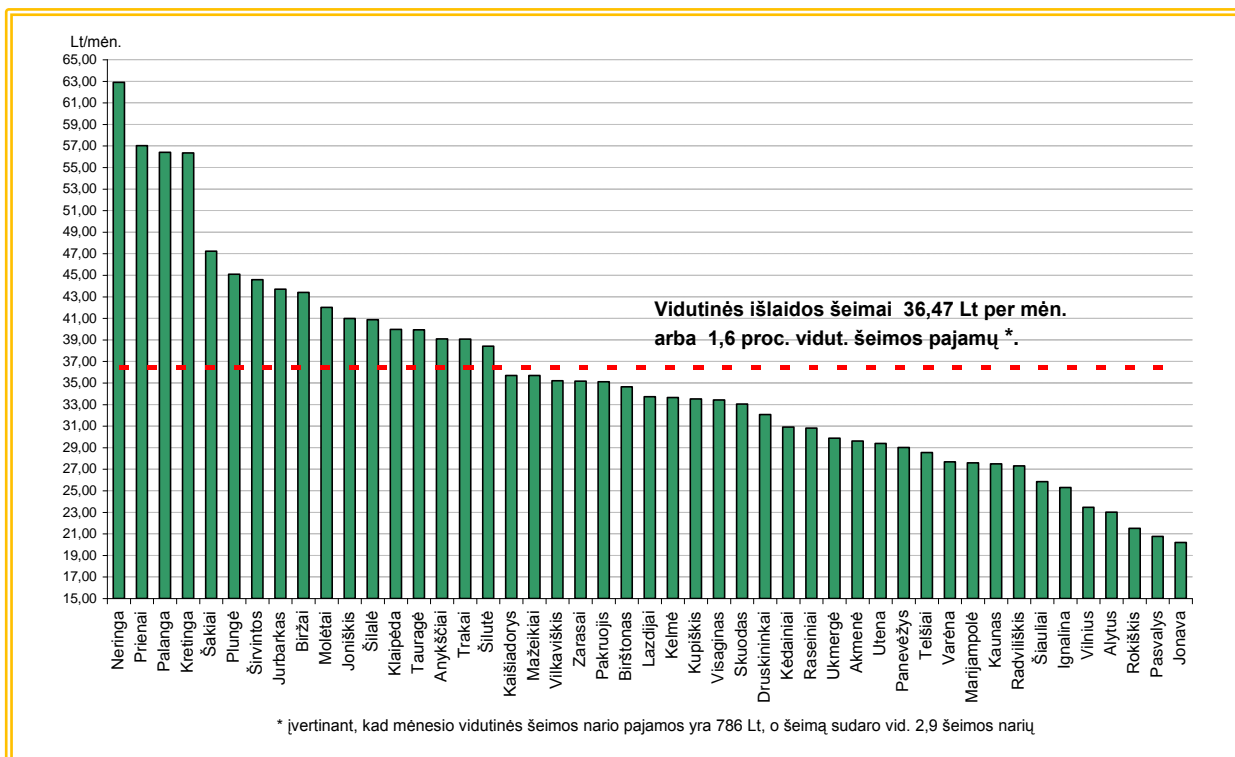
Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo kainodaros principuose numatytas sąnaudų, susijusių su vandens paslaugų teikimu padengimo principas, todėl Komisija vertina tik būtinąsias sąnaudas. Komisija, derindama kainas, 4 – 5 metų ilgalaikeje kainoje įvertina ir veiklos efektyvumo užduotis. Todėl, nesilaikant užduotų veiklos efektyvumo gairių (nuostolių tinkluose mažinimo, darbo užmokesčio, elektros energijos ir kt. sąnaudų mažinimo), įmonės patiria daugiau sąnaudų nei Komisija buvo numaciusi. Viena iš dažniausiai pasitaikančių priežasčių, dėl ko vandentvarkos įmonės išleidžia daugiau nei uždirba - kai kuriose savivaldybėse nespręstas karšto vandens tiekėjo paskyrimo klausimas. Kainoje, kaip ir numatyta teisės aktuose, geriamojo vandens ir

priimtų tvarkyti nuotekų kiekiai skaičiuojami atsižvelgiant į apskaitos prietaisų, esančių prieš karšto vandens ruošimo įrenginius, rodmenis. Tačiau realiai daugelyje įmonių karšto vandens tiekėjas už paslaugas apmokėdavo pagal butuose įrengtų karšto vandens skaitiklių rodmenis. Dėl šios priežasties vandens tiekėjai patyrė nuostolių, tik 9 įmonės iš 47 dirbo pelningai.

Dar viena priežastis, lėmusi vandentvarkos įmonių veiklos nuostolingumą, tai kainų nekeitimai, pasikeitus nuo vandens tiekėjo veiklos nepriklausančioms sąnaudoms. Kainų nustatymo metodikoje numatyta galimybė perskaičiuoti kainas, kai dėl nuo tiekėjo veiklos nepriklausančių sąnaudų (kuro, el. energijos, mokesčių ir kt.) savikaina pasikeičia daugiau nei 3 proc., tačiau vandens tiekėjai šia galimybe nesinaudojo.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugos, kaip socialinės paslaugos, turi būti įperkamos. Vienas namų ūkio narys per parą suvartoja 60 litrų geriamojo vandens. 2009 metais skaičiuojama, kad Lietuvoje šeima per mėnesį išleisdavo 36,47 Lt (48 pav.), t. y. 1,6 proc. vidutinių šeimos pajamų (786 Lt). Pasaulio banko praktika rodo, kad šeima geriamajam vandeniui ir nuotekų tvarkymui neturėtų išleisti daugiau nei 4 proc. savo pajamų. Ši nuostata įrašyta ir į Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo 2008 – 2015 m. plėtros strategiją (Žin., 2008, Nr. 104-3975).

48 pav. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų išlaidos šeimai Lt per mėn. Lietuvos miestuose

Šaltinis: Komisija

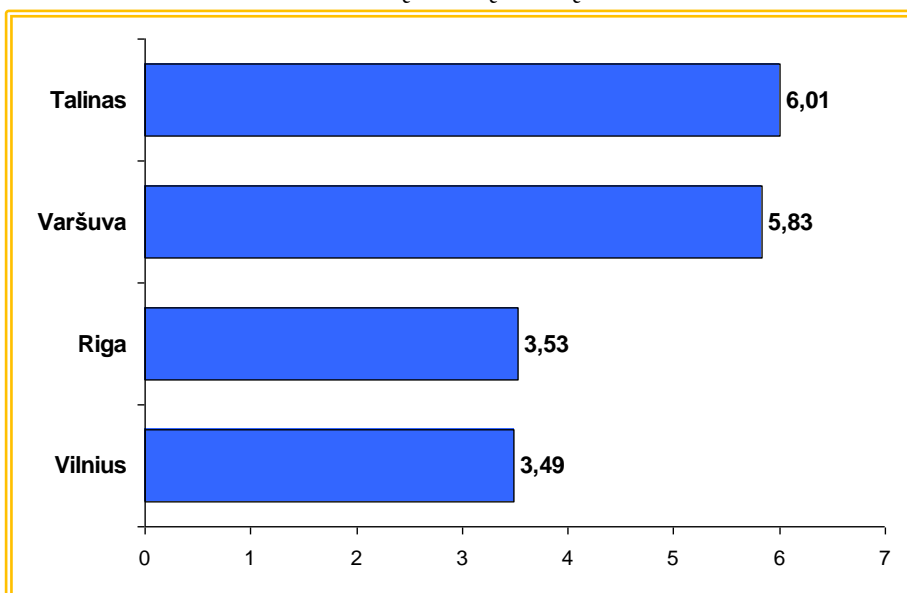
Paveikslėlyje parodytos vidutinės atskirų miestų vartotojų išlaidos, vertinant vidutinį (60 litrų vienam asmeniui) geriamojo vandens suvartojimą per mėnesį. Mažiausią biudžeto

dalį geriamajam vandeniui ir nuotekų tvarkymui 2009 metais skyrė Jonavos ir Pasvalio gyventojai. Beveik tris kartus daugiau (apie 60 litų) mokėjo Neringoje, Prienuose gyvenančios šeimos.

Tarp kaimyninių šalių sostinių, Vilniaus gyventojai už geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymą moka mažiausiai, beveik tiek pat kaip ir Rygos vartotojai, tačiau Vilniuje geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos yra geroakai pigesnės nei Taline ir Varšuvoje.

Kaimyninių šalių geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo kainos 2009 metais už vieną kubinį metrą litais, litais be PVM (49 pav.).

49 pav. Kaimyninių šalių geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo kainos 2009 metais už vieną kubinį metrą

Šaltinis: UAB „Vilniaus vandenys“ prašymas dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų 2010-2014 metams derinimo.

5. TRANSPORTO TARIFŲ DERINIMAS

Komisija, išanalizavusi dešimties metų tarifų reguliavimo transporto srityje patirtį ir įvertinusi situaciją keleivių vežimo rinkoje, 2009 metais kreipėsi į Susisiekimo ministeriją, siūlydama įvertinti Komisijai priskirtų transporto sektoriaus tarifų valstybinio reguliavimo tikslingumą. Atsižvelgusi į tai, Vyriausybė parengė ir pateikė Seimui Kelių transporto kodekso 16 str., Geležinkelio transporto kodekso 34 str., Vidaus vandenų transporto kodekso 30 str. pakeitimo projektus, kuriuose buvo numatyta atsisakyti maksimalių tarifų valstybinio reguliavimo, vežant keleivius reguliariaisiais reisais tolimojo susisiekimo maršrutais ir teikiant vežėjams paslaugas autobusų stotyse bei vežant keleivius vietinio susisiekimo traukiniais ir vidaus vandenų transportu. Svarstant minėtus įstatymų projektus Seime, buvo nutarta, kad netikslinga atsisakyti valstybinio kainų reguliavimo tose transporto srityse, kurių rinkose egzistuoja monopolija. Dėl šios priežasties buvo paliktas galioti Geležinkelio transporto kodekso 34 str., numatantis, kad keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais maksimalius tarifų dydžius nustato geležinkelio įmonė, suderinusi juos su Komisija. Vidaus vandenų transporto kodekso projektas buvo priimtas, jį patikslinus, tačiau ne visiškai atsisakius valstybinio tarifų reguliavimo vidaus transporto srityje, o Komisijai pavedant derinti ne tik keleivių, bet ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias į (iš) Kuršių neriją didžiausius tarifus. Vienintelė transporto šaka, kurioje buvo atsisakyta valstybinio tarifų reguliavimo, buvo kelių transportas. Kelių transporto kodekso 16 str. nebenumato pareigos derinti keleivių vežimo kelių transportu reguliariaisiais reisais tolimojo susisiekimo maršrutais ir autobusų stotyse paslaugų teikimo vežėjams tarifų maksimalių dydžių su Komisija.

5.1. Keleivių vežimo rinka

2009 metais visų susisiekimo rūšių vidaus viešojo transporto priemonėmis buvo pervežta 398,2 mln. keleivių. Didžiausią lyginamąją dalį – net 98,6 proc. – turėjo kelių transporto vežėjai, kurie keleivius veža vietinio ir tolimojo susisiekimo maršrutais. Geležinkelio transportu buvo pervežta 0,9 proc. visų keleivių, vandens transportu – 0,5 proc.

2009 metais, kaip ir 2008 metais, išliko keleivių skaičiaus mažėjimo tendencija, o visų susisiekimo rūšių vidaus viešojo transporto priemonėmis važiavo net 16 proc. keleivių mažiau, negu 2008 metais.

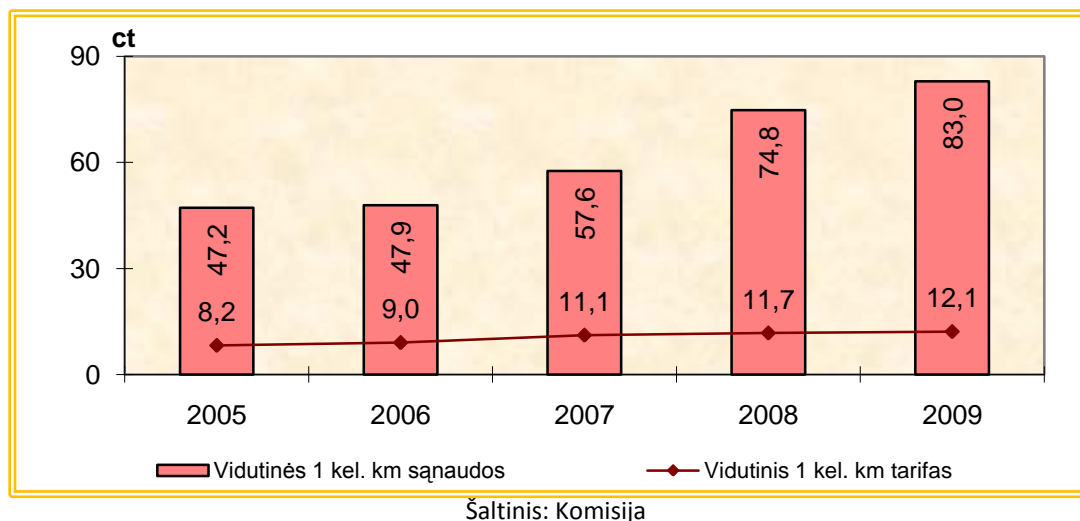
5.2. Geležinkelių transportas

2009 metais geležinkelių transportu vietinio susisiekimo traukiniais pervežta 3,5 mln. keleivių. Palyginti su 2008 metais, keleivių skaičius sumažėjo beveik 14 proc., o keleivių apyvarta – 9 proc. Keleivinių traukinių rida vietiniais maršrutais per tą patį laikotarpį sumažėjo beveik 2 proc.

Keleivių vežimo vietinio susisiekimo traukiniais pajamos 2009 metais, palyginti su 2008 metais, sumažėjo 6 proc. ir siekė 25,8 mln. Lt. Pajamų mažėjimui įtakos turėjo sumažėjusi keleivių apyvarta. Vidutinis keleivių vežimo tarifas per tą patį laikotarpį išaugo 3,5 proc. ir 2009 metais buvo 12,1 ct (be PVM) už 1 kel. km. Praėjusiais metais AB „Lietuvos geležinkeliai“ buvo numatyta skirti 5,5 mln. Lt dotacijų už visuomeninių

įsipareigojimų vykdymą: buvo skirta 437,9 tūkst. Lt; 2008 metais dotacijų suma siekė 25,9 mln. Lt. Bendrosios keleivių vežimo vietiniais traukiniais sąnaudos išliko beveik nepakitusios, tuo tarpu vieno keleivio kilometro sąnaudos išaugo beveik 11 proc. (50 pav.).

50 pav. Keleivių vežimo vietinio susisiekimo traukiniais vidutinių sąnaudų ir vidutinių tarifų dinamika 2005 – 2009 metais, ct/1 kel. km

Iš keleivių vežimo vietinio susisiekimo traukiniais gautos pajamos, įskaitant dotacijas, 2009 metais dengė 14,6 proc. šios veiklos išlaidų, o bendras AB „Lietuvos geležinkeliai“ keleivių vežimo vietiniais traukiniais veiklos rezultatas – 151,3 mln. Lt nuostolis. Komisija 2009 m. birželio mėnesį suderino AB „Lietuvos geležinkeliai“ 65 ct (be PVM) už 1 kel. km maksimalų tarifo dydį. Tačiau įmonės, keleivių vežimo rinkoje konkuruojančios su keleivių vežimu kelių transportu, vidutiniai tarifai, kaip ir ankstesniais metais, išliko mažesni už savikainą.

5.3. Vidaus vandenų transportas

Keleivius ir transporto priemones per Kuršių marias kelianti AB „Smiltynės perkėla“ 2009 metais atliko 223623 reisus pagal tvarkaraštį, t. y. 18,5 proc. mažiau, negu 2008 metais, perkėlė 2166 tūkst. keleivių. Perkeltų keleivių skaičius 2009 metais buvo beveik 12,5 proc. mažesnis už 2008 m. perkeltų keleivių skaičių. Kaip ir anksčiau, didžioji dalis keleivių ir transporto priemonių buvo pervežta vasaros sezono metu.

AB „Smiltynės perkėla“ iš pagrindinės veiklos 2009 metais uždirbo 13,2 mln. Lt pajamų. Pajamų mažėjimą 2009 metais lėmė 16 proc. mažesnės gautos pajamos už transporto priemonių (krovininio transporto, autobusų ir lengvųjų automobilių) perkėlimą bei mažesnės pajamos už neatlygintinus perkėlimus ir neatlygintą kėlimą.

Didžiausią 2009 metais, kaip ir 2008 metais pagrindinės veiklos pajamų dalį, t. y. 47 proc., sudarė pajamos už transporto priemonių kėlimą, tuo tarpu pajamos už keleivių kėlimą, įskaitant kompensacijas už keleivių turinčių teisę į lengvatas, kėlimą, sudarė 17,5 proc. pagrindinės veiklos pajamų. Tais pačiais metais net 36 proc. tiesioginės veiklos pajamų sudarė lėšos sąnaudoms už neatlygintą keleivių ir transporto priemonių, numatytų Kelių

priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 10 straipsnio 5 punkte, kėlimą kompensuoti. Įmonės pagrindinės veiklos 2009 metais rezultatas – 477 tūkst. Lt nuostolis.

AB „Smiltynės perkėla“ 2009 m. pradžioje taikė 0,95 Lt (be PVM) keleivių kėlimo keltais tarifą, nors tuo metu galiojo 2007 m. balandžio mėn. Komisijos suderintas maksimalus tarifo dydis – 1,19 Lt (be PVM) už vieno keleivio kėlimą, o 2009 m. kovo mėnesį, Komisijai suderinus 1,23 Lt (be PVM) maksimalų tarifo dydį už vieno keleivio kėlimą, nuo balandžio mėn. bendrovė pradėjo taikyti 1,22 Lt (be PVM) keleivių kėlimo keltais tarifą.

Nuo 2009 m. gruodžio 3 d., įsigaliojus Vidaus vandenu transporto kodekso 30 str. pakeitimo įstatymui, Komisija 2010 metais privalės parengti Keleivių ir transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias į (iš) Kuršių neriją didžiausių tarifų nustatymo metodiką ir suderinti transporto priemonių perkėlimo keltais per Kuršių marias į (iš) Kuršių neriją didžiausius tarifus.

6. TEISMINĖ PRAKTIKA

6.1. Elektros sektorius

Komisija 2008 m. pabaigoje vienašališkai nustatė ir paskelbė AB „Lietuvos energija“, AB Rytų skirstomųjų tinklų bei AB „VST“ elektros energijos kainas ir tarifus bei jų taikymo tvarkas. Nacionalinė dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lyga 2009 m. sausio 31 d. apskundė šiuos Komisijos nutarimus Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Byloje nustatyta, kad skundžiami Komisijos nutarimai pagal savo pobūdį yra norminiai teisės aktai, o tokie aktai skųstini Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (LVAT) Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, dėl to byla nutraukta.

Komisija 2009 m. gegužės 29 d. paskelbė AB „Lietuvos energija“ Elektros energijos perdavimo paslaugos kainas, tarifus ir jų taikymo tvarką bei pritarė Perdavimo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų kainų diferencijavimo principams. UAB Kauno termofikacijos elektrinė šiuos Komisijos sprendimus apskundė Vilniaus apygardos administraciniame teismui. Pagal UAB Kauno termofikacijos elektrinės byloje pateiktą atskirąjį skundą LVAT įvertino minėtus Komisijos sprendimus ir nustatė, kad jie laikytini norminiais teisės aktais. UAB Kauno termofikacijos elektrinė surado kompromisą su AB „Lietuvos energija“, todėl savo skundą atsiėmė, byla buvo nutraukta.

Komisija, kaip išvadą teikianti institucija, 2009 metais buvo įtraukta civilinėje byloje pagal UAB „Fortis Energy“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės ieškinį AB „Lietuvos energija“ dėl elektros energijos perdavimo paslaugos apmokestinimo. Šalims sudarius taikos sutartį, byla nutraukta.

UAB „Korelita“ teismui apskundė Komisijos atsisakymą išduoti jai elektros energijos skirstymo ir visuomeninio tiekimo licenciją. Pirmos instancijos teismas konstatavo, kad Komisijos nutarimas teisėtas ir pagrįstas, Komisija teisėtai atsisakė išduoti UAB „Korelita“ elektros energijos skirstymo ir visuomeninio tiekimo licenciją teritorijoje, kurioje elektros energijos skirstymo licenciją jau turi AB „VST“. UAB „Korelita“ toliau teikė apeliaciją, bet šiuo metu byla baigta – UAB „Korelita“ apeliacinis skundas atmestas, apeliacine tvarka pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

Kitu skundu UAB „Korelita“ kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl Komisijos rašto, kuriuo Komisija atsisakė nagrinėti UAB „Korelita“ skundą dėl AB „VST“ veiksmų (t. y., dėl to, kad AB „VST“ nesutinka keisti licencijuojamos veiklos teritorijos), nes teisme buvo nagrinėjama minėta byla. Teisminis procesas tęsiamas.

Komisija buvo įtraukta kaip institucija, duodanti išvadą civilinėje byloje, byloje pagal AB „Lietuvos elektrinė“ ieškinį atsakovui AB „Lietuvos energija“ (Vilniaus apygardos teismas). Ieškovas teigė, kad AB „Lietuvos energija“ nepagrįstai nepripažino ieškovo patiekto elektros energijos kiekio kaip remtinės elektros energijos, ir prašė teismo priteisti iš atsakovo neišmokėtą sumą. Šalims sudarius taikos sutartį, 2009 m. byla buvo baigta. Komisija dalyvavo ir Vilniaus apygardos teisme dėl Lietuvos elektrinės pareikšto ieškinio AB „Lietuvos energija“, skaičiuojant sumą, mokėtiną už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Byla buvo nutraukta šalims sudarius taikos sutartį.

2009 metais nagrinėta ir baigta byla pagal 2008 metais paduotą VĮ Ignalinos atominės elektrinės skundą dėl Komisijos sprendimu nustatytų 2009 metais parduodamos elektros energijos kainų. Įmonė skundą atsiėmė.

2009 m. pabaigoje UAB „Vilniaus energija“ apskundė teismui Komisijos sprendimą dėl nustatytos elektros energijos, kurią būtina supirkti 2010 metais, teikiant viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kainos. Būtinai supirkti elektros energijos kainas Komisija nustatė, vadovaudamasi 2004 m. liepos 29 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-84 patvirtintomis Elektros energijos supirkimo iš bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų reguliavimo taisyklėmis. Pareiškėjo įsitikinimu, Komisija pažeidė Taisykles, neteisėtai ir nepagrįstai sumažindama UAB „Vilniaus energija“ perkamos elektros energijos kainą, atlikdama korekciją dėl permokos. Pirmosios instancijos teismas UAB „Vilniaus energija“ skundą įvertino kaip nepagrįstą ir jį atmetė.

2009 metais bendrosios kompetencijos teisme baigta byla pagal UAB „Vilniaus vandenys“ ieškinį AB Rytų skirstomiesiems tinklams dėl be pagrindo įgytų lėšų grąžinimo. Vilniaus apygardos teismas bylą nutraukė, šalims sudarius taikos sutartį. Komisija byloje dalyvavo kaip išvadą duodanti institucija.

Komisijos specialistai dalyvavo Konstituciniame Teisme dėl Atominės elektrinės įstatymo nuostatų atitikimo Konstitucijai. Seimas inicijavo kreipimąsi į Konstitucinį Teismą dėl „nacionalinio investuotojo“ apibrėžimo atitikimo Konstitucijai, tai yra ar įstatymu apibrėžta jo sąvoka, kad tai - Lietuvos Respublikoje įregistruotas, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus neribotam laikui įsteigtas ir veikiantis savarankiškas privatus juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas yra socialiai atsakingai siekiantis siekti naudos sau ir visiems savo akcininkams, taip pat dalyvauti įgyvendinant šio įstatymo numatytą Lietuvos strateginį tikslą neprieštarauja Konstitucijai.

Bendrosios kompetencijos teisme taip pat baigta byla pagal S. A. ieškinį dėl žalos atlyginimo, nustačius neteisėtą elektros energijos skirstymo paslaugos kainą, priteisimo atsakovams AB „VST“ ir Komisijai – ieškovas ieškinį atsiėmė.

Komisija teikė išvadas Kauno miesto apylinkės teismui dėl Č. G. ieškinio atsakovams AB „VST“ ir M. S. ieškinio atsakovams SB „Slėnis“. Teismas nagrinėja sodininkų bendrijų problemas, susijusias su elektros tiekimu.

Vilniaus miesto 2 apylinkės teisme nagrinėjama byla pagal V. Š. skundą dėl AB „VST“ sutartyje nustatytos elektros prijungimo kainos perskaičiavimo (tarp šalių buvo sudaryta Naujojo vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie operatoriaus elektros tinklų paslaugos sutartis), kurioje Komisija įtraukta trečiuoju asmeniu (2008 metais Komisija ginčą tarp šalių išnagrinėjo ikiteismine tvarka ir V. Š. skundas buvo atmestas). Minėtos sutarties sudarymo metu galiojusiose ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 326 patvirtintose Elektros energijos vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) taisyklėse buvo numatyta, kad prijungimo paslaugos mokestis sudaro 40 proc. projekto sąmatinės vertės. Kadangi prijungimo prie elektros tinklų darbai faktiškai kainavo mažiau negu numatyta projekto sąmatoje, pareiškėja mano, kad ji nepagrįstai permokėjo AB „VST“ 43558,95 Lt. Šios bylos nagrinėjimas tęsiamas.

Komisija, kaip išvadą duodanti institucija, dalyvauja Kauno m. apylinkės ir apygardos teismuose dėl gyventojos A. S. ieškinio. Ginčijami vietinio elektros tinklo turėtojo – UAB „Rodena“ taikomi elektros tarifai gyventojams.

6.2. Dujų sektorius

Šiuo metu VAAT sustabdytas bylos nagrinėjimas pagal UAB „Dujotekana“ 2009 metais pateiktą skundą dėl žalos, padarytos neteisėtais valdžios institucijų veiksmais, atlyginimo. VAAT kreipėsi į LVAT, kad būtų įvertintas Komisijos priimtas norminis teisės aktas, kuriuo buvo nustatytos kainos laisviesiems vartotojams. Nagrinėjamoje byloje pareiškėjas prašo priteisti iš Lietuvos Respublikos valstybės per 16 mln. Lt dėl žalos, kurią neva patyrė dėl Vyriausybės ir Komisijos priimtų teisės aktų. 2002 m. pabaigoje Vyriausybė priėmė nutarimą, nustatantį, kad laisviesiems vartotojams dujos tiekiamos kaina ne didesne kaip Komisijos nustatyta viršutinė dujų tiekimo kainos riba. Vadovaudamasi minėtu nutarimu, Komisija priėmė sprendimus, kuriais nustatė viršutinę gamtinių dujų tiekimo laisviesiems vartotojams kainos ribą. 2009 m. balandžio mėn. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nutarė, kad minėtas Vyriausybės nutarimas yra neteisėtas ir prieštarauja Konstitucijai, Gamtinių dujų įstatymui bei kitiems teisės aktams.

2009 metais VAAT buvo nagrinėjama byla pagal UAB „Kaišiadorių šiluma“ skundą dėl Komisijos 2008 metų nutarimo, kuriuo Komisija atmetė UAB „Kaišiadorių šiluma“ skundą dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo – skirstymo sutarties sąlygų kaip nepagrįstą (ginčas kilo dėl gamtinių dujų skirstymo kainų nustatymo). VAAT priėmė trečiojo asmens AB „Lietuvos dujos“ prašymą kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą dėl Gamtinių dujų įstatymo 23 straipsnio 8 dalies atitikimo Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai ir 46 straipsnio 3-5 dalims, tačiau Konstitucinis Teismas atsisakė priimti šį prašymą dėl nepakankamų teisinių argumentų. Pakartotinio ir patikslinto AB „Lietuvos dujos“ prašymo VAAT netenkino. Ši byla yra baigta - teismas atmetė UAB „Kaišiadorių šiluma“ skundą kaip nepagrįstą.

2009 metais Komisija dalyvavo byloje pagal AB „Lietuvos dujos“ skundą dėl Komisijos įpareigojimo išduoti UAB „Intergas“ prijungimo prie dujų sistemos sąlygas (byla tęsėsi nuo 2007 metų). VAAT sprendimu AB „Lietuvos dujos“ skundą patenkino iš dalies. Dėl šio sprendimo Komisija ir AB „Lietuvos dujos“ kreipėsi su apeliaciniais skundais į LVAT. Komisija dar 2008 m. pabaigoje priėmė nutarimą, kuriuo nutarė vienašališkai nustatyti AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainas ir gamtinių dujų kainas buitiniams vartotojams. Šį Komisijos nutarimą apskundė AB „Lietuvos dujos“ ir Nacionalinė dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lyga. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad skundžiamas nutarimas yra teisėtas ir pareiškėjų skundus atmetė. Šį teismo sprendimą pareiškėjai apskundė apeliacine tvarka.

2009 metais pagal pareiškėjos prašymą užbaigtos AB „Lietuvos dujos“ inicijuotos bylos dėl Komisijos 2005 - 2006 metais priimtų nutarimų.

6.3. Šilumos sektorius

2009 metais buvo tęsiama byla dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo. Druskininkų savivaldybė 2008 m. liepos 21 d. kreipėsi į VAAT, prašydama panaikinti Komisijos sprendimą, kuriuo savivaldybei nurodyta pašalinti šilumos kainų nustatymo pažeidimus. Vėliau savivaldybė apskundė ir Komisijos nutarimą, kuriuo vienašališkai, savivaldybei per nurodytą terminą nepašalinus pažeidimų, nustatytos laikinos šilumos kainos UAB „Litesko“ filialui „Druskininkų šiluma“. Teismas konstatavo, kad Komisijos nutarimas dėl vienašališko šilumos kainų nustatymo yra teisėtas ir pagrįstas. Druskininkų savivaldybė šį teismo sprendimą apskundė apeliacine tvarka, bet vėliau savo skundą atsiėmė.

Ukmergės rajono savivaldybė 2008 m. pabaigoje kreipėsi į VAAT, skųsdama Komisijos nutarimą, kuriuo Komisija vienašališkai nustatė laikinas šilumos kainas UAB „Miesto energija“. Teismas, išnagrinėjęs šią bylą, skundą atmetė kaip nepagrįstą. Ukmergės rajono savivaldybė šį teismo sprendimą apskundė LVAT.

Nacionalinė dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lyga ir Telšių rajono savivaldybė 2009 m. vasario 13 d. skundu „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. spalio 17 d. nutarimo Nr. O3-148 „Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialui „Telšių šiluma“ panaikinimo ir įpareigojimo iš naujo perskaičiuoti ir nustatyti šilumos kainas“ kreipėsi į VAAT. Skundą teismas nutraukė, konstatavęs, kad pareiškėjai praleido terminą.

VAAT 2009 metais buvo nagrinėjama byla pagal UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ skundą dėl Komisijos sprendimu vienašališkai nustatytų šilumos kainų UAB „Litesko“ filialui „Telšių šiluma“. Šiuo metu byla yra sustabdyta, kol bus išnagrinėta kita to paties pareiškėjo byla.

Komisija taip pat dalyvavo bylos nagrinėjime pagal UAB „Litesko“ filialo „Palangos šiluma“ skundą dėl Komisijos vienašališkai nustatytų šilumos kainų UAB „Litesko“ filialui „Palangos šiluma“. VAAT skundą atmetė kaip nepagrįstą. Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su apeliaciniais skundu.

UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ 2009 m. rugsėjo 21 d. kreipėsi į teismą su skundu atsakovams Komisijai ir Druskininkų miesto savivaldybei dėl Komisijos nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ skundo nagrinėjimo išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka“, kuriuo Komisija, dar kartą patikrinsi Druskininkų savivaldybės pareiškėjui nustatytas šilumos kainas, konstatavo, kad kaina nustatyta be pažeidimų ir patvirtino filialui 24,81 ct/kWh kainą (įmonės apskaičiuota kaina – 26,68 ct/kWh). VAAT skundą atmetė kaip nepagrįstą. UAB „Litesko“ filialas „Druskininkų šiluma“ su apeliaciniu skundu kreipėsi į LVAT.

UAB „Litesko“ filialas „Telšių šiluma“ teismui apskundė Komisijos raštą, kuriuo Komisija atsisakė nagrinėti jo skundą ikiteismine tvarka. Pirmosios instancijos teismas iš dalies tenkino šį skundą ir atsižvelgdamas į tai, kad įmonė skundžiamą Komisijos protokolinią sprendimą jau buvo apskundusi teismui, neįpareigojo Komisijos nagrinėti tų pačių aplinkybių ikiteismine tvarka. Apeliacine tvarka sprendimas neskustas.

Vis dar tęsiamas nagrinėjimas pagal Vilniaus miesto savivaldybės skundą dėl Komisijos 2008 metais UAB „Vilniaus energija“ nustatytų centralizuotai tiekiamos šilumos kainų. Byloje buvo atlikta Komisijos vienašališkai nustatytų šilumos kainų ekspertizė. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Komisijos nutarimas teisėtas ir pagrįstas. Šis sprendimas apeliacine tvarka apskūstas trečiųjų suinteresuotų asmenų (Juozo Imbraso, Gedimino Rudžionio bei Vinco Jono Karčiausko), Vilniaus miesto savivaldybė skundė tik ekspertui priteistino atlyginimo dydį. Bylą apeliacine tvarka toliau nagrinės LVAT.

2009 metais užbaigtos 3 bylos pagal Prienų rajono savivaldybės skundus: dėl Komisijos 2004 metais nustatytų centralizuotai tiekiamos šilumos bazinių kainų ir dėl Komisijos vienašališkai nustatytų perskaičiuotų šilumos kainų (atskirai apskūstas Komisijos sprendimas su įpareigojimu perskaičiuoti šilumos kainas ir nutarimas, kuriuo Komisija vienašališkai nustatė centralizuotai tiekiamos šilumos perskaičiuotas kainas UAB „Prienų energija“ vartotojams). Prienų rajono savivaldybė visus 3 skundus iš teismo atsiėmė.

UAB „Miesto energija“ apskundė Komisijos nutarimą dėl 2009 metais nustatytų šilumos bazinių kainų dedamųjų. Bylos nagrinėjimas tęsiasi.

2009 metais Komisijai teko bylinėtis su Vilkaviškio rajono savivaldybe pagal savivaldybės skundą dėl Komisijos vienašališkai nustatytų kainų. Vilkaviškio rajono savivaldybė atsiėmė skundą, ir ši byla nutraukta.

Taip pat buvo išnagrinėta byla pagal Trakų rajono savivaldybės skundą dėl Komisijos nutarimo, kuriuo Komisija vienašališkai nustatė šilumos kainas. VAAT skundą atmetė kaip nepagrįstą, o savivaldybė apeliacinio skundo neteikė.

Iki šiol tęsiama byla pagal UAB „Telšių šilumos tinklai“ 2007 metų ieškinį atsakovui DNSB „S.Daukanto g. 12a Varniai“. Bendrija nesutinka su įmonės suskaičiuotomis šilumos kainomis. Šioje byloje Komisija įtraukta kaip tretysis asmuo.

Vyko bylinėjimasis su UAB Kauno termofikacijos elektrine dėl duomenų, reikalingų šilumos bazinei kainai apskaičiuoti, pateikimo bei šilumos gamybos bazinių kainų nustatymo. Įmonė ginčijo Komisijos teisę nustatyti bazines šilumos gamybos kainas, motyvuodama, kad UAB Kauno termofikacijos elektrinė yra nepriklausoma šilumos gamintoja ir iki naujo šilumos ūkio įstatymo įsigaliojimo ji nebuvo reguliuojama, todėl jai turi būti taikomos iki minėto įstatymo sudarytos sutarties, o ne imperatyvių teisės aktų nuostatos. VAAT sprendimu įmonės skundas buvo atmestas, tačiau UAB Kauno termofikacijos elektrinė su tokiu sprendimu nesutiko ir apskundė apeliacine tvarka LVAT.

Kita byla pagal UAB Kauno termofikacijos elektrinės skundą - dėl Komisijos prašymo pateikti perskaičiuotų šilumos kainų projektą. Skundas grindžiamas tais pačiais motyvais kaip ir anksčiau minėtose bylose. 2009-08-27 sprendimu VAAT skundą atmetė. Pareiškėjas sprendimą apskundė LVAT.

LVAT išnagrinėjo Seimo nario E. Klumbio skundą dėl Komisijos patvirtintos šilumos kainų nustatymo metodikos 114.3 punkto (dėl kuro kainų skaičiavimo) prieštaravimo šilumos ūkio įstatymui. Atsižvelgiant į tai, kad minėtas Metodikos punktas nebegalioja pakeitus metodiką, LVAT bylos nagrinėjimą nutraukė.

Komisija dalyvavo nagrinėjant Seimo narių E.Klumbio ir J.Veselos skundą dėl šilumos paskirstymo tvarkos Vilniaus mieste, kurią patvirtino Vilniaus miesto savivaldybė. Byloje buvo pasisakoma, kad Vilniaus miesto savivaldybė pažeidė Šilumos ūkio įstatymo nuostatas, ji neturėjo teisės tvirtinti šilumos paskirstymo tvarkos, tuo viršydama įstatymų jai priskirtą kompetenciją. Paaiškėjus, kad skundžiama paskirstymo tvarka jau nebegaliojanti, byla buvo nutraukta.

2009 metais Komisijai teko bylinėtis su 973-ąja daugiabučių namų savininkų bendrija dėl šios prašomo suderinti šilumos paskirstymo metodą. Nagrinėdama bendrijos prašymą, Komisija rėmėsi Valstybinės energetikos inspekcijos išvada, kurioje buvo teigiama, kad name įrengta šildymo sistema ir atskiros jos dalys butuose neatitinka teisės aktų reikalavimų bei namo projekto. Dėl to Komisija atsisakė suderinti šilumos paskirstymo metodą, tačiau bendrijai kreipusis į teismą, inspekcija savo išvadą pakeitė. Teismas, remdamasis inspekcijos pakeista nuomone, įpareigojo Komisiją suderinti bendrijos siūlomą šilumos paskirstymo metodą.

2009 metais Komisija kaip tretysis asmuo dalyvavo pagal kitos - 519-osios daugiabučių namų savininkų bendrijos - skundą dėl sutarties, sudarytos su „Vilniaus šilumos tinklai“, sąlygų ir žalos atlyginimo.

6.4. Skundų nagrinėjimas ikiteismine tvarka

Komisija išnagrinėjo UAB „Miesto energija“ skundą dėl Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2009 metų sprendimo 1 dalies, kuria savivaldybė nusprendė nepritarti investicijų plano daliai „Centralizuoto šilumos tiekimo sistemos rekonstrukcija ir plėtra Ukmergėje, prijungiant nepriklausomą šilumos gamintoją prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo“. Skunde Komisijos buvo prašoma nurodyti savivaldybei pateikti pagrįstą paaiškinimą, dėl kokių priežasčių atsisakyta pritari investicijai. Komisija, išnagrinėjusi skundą, nustatė, kad pareiškėjas, teikdamas savivaldybei derinti Investicijų planą, nepateikė pakankamai duomenų, patvirtinančių minėtos investicijos pagrįstumą, neatsižvelgė į savivaldybės bendrovei „Miesto energija“ teiktas pastabas dėl sutarties pakeitimo bei neišrodė savivaldybei investicijų projekto naudos Ukmergės miesto vartotojams, todėl nusprendė atmesti pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą, o pareiškėjui pašalinus trūkumus ir pateikęs savivaldybei papildomus Investicijų derinimui būtinus duomenis, rekomendavo savivaldybei UAB „Miesto energija“ investicijų derinimo klausimą nagrinėti pakartotinai.

Komisija taip pat išnagrinėjo UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ skundą „Dėl Druskininkų savivaldybės 2009 m. sprendimo ir jo pakeitimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ centralizuotai tiekiamos šilumos perskaičiuotų kainų nustatymo“. Pareiškėjas Skunde nurodė, kad nesutinka su savivaldybės sprendimais, mano, kad jie yra neteisėti iš esmės, kad savivaldybė, priimdama sprendimus, peržengė jai suteiktos diskrecijos ribas, juos priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, taip pat sprendimai naikintini dėl kitų svarbių pagrindų. Pareiškėjo manymu, pagrįsta šilumos kaina turėtų būti didesnė – net 25,26 ct/kWh. Išnagrinėjusi skundą, Komisija nustatė, kad savivaldybė nepažeidė Šilumos ūkio įstatymo, Metodikos nuostatų, ir atmetė pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą.

Dėl Vilniaus rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatytų šilumos kainų UAB „Konis“, į Komisiją kreipėsi Veliučionių kaimo (Vilniaus r.) gyventojai. Komisija nutarimu įpareigojo Vilniaus rajono savivaldybę pašalinti konstatuotus pažeidimus ir perskaičiuoti šilumos kainą pagal teisės aktų reikalavimus.

Komisijoje buvo gautas Varnių gyvenvietės (Telšių rajono savivaldybė) vartotojų, atstovaujamų Nacionalinės dujų, elektros ir šilumos vartotojų gynimo lygos, skundas dėl Telšių rajono savivaldybės tarybos UAB „Telšių šilumos tinklai“ šilumos kainos dedamųjų nustatymo. Komisija nutarė iš dalies patenkinti pareiškėjų skundą ir rekomendavo Telšių rajono savivaldybės tarybai per 30 kalendorinių dienų pašalinti kainų nustatymo pažeidimus.

Komisija taip pat nagrinėjo R. Butkevičiaus prašymą įvertinti, ar pagrįstai Rokiškio rajono savivaldybės taryba 2008 metais nustatė VšĮ Juodupės komunaliniam ūkiui centralizuotai tiekiamos šilumos kainą. Skundas buvo pripažintas iš dalies pagrįstas – Komisija įpareigojo Rokiškio rajono savivaldybę pašalinti šilumos kainų nustatymo pažeidimus.

Ikiteismine tvarka taip pat išnagrinėtas Babtų miestelio gyventojų skundas dėl šilumos kainų.

UAB „Kostas ir kompanija“ skundas dėl savivaldybės nustatytų šilumos kainų. Komisija nustatė, kad Šilutės rajono savivaldybės taryba nesilaikė Šilumos ūkio įstatymo reikalavimų, nes neteisingai įvertino sąnaudas kurui, į šilumos kainos skaičiavimą neįtraukė rezervinio kuro saugojimo sąnaudų, klaidingai skaičiavo amortizacinius atskaitymus, t. y. šilumos kaina nebuvo pagrįsta šilumos tiekėjo būtinomis sąnaudomis.

6.5. ATP bylos

2009 metais Komisija išnagrinėjo 2 administracinių teisės pažeidimų bylas, kuriose konstatuoti pažeidimai šilumos ūkio sektoriuje. TŪB „Energija“ ir UAB „Vilniaus valda“ tiekė vartotojams šilumą, neturėdamos šilumos tiekimo licencijos, bei kainomis, nesuderintomis su savivaldybės taryba ir Komisija.

6.6. Šalto vandens sektorius

2009 metais Komisija dalyvavo kaip išvadą teikianti institucija Vilniaus apygardos teisme nagrinėjant civilinę bylą pagal UAB „Vilniaus vandenys“ ieškinį UAB „Vilniaus energija“. Teismas konstatavo, kad UAB „Vilniaus energija“ laikytina karšto vandens tiekėja, todėl geriamojo vandens, skirto karštam vandeniui paruošti su nuotekų tvarkymu, išigijimo sąnaudos tenka šiai įmonei. Minėtas sprendimas yra įsiteisėjęs, bet šiuo metu keliamas klausimas dėl jo vykdymo atidėjimo.

Dėl analogiškų aplinkybių su ieškiniu į Vilniaus miesto 2 apylinkės teismą kreipėsi UAB „Palangos vandenys“, atsakovas – UAB „Litesko“. Komisija šioje byloje dalyvauja kaip išvadą teikianti institucija, byla vis dar tęsiasi.

6.7. Kitos bylos

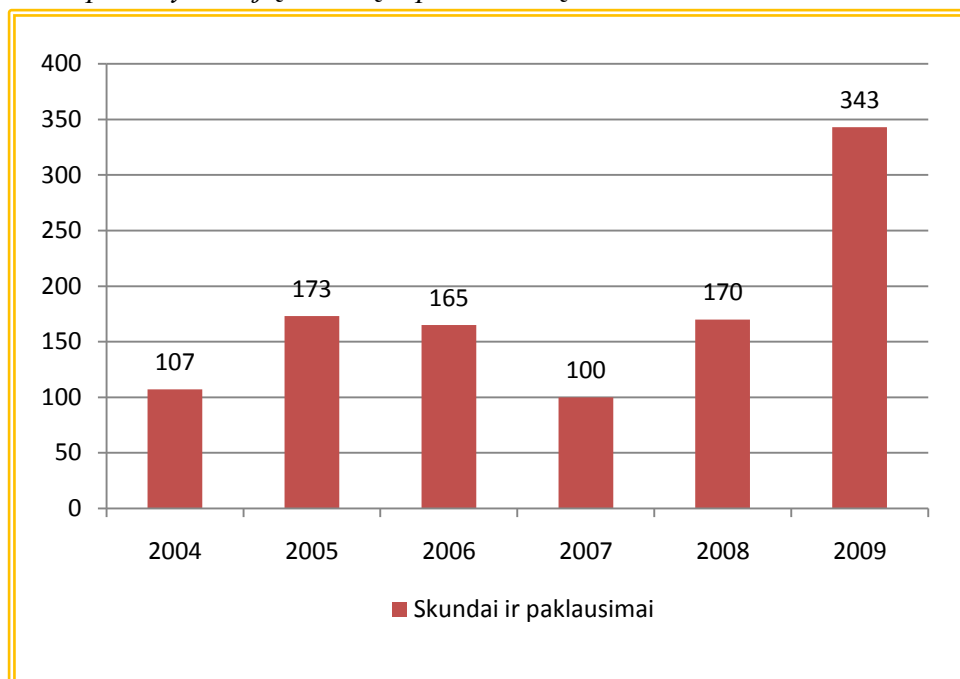
Komisija dalyvavo byloje pagal buvusio Seimo nario M. Žymanto prašymą ištirti Komisijos 2006 metais priimto nutarimo – norminio teisės akto Nr. O3-1 „Dėl įmonės technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos“ pakeitimo“ teisėtumą. Komisijos vykdomą įmonių technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumų vertinimą pareiškėjas formaliai siejo su dujų sektoriumi ir laisvųjų vartotojų kainos reguliavimu, tačiau pareiškėjui prašymą atsiėmus, 2009 m. byla nutraukta.

7. VARTOTOJŲ INTERESŲ GYNIMAS

Didėjanti visuomenės aktyvumą, domėjimasi energetikos problemomis, poreikį ginti savo interesus rodo tai, kad Komisija sulaukia vis gausesnio pluošto korespondencijos su vartotojų klausimais, prašymais ir skundais.

2009 m. Komisija gavo ir išnagrinėjo 343 įvairaus pobūdžio skundus ir prašymus.

51 pav. Gyventojų skundų ir paklausimų 2004-2009 metais dinamika

Šaltinis: Komisija

Daugiausia vartotojų skundų ir prašymų gauta dėl įmonių veiklos šilumos ūkio sektoriuje. Per 2009 metus Šilumos skyrius atsakė į 226 vartotojų rašytinius skundus, iš kurių pasitvirtino 75, nepasitvirtino 118, 33 iš dalies pasitvirtino ir 3 nepriklausė Komisijos kompetencijai. Dažniausiai buvo klausiama dėl šilumos energijos ir karšto vandens kokybės, apskaitos tikslumo ir šilumos paskirstymo būdo. Komisija gavo vartotojų prašymų patikrinti, ar šilumos tiekėjai nemanipuliuoja apskaitos prietaisų rodmenimis, ar teisingai paskirsto šilumą daugiabučiame name ir taiko šilumos kainas. Vasaros metu vartotojams nerimą kėlė padidėjęs „gyvatuko“ mokestis, žiemą - butui priskiriamos šilumos už bendrųjų patalpų šildymą kiekis. „Gyvatuko“ mokesčio problema buvo ypač aktuali miestuose, kuriuose nebuvo karšto vandens tiekėjo. Nesutvarkyta, metrologiškai nepatikrinta karšto vandens suvartojimo apskaita bei nelaiku, o kartais ir nesąžiningai deklaruojant, kai kuriuose daugiabučiuose skirtumas tarp daugiabučio namo prieš karšto vandens įrenginį esančio apskaitos prietaiso ir butuose esančių karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenų siekdavo 40 proc. Atsižvelgusi į šiuos skundus, Komisija inicijavo Šilumos ūkio įstatymo pataisą, įpareigojančią šilumos tiekėją tapti karšto vandens tiekėju bei sutvarkyti apskaitą, jei gyventojai nepasirenka kito apsirūpinimo karštu vandeniu būdo. Nuo 2009 m. liepos 1 d. ši įstatymo nuostata įsigaliojo.

Seimas pritarė ir Komisijos inicijuotai Šilumos ūkio įstatymo pataisai, leidusiai šilumos kainas keisti kas mėnesį, priklausomai nuo kuro kainų pokyčio. Todėl dabar, keičiantis kuro kainoms, šilumos kainos reaguoja lanksčiau bei kinta tolygiai. Šis principas užtikrina, kad atpigus kurui vartotojai nepermokėtų už centralizuotai tiekiamą šilumą, o pabrangus kurui būtų atsiskaitoma pagal faktines sąnaudas.

Komisija Elektros energetikos sektoriuje gavo 27 vartotojų skundus, iš kurių 4 nepasitvirtino. Elektros energetikos sektoriuje vartotojai daugiausiai kreipėsi dėl naujų vartotojų prijungimo įkainių apskaičiavimo, elektros tiekimo kainų bei tarifų taikymo, elektros tiekimo nutraukimo ir atnaujinimo. Daug paklausimų gauta dėl subabonentams taikomų sutartinių kainų, kurių Komisija nereguliuoja.

Komisija, vykdydama licencijuojamų įmonių veiklos kontrolę, atliko AB „VST“ ir AB Rytų skirstomųjų tinklų patikrinimą ir pagal surinktus bei pateiktus įmonių duomenis perskaičiavo naujų vartotojų prijungimo įkainius. Nuo 2009 m. liepos 1 d. visiems naujiems vartotojams, prisijungiantiems prie tinklo ar esamiems, kurie didina elektros energijos pajėgumus, įmoka skaičiuojama taikant vidutiniškai perpus mažesnius prisijungimo įkainius. Komisija, matydama ir daugiau problemų dėl naujų vartotojų įrenginių prijungimo prie tinklo, metų pabaigoje peržiūrėjo iš esmės įkainių skaičiavimo metodiką ir nustatė daugiau diferencijuotų įkainių, kurie atspindi realias vartotojo prijungimo sąnaudas.

Elektros energijos kainų ir tarifų taikymo klausimai buvo aktualūs tiek buitiniams, tiek nebutiniams vartotojams. Sodininkai, kaip vartotojai elektros energiją naudojantys namų ūkiuose, kėlė klausimą, kodėl jiems netaikomi visi buitiniams vartotojams nustatyti tarifai, kaip pavyzdžiui, per metus suvartojantiems 12000 kWh arba turintiems elektros virykles vartotojams. Komisija aktyviai dalyvavo ieškant šios problemos sprendimo būdo. Susitikimų su visuomeniniais elektros energijos tiekėjais metu sutarta, kad būtina suteikti sodininkams galimybę sudaryti individualias elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartis, kas leistų sodininkams už elektros energiją atsiskaityti pagal visus buitiniams vartotojams nustatytus tarifus.

Pramonės įmonės į Komisiją dažniausiai kreipdavosi dėl galios mokesčio pagrįstumo. Šis mokestis yra taikomas pagal tai, kokia leistinoji naudoti galia yra suteikta vartotojui, ir skatina vartotojus pasverti ir įvertinti realų elektros energijos poreikį bei leidžia skirstomųjų tinklų įmonėms prognozuoti ir vykdyti racionalią elektros tinklų plėtrą.

Komisija nemažai paklausimų gavo ir dėl subabonentams taikomų elektros energijos kainų, kai pirminis vartotojas perduoda elektros energiją subabonentui. Nors Komisija nereguliuoja ir nevertina vartotojų patiriamų papildomų išlaidų dėl elektros energijos perdavimo subabonentui pagrįstumo, tačiau visais atvejais pabrėždavo, kad subabonentams taikomos elektros energijos kainos negali būti didesnės nei visuomeninio tiekėjo abonentui taikomos kainos.

Dujų skyrius 2009 metais gavo 44 raštiškus skundus ir prašymus bei 16 užklausimų elektroniniu paštu. Elektroniniu paštu dažniausiai buvo užduodami klausimai apie abonentinį mokesčių, kokią ir nuo kada reikia mokėti dujų kainą, kokių dokumentų reikia, norint prisijungti prie dujų įmonės tinklų.

Metų pradžioje daugiausia raštiškų skundų ir paklausimų buvo gauta dėl padidėjusio gamtinių dujų tarifo buitiniams vartotojams. Gyventojams buvo neaišku, kodėl nuo 2009 m., pradėjus mažėti dujų importo kainai, dujų tarifas buitiniams vartotojams buvo padidintas. Komisija paaiškino, kad 2008 metais į tarifą įskaičiuota importo kaina buvo daug mažesnė už faktinę, ir AB „Lietuvos dujos“ negautos pajamos buvo kompensuotos, skaičiuojant 2009 metų tarifą.

Dalis vartotojų ne tik aiškinosi kainos padidėjimo priežastis, bet ir prašė paaiškinti gamtinių dujų tarifo buitiniams vartotojams struktūrą bei skirtumus tarp atskiroms vartotojų grupėms taikomų tarifų. Be to, kaip ir ankstesniais metais, kai kuriems vartotojams buvo neaišku, kodėl yra nustatyta dujų tarifo pastovioji dalis, t. y. jiems atrodė nelogiška, kad tenka mokėti už dujas, net jei jos iš viso nebuvo vartojamos. Komisija atsakė į šiuos klausimus, pateikdama paaiškinimus su konkrečiais skaičiais ir grafikais.

Gyventojai, vartojantys dujas butų šildymui, skundėsi, kad nedideliam butui apšildyti jie nesuvartoja 800 kub. m dujų per metus ir todėl turi mokėti pirmajam buitinių vartotojų pogrupiui nustatytą, t. y. aukštesnį dujų tarifą. Atsižvelgus į šiuos skundus, Komisija išanalizavo esamą padėtį ir pateikė pasiūlymus dėl buitinių vartotojų pogrupių perskirstymo. Nuo 2010 metų buvo pakeistas buitinių vartotojų skirstymas į pogrupius: pirmajam pogrupiui priskirti gyventojai, suvartojantys iki 500 kub. m dujų per metus, o antrajam – virš 500 kub. m. t. y. ir nedidelius butus dujomis apšildantys gyventojai mokės pagal antrojo pogrupio dujų tarifus.

Nemažai skundų Dujų skyrius gavo dėl naujų vartotojų prijungimo sąlygų. Vartotojai skundėsi dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių nustatymo metodikoje numatytos tvarkos, pagal kurią, dujofikuojant naujų namų masivą, trejus metus prijungimo įkainis skaičiuojamas įvertinus statomo dujotiekio metrų skaičių, tenkantį vienam vartotojui. Po trejų metų prijungimo įkainis skaičiuojamas pagal dujotiekio ilgį nuo naujo vartotojo prijungimo taško iki jau esančios dujų sistemos. Todėl dalis vartotojų stengiasi palaukti trejus metus, kad vėliau galėtų pigiau įsivesti dujas. Atsižvelgus į šią situaciją, buvo pakoreguota Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodika, nepaliekant naujų vartotojų prisijungimui trejų metų laikotarpio. Dujų įmonės turi iš karto įvertinti visus potencialius vartotojus. Pagrindinis principas - visiems naujiems buitiniams vartotojams naujai dujofikuojamuose kvartaluose turi būti taikoma vienoda prijungimo paslaugos kaina.

Buvo gauta skundų, kad vartotojui prisijungus prie dujų sistemos ne nuo metų pradžios ir suvartojus mažesnę dujų kiekį nei buvo nustatyta sutartyje, dujų kaina perskaičiuojama pagal faktinį taisy (nepilnais) metais suvartotų dujų kiekį pagal tą kiekį atitinkantį pogrupį. Komisija pateikė pasiūlymą Energetikos ministerijai, kad koreguojant Naujų gamtinių dujų sistemų naujoje dujofikuojamoje teritorijoje įrengimo ir naujų vartotojų dujų sistemų

prijungimo prie perdavimo ar skirstymo sistemų taisyklėse būtų numatyta, kad už dujas, suvartotas per nevisus metus, vartotojas neturėtų mokėti aukštesnės kainos.

Kelios įmonės kreipėsi dėl gamtinių dujų tranzito ir perdavimo tarifų nustatymo metodikų suvienodinimo bei dėl taikomų tarifų ir įmonėms taikomų aukštų transportavimo kainų.

Net 11 skundų ir užklausimų buvo dėl suskystintų dujų kainų ir pradėto taikyti abonentinio mokesčio. Komisija suskystintų dujų kainų nereguliuoja, todėl kreipėsi į Ūkio ministeriją, prašydama pagal kompetenciją išnagrinėti problemą dėl suskystintų dujų, naudojamų buitiniams poreikiams. Neatmestina galimybė, kad, padidėjus vartotojų skaičiui, gali būti pradėtos reguliuoti ir suskystintų naftos dujų kainos.

Vandens ir transporto sektorius 2009 metais gavo 36 raštiškus skundus ir prašymus bei atsakė į 28 paklausimus elektroniniu paštu. Atlikus skundų ir prašymų nagrinėjimą, iš jų 6 pasitvirtino, 12 – nepasitvirtino, likusiems pateikti paaiškinimai, 2 skundai nepriklausė Komisijos kompetencijai.

Dažniausiai vartotojai kreipėsi dėl pardavimo kainos taikymo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų taikymo teisėtumo ir pagrįstumo, paslaugų kainų įsigaliojimo ir taikymo, taip pat dėl geriamojo vandens apskaitos prietaisų įrengimo, metrologinės patikros, nuotekų išvežimo.

Keli individualių namų vartotojai prašė paaiškinti, ar turi būti taikoma pardavimo kaina, jeigu jie laikinai atsijungė nuo centralizuoto vandentiekio tinklo. Komisija pateikė išaiškinimą, kada neturi būti taikoma pardavimo kaina, kai įmonė laikinai nutraukė vandens tiekimą. Gauti individualių namų vartotojų paklausimai dėl geriamojo vandens apskaitos prietaisų įrengimo, kurie skirti laistymui, gyvulių girdymui, ir kokios turi būti taikomos geriamojo vandens bei pardavimo kainos. Buvo gautas paklausimas dėl pirkimo-pardavimo sutarčių sudarymo, kadangi tai nėra Komisijos kompetencija, papildomos informacijos atsakymui pateikimui buvo kreiptasi į Aplinkos ministeriją. Vartotojai skundėsi dėl nuotekų išvežimo ir taikymo kainos, kai vanduo tiekiamas centralizuotai, o nuotekos nėra tvarkomos centralizuotai. Jungtinio demokratinio judėjimo atstovai bei Lietuvos pensininkų sąjūdžio atstovai kreipėsi dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodikos teisėtumo bei dėl UAB „Aukštaitijos vandenys“ ir UAB „Šiaulių vandenys“ numatomų teikiamų paslaugų kainų didinimo. Komisija sudarė sąlygas susipažinti su kainų derinimo medžiaga, taip pat informavo, kad yra galimybė dalyvauti posėdžiuose, kuriuose bus nagrinėjamas teikiamų paslaugų kainų derinimas.

7.1. Informacinė veikla

Vartotojai vis aktyviau naudojosi galimybe užduoti klausimus Komisijos interneto svetainėje. Šis bendravimo būdas leido greičiau reaguoti į vartotojų problemas, padėti jas išspręsti ar nurodyti, kur kreiptis, jei iškeltas klausimas nepriklausė Komisijos kompetencijai. Atsakymai, kurie galėjo būti aktualūs kitiems vartotojams, buvo skelbiami viešai.

Komisija vartotojams rekomendavo naudoti ir kitą paprastą bei patogų prašymų rengimo būdą – vartotojui tereikia užpildyti parengtą formą ir konkrečiai suformuluoti savo reikalavimą. Operatyvus reagavimas į vartotojų keliamas problemas, greitesnis prašymų (skundų) tyrimas ir efektyvesnis vartotojų teisėtų interesų gynimas – Komisijos darbo prioritetas. **Išsamus ir konkretus vartotojo problemos išdėstymas su aiškiai suformuluotu prašymu ar reikalavimu** yra svarbi prielaida Komisijai vartotojo prašymą iširti greitai ir kokybiškai.

Daugėja ir prenumeruojančių Komisijos interneto svetainėje skelbiamas naujienų žinutes. Nuolat buvo atnaujinama interneto svetainės rubrika „Vartotojams“, kur skelbiama aktuali informacija apie teikiamas paslaugas, elektros energijos, šilumos ir karšto bei geriamojo vandens, gamtinių dujų kainas. Buvo sukurtas šilumos kainų žemėlapis, leidžiantis vartotojui rasti informaciją apie šilumos įmones ir jų taikomas kainas. Svarbūs vartotojams, pvz., pardavimo kainos, dvinarių tarifų taikymo komunalinių paslaugų sektoriuje, mokėjimo už bendrojo naudojimo patalpas ir kiti klausimai buvo nuolat apžvelgiami rubrikoje „Aktualu“.

Komisijos kompetencijai pavestiems klausimams spręsti Komisija organizavo viešuosius posėdžius. Prieš 4 darbo dienas iki posėdžio Komisijos tinklapyje buvo skelbiama posėdžio darbotvarkė, nutarimų projektai ir pažymos dėl jų bei priedai, išskyrus tuos atvejus, kai informacija buvo konfidenciali. Viešojo posėdžio protokolus, nutarimus ir kitą informaciją Komisija taip pat skelbė savo interneto svetainėje. Esant poreikiui informuoti visuomenę, jie buvo perduodami informacijos agentūroms.

Stengiantis sudaryti sąlygas vartotojams išdėstyti savo problemas jiems patogiu laiku, du kartus per savaitę vieną valandą po darbo vartotojus priiminėjo Elektros, Dujų, Šilumos bei Vandens ir transporto skyrių specialistai. Jų budėjimo grafikas buvo skelbiamas interneto puslapyje kiekvieno mėnesio pradžioje. Vartotojai taip pat galėjo konsultuotis telefonu arba pateikti prašymus atvykdami į Komisiją.

Suprasdama vartotojų informavimo svarbą, Komisija rengė susitikimus su vartotojų asociacijų atstovais. Buvo organizuotas pasitarimas-diskusija apie Komisijos parengtus šilumos ir karšto vandens kainų nustatymo bei atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikų projektus, svarstyti klausimai dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainodaros tobulinimo. Siekdama paskatinti daugiabučių namų bendrijas dalintis gerąja patirtimi, stiprinti bendruomeniškumą ir domėtis savo būsto bei namo energijos taupymo galimybėmis, surengė seminarą – diskusiją, į kurią pakvietė daugiabučių namų gyventojus ir bendrijų narius, namus administruojančių įmonių ir vartotojų teisių apsaugos organizacijų atstovus. Ateityje Komisija savo interneto svetainėje atidarys skyrelį, kuriame skelbs įdomias idėjas, nuomones, pasiūlymus, kaip pagerinti gyvenamosios aplinkos sąlygas, tikėdamasi vartotojų aktyvumo ir originalių pasiūlymų.

Du mokomieji seminarai apie elektros energijos rinką ir šilumos kainų taikymą bei jų pokyčius buvo surengti energetikos klausimais rašantiems žurnalistams. Komisijos nariai ir skyrių specialistai nuolat palaikė ryšius su žiniasklaida, aiškino ir argumentavo savo priimtus sprendimus, atsakinėjo į klausimus ne tik respublikinių, bet ir regioninių

laikraščių žurnalistams, o kilus dideliam vartotojų nepasitenkinimui dėl išaugusių sąskaitų už šilumą ir karštą vandenį bei neaiškumų dėl karšto vandens tiekėjo pasirinkimo, gana dažnai teko komentuoti situacijas ir dalyvauti tiesioginėse radijo ir televizijos laidose. Per metus parengta per 40 pranešimų spaudai.

Keičiantis teisės aktų reikalavimams, Apskričių viršininkai ir jų administracijos atstovai išreiškė norą susitikti su Komisijos pirmininku, nariais ir darbuotojais aptarti aktualiausių šilumos ir karšto vandens, geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo klausimų.

Komisijos specialistai dalyvavo susitikimuose su Panevėžio ir Šakių savivaldybių tarybų nariais bei vartotojų teisių gynėjų atstovais geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainodaros bei kainų taikymo klausimais. Seimo nario J.Narkevič prašymu Komisijos atstovas dalyvavo susitikime su Lentvario gyventojais ir aptarė šilumos tiekimo problemas.

Komisijos atstovas dalyvavo Kauno technologijos universitete vykusioje konferencijoje „Šilumos energetika ir technologijos“ ir skaitė pranešimą „Daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros (eksploatacijos) maksimalių tarifų nustatymo metodika“. Taip pat buvo parengti pranešimai „Šilumos paskirstymo metodai, jų rengimo ir taikymo problemos“ bei „Karšto vandens tiekimas – teorija ir praktika“. Komisijos darbuotojai dalyvavo Investuotojų forume, kuriame pristatė ir paaiškino gamtinių dujų bei elektros energetikos įmonių reguliavimo ir kainodaros ypatumus.

Viešųjų paslaugų teikimas, vartotojų interesų gynimas, jų konsultavimas ir švietimas pastaruoju metu tampa vis svarbesnė Komisijos veikla. Lygiagrečiai auga vartotojų informuotumas ir jų siekis ginti savo interesus. Tokioje dinamiškoje aplinkoje, augant vartotojų poreikiams ir lūkesčiams, Komisija privalo prisitaikyti ir spręsti vidinius valdymo ir viešųjų paslaugų kokybės užtikrinimo iššūkius. Komisija, gavusi finansavimą iš ES socialinio fondo lėšų, pradėjo įgyvendinti dviejų metų projektą, kurio tikslas - pagerinti piliečių aptarnavimą, tobulinti sprendimų priėmimo procedūras dėl asmenų, kurie kreipiasi į Komisiją, spartinti piliečių problemų sprendimą, efektyvinti viešojo administravimo procesą ir kt. Siekiant įgyvendinti projekto tikslą, bus analizuojami piliečių poreikiai ir aptarnavimo Komisijoje kokybė, rengiamos rekomendacijos šiam aptarnavimui gerinti, diegiami šiuolaikiniai paslaugų teikimo metodai. Vykdamas projektą, bus atlikti du tyrimai, kurie leis įvertinti šiuo metu esamą energetikos sektoriaus viešųjų paslaugų lygį ir piliečių lūkesčius dėl šių paslaugų kokybės Komisijos veikloje, ir pagrindinių energijos tiekėjų paslaugų srityje. Projekte dalyvaujantys Komisijos darbuotojai perims ir užsienio ekspertų bei institucijų gerą patirtį apie piliečių aptarnavimą energetikos kainų reguliavimo ir komunalinių paslaugų srityje.

Besiplečiančios Komisijos funkcijos reikalauja iš darbuotojų vis daugiau žinių, įgūdžių ir kompetencijų, būtina kuo profesionaliau ir kokybiškiau atlikti funkcijas, taupant savo, įmonių bei visų mokesčių mokėtojų išteklius ir laiką. Todėl Komisija parengė projektą „Valstybės institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas“ ir gavo finansavimą iš ES socialinio fondo lėšų darbuotojų kvalifikacijai kelti. Projektas skirtas tobulinti Komisijos darbuotojų specifinius, profesinius gebėjimus, susijusius su Komisijos strateginiais tikslais. Įgyvendinus šį projektą, Komisijos specialistai įgis daugiau kompetencijos ir teiks aukštesnės kokybės paslaugas tiek vartotojams, tiek reguliuojamoms įmonėms.

7.2. Tarptautinis bendradarbiavimas

Komisija yra Europos energetikos reguliuotojų tarybos (CEER) ir Regioninės energetikos reguliuotojų asociacijos (ERRA) narė. Pagrindinis visuomeninės organizacijos CEER tikslas – derinti bendras Europos Sąjungos energetikos reguliuotojų pozicijas ir teikti siūlymus energetikos klausimais Europos Komisijai. ERRA telkia daugiau dėmesio mokymo programoms: organizuoja savaitės mokymus įvairių sričių specialistams, rengia vasaros mokyklą pradedantiems energetikos reguliuotojams, specialūs kursai vyksta naujai paskirtiems Komisijos nariams.

Komisijos darbuotojai yra ERRA Teisinio reguliavimo, Licencijavimo/Konkurencijos ir Tarifų/kainodaros komitetų nariai ir aktyviai dalyvauja šių komitetų veikloje. Komisija nuolat pateikia atnaujintus duomenis ERRA interneto puslapiui, kas ketvirtį parengia informaciją ERRA leidžiamam naujienų biuleteniui, padeda organizuoti tarptautinius seminarus ir juose dalyvauja.

8. KOMISIJOS DARBO ORGANIZAVIMAS

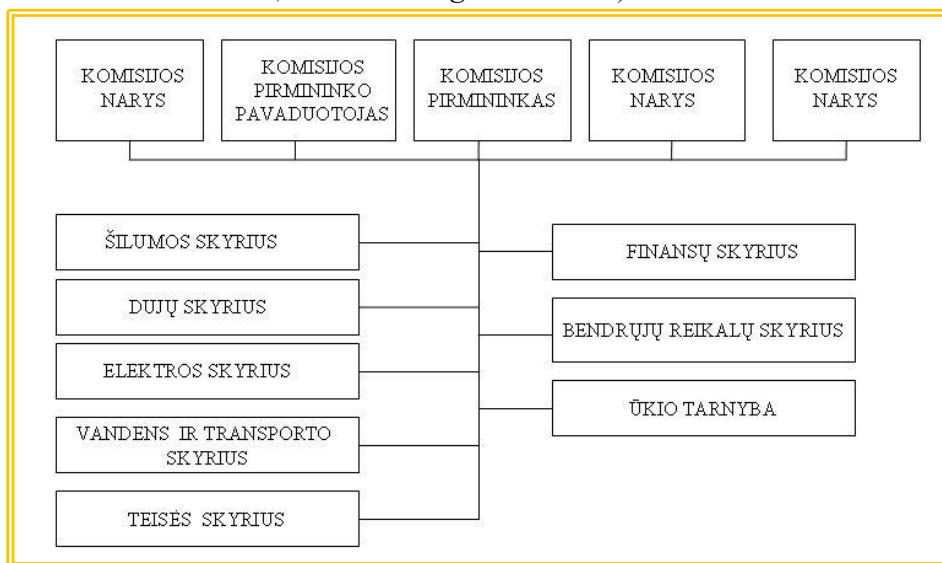
Komisijos kaip rinkos reguliuotojo funkcijas skirtinguose sektoriuose reglamentuoja:

- ♦ Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2224),
- ♦ Gamtinių dujų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 89-2743; 2007, Nr. 43-1626)
- ♦ Šilumos ūkio įstatymas (Žin., 2003, Nr. 51-2254; 2007, Nr. 130-5259)
- ♦ Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2006, Nr. 82-3260)
- ♦ Kainų įstatymas (Žin., 1990, Nr. 22-542)
- ♦ Geležinkelių transporto kodeksas (Žin., 2004, Nr. 72-2489)
- ♦ Vidaus vandenų transporto kodeksas (Žin., 1996, Nr. 105-2393)
- ♦ Vyriausybės patvirtinti Komisijos nuostatai (Žin., 2002, Nr. 109-4819).

Komisija darbą organizuoja vadovaudamasi Darbo reglamentu. Pagrindinė Komisijos darbo forma yra vieši posėdžiai, kurie organizuojami pagal iš anksto, bet ne vėliau kaip prieš 4 darbo dienas iki posėdžio patvirtintą ir viešai paskelbtą Komisijos posėdžio darbotvarkę. Kartu su darbotvarke viešai yra skelbiama ir posėdžio klausimų medžiaga. Komisija, darydama viešus klausimų svarstymus ir viešai priimdama sektoriaus reguliavimo sprendimus, siekia užtikrinti ir įgyvendinti sprendimų skaidrumą. Uždari Komisijos posėdžiai organizuojami Komisijos vidaus darbo organizavimo klausimais arba tada, kai to reikalauja įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, reglamentuojančios konfidencialios informacijos naudojimą.

Reaguodama į drastiškai sumažintą finansavimą 2010 metams, Komisija 2009 m. gruodį atliko reorganizaciją ir patvirtino naują valdymo struktūrą. Po reorganizacijos buvo atleisti 7 valstybės tarnautojai. 2009 m. pabaigoje Komisijoje dirbo 42 darbuotojai: 4 valstybės pareigūnai, 34 valstybės tarnautojai ir 3 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

*Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos grafinė struktūra
(nuo 2009 m. gruodžio 8 d.)*

2009 m. gruodžio 7 d., vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2009 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. XI-517 „Dėl V. Poderys atleidimo iš Lietuvos Respublikos kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininko ir nario pareigų“ (Žin., 2009, Nr. 144-6356), Komisijos pirmininkas V. Poderys savo noru buvo atleistas iš Komisijos pirmininko pareigų. Lietuvos Respublikos Seimas 2010 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. XI-670 „Dėl D. Korsakaitės skyrimo Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininke“ (Žin., 2010, Nr. 10-482) penkerių metų kadencijai Komisijos pirmininke paskyrė Dianą Korsakaite.

8.1. Kvalifikacijos kėlimas

Komisijoje ataskaitinių metų pabaigoje dirbo 27 moterys ir 15 vyrų. Visi 42 Komisijos darbuotojai turi aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą (100 proc.). 2009 m. gruodžio mėnesį pagal profesinį išsilavinimą Komisijos darbuotojai buvo pasiskirstę taip: ekonomika – 18 (43 proc.), technologijos mokslai – 8 (19 proc.), teisė – 7 (16 proc.), vadyba ir verslo administravimas – 4 (9 proc.), kitas išsilavinimas – 5 (12 proc.). 5 darbuotojai turi po 2 aukštojo mokslo diplomus, 1 studijuoja doktorantūroje.

Organizuojant kvalifikacijos kėlimą, didelis dėmesys yra skiriamas specialiųjų profesinių žinių bei administracinių ir vadybinių įgūdžių tobulinimui. Dalis Komisijos darbuotojų savo profesines žinias tobulino dalyvaudami UAB „Ekonomikos mokymo centras“, UAB „Auditorių aljansas“ ir kitų mokymo įstaigų parengtose valstybės tarnautojų įvadinio bei tęstinio mokymo programose. 4 darbuotojai kėlė kvalifikaciją nuotoliniu būdu baigdami kursus tema „Įvadas į gamtinių dujų rinkos ir šilumos sektoriaus reguliavimą“, 3 darbuotojai dalyvavo Regioninės energetikos reguliuotojų asociacijos (ERRA) Centrinio Europos Universiteto (CEU) organizuojamuose mokymuose temomis „Energinės reguliuotojų stebėsenos veikla“, „Atsinaujinančių energetikos išteklių reguliavimas“, 1 darbuotojas dalyvavo Budapešte vykusioje 7-ojoje tarptautinėje vasaros stovykloje „Įvadas į energetikos sektoriaus reguliavimą“.

2009 metais didelis dėmesys buvo skirtas pasiruošti viešojo sektoriaus apskaitos reformai. Komisijos Finansų skyriaus darbuotojai kėlė kvalifikaciją mokymo kursuose „Pasirengimas VSAFAS taikymui. Susipažinimas su sąskaitų likučių perkėlimo dokumentais“, „VSAFAS praktinis taikymas: I seminaras "Bilanso sąskaitų planas. Finansavimo sumų, kitų pajamų, sąnaudų ataskaita“, „Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų praktinis taikymas: II seminaras "Turto apskaita pagal VSAFAS", „VSAFAS praktinis taikymas: V seminaras "Inventorizacija. Buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimas", „Mokymai dirbti su modifikuota pagal VSAFAS reikalavimus programa „Stekas – apskaita“.

Komisijos darbuotojai taip pat dalyvavo seminaruose: „Finansiniai sprendimai įmonėms“, „Projektų energetikos sektoriuje rengimas ir vertinimas, panaudojant išlaidų - naudos metodą“, „Šilumos paskirstymo metodai, jų rengimo ir taikymo problemos“, „Viešieji pirkimai: paprastai 2“, „VTĮ ir jo nuostatų įgyvendinimas (krizės laikotarpiu): iškilančių problemų sprendimas (valdant personalą) įgyvendinant Vyriausybės programą“, „Projekto įgyvendinimas: įvadas pradedantiesiems“, „Verslo sutartis 2009“, „Naujausi socialinio

draudimo, gyventojų pajamų mokesčio ir PVM mokesčių įstatymų pakeitimai“, priešgaisrinės saugos mokymo kursuose.

Specialios žinios buvo plečiamos dalyvaujant konferencijose ir seminaruose užsienyje. 2009 metais 11 Komisijos darbuotojų buvo sudarytos galimybės dalyvauti tarptautiniuose seminaruose, konferencijose ir darbo susitikimuose: Briuselyje vykusiuose darbo grupių dėl Baltijos energijos rinkos ir jungčių bei Europos Komisijos Energetikos ir transporto generalinio direktorato Baltijos energijos rinkos integracijos ir tarp sisteminių jungčių darbo grupių susitikimuose, Gamtinių dujų darbo grupės posėdyje, Europos energetikos reguliuotojų tarybos (CEER) Generalinėje Asamblėjoje, 26-ajame Europos elektros ir dujų reguliuotojų grupės (ERGEG) susitikime bei Europos Komisijos organizuotame informaciniame susitikime su Energetikos reguliuotojų agentūra 3-iojo Energetikos paketo klausimais, Barselonoje vykusioje konferencijoje „ES energetikos teisė ir politika“, Varšuvoje vykusioje 8-ojoje Energetikos reguliavimo ir investavimo konferencijoje bei Energetikos reguliuotojų regioninės asociacijos (ERRA) Generalinėje Asamblėjoje, Rygoje vykusiame 8-ajame Baltijos elektros rinkos miniforume, Florencijoje vykusiame 25-ajame Europos elektros ir dujų reguliuotojų grupės (ERGEG) susitikime, Europos energetikos reguliuotojų tarybos (CEER) Generalinėje Asamblėjoje bei Florencijos forume, Londone vykusiuose Energetikos vartotojų forume bei forume dėl naujų atominių elektrinių statybos, Atėnuose vykusiame 4-ame pasauliniame energetikos reguliuotojų forume, Stambule vykusiame Regioninės energetikos reguliuotojų asociacijos (ERRA) organizuotame nacionalinių reguliuotojų pirmininkų pasitarime, Budapešte vykusiame Branduolinės energijos gamybos forume, Romoje vykusiame Europos elektros reguliuotojų forume, Madride suregtaime Europos dujų reguliuotojų forume.

8.2. Finansavimas ir lėšų panaudojimas

2009 metais Komisija vykdė programą „Energetikos ir geriamojo vandens sektorių kainų reguliavimas bei rinkos priežiūra“. Šios programos vykdymui Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu Komisijai skirti 4325 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymais Komisijai skirti asignavimai sumažinti 460 tūkst. Lt. 2009 metais Komisijos biudžetą sudarė 3865 tūkst. Lt asignavimų, t. y. 810,3 tūkst. Lt mažiau nei 2008 metais. Komisijai 2010 metais buvo patvirtinti biudžeto asignavimai 1509 tūkst. Lt arba 32,3 proc. mažiau negu 2008 m.

2009 metais buvo panaudota 3805,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų, iš jų darbo užmokesčiui – 2263,2 tūkst. Lt, ilgalaikiam turtui įsigyti – 47 tūkst. Lt.

Vidutinis vieno Komisijos darbuotojo darbo užmokestis 2009 metais buvo 4131 Lt.

Pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis kvalifikacijos kėlimui įvairiuose kursuose, seminaruose, konferencijose Lietuvos ir užsienio valstybių renginiuose buvo išleista 21 tūkst. Lt. (0,9 proc. nuo darbo užmokesčio fondo).

Komisija yra dviejų tarptautinių energetikos reguliuotojų vienijančių organizacijų – Regioninės energetikos reguliuotojų asociacijos ir Europos energetikos reguliuotojų tarybos narė. 2009 m. šioms organizacijoms buvo sumokėta 98,4 tūkst. Lt narystės mokesčių.

2009 metais pradėtas įgyvendinti investicijų projektas „Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos informacinės sistemos sukūrimas, kompiuterių, organizacinės technikos, programinės įrangos įsigijimas bei tinklapių tobulinimas“. Sumažinus valstybės biudžeto asignavimus, investicijoms buvo panaudota 47 tūkst. Lt. Pradėta kurti Komisijos kontroliuojamų šilumos tiekimo įmonių informacinė sistema, kurioje kaupiami įmonių ekonominiai – techniniai duomenys, pirkti organizacinė ir kompiuterinė technika, programinė įranga bei kitas būtinas efektyviam Komisijos darbui ilgalaikis turtas.

2009 m. gruodžio 31 d. Komisijos balanse buvo 1148,5 tūkst. Lt vertės ilgalaikio materialiojo turto, 141,7 tūkst. Lt – nematerialiojo turto, atsargų – 8,5 tūkst. Lt, trumpalaikio materialiojo turto – 262 tūkst. Lt.

10 lentelė. 2009 metais Komisijai skirtų asignavimų planas ir lėšų panaudojimas (tūkst. Lt)

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus	Panaudota asignavimų (kasinės išlaidos)
1.	Išlaidos iš viso:	3865,0	3805,2
	Iš jų:		
1.1	<i>Darbo užmokestis</i>	2323,0	2263,2
1.2	<i>Socialinio draudimo įmokos</i>	703,2	703,2
1.3	<i>Prekės ir paslaugos</i>	638,8	638,8
1.4	<i>Dotacijos</i>	98,4	98,4
1.5	<i>Socialinės išmokos (pašalpos)</i>	54,6	54,6
1.6	<i>Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas</i>	47,0	47,0

Šaltinis: Komisija

9. KOMISIJOS NUTARIMAI

9.1. Norminiai teisės aktai

1. 2009-01-29 Dėl Energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo Žin., 2009, Nr. 15-635
2. 2009-03-10 Dėl šilumos ir karšto vandens kiekio nustatymo butų ir kitų patalpų savininkams, atsisakiusiems įsileisti šilumos ir karšto vandens tiekėjų bei šių sistemų prižiūrėtojų atstovus, metodikos patvirtinimo Žin., 2009, Nr. 28-1133
3. 2009-03-13 Dėl VKEKK 2008 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. O3-41 patvirtintos Šilumos kainų nustatymo metodikos dalinio pakeitimo Žin., 2009, Nr. 30-1220
4. 2009-03-25 Dėl VKEKK 2003 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. O3-54 patvirtintos Daugiabučių namų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros maksimalių tarifų nustatymo metodikos pakeitimo Žin., Nr. 39-1506
5. 2009-05-25 Dėl elektros energijos vartotojų įrenginių prijungimo prie tinklų įkainių Žin., 2009, Nr. 63-2544
6. 2009-05-29 Dėl akcinės bendrovės „VST“ elektros energijos kainų ir tarifų bei jų taikymo tvarkos paskelbimo Žin., 2009, Nr. 66-2679
7. 2009-05-29 Dėl akcinės bendrovės Rytų skirstomųjų tinklų elektros energijos kainų ir tarifų bei jų taikymo tvarkos paskelbimo Žin., 2009, Nr. 66-2680
8. 2009-05-29 Dėl elektros energijos perdavimo paslaugos kainų, tarifų ir jų taikymo tvarkos paskelbimo Žin., 2009, Nr. 66-2681
9. 2009-05-29 Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. spalio 24 d. nutarimo Nr. O3-163 „Dėl elektros energijos, kurią būtina supirkti 2009 metais, teikiant viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kainų nustatymo“ pakeitimo Žin., 2009, Nr. 66-2682
10. 2009-05-29 Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos nustatymo Žin., 2009, Nr. 66-2683
11. 2009-06-11 Dėl elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugos kokybės reikalavimų Žin., 2009, Nr. 73-3005
12. 2009-07-08 Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos Žin., 2009, Nr. 92-3959
13. 2009-07-10 Dėl Komisijos 2003 m. birželio 17 d. nutarimo Nr. O3-35 „Dėl energetikos įmonių investicijų projektų derinimo Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo Žin., 2009, Nr. 86-3660
14. 2009-07-20 Dėl energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklių pakeitimo Žin., 2009, Nr. 93-4010
15. 2009-07-21 Dėl atsiskaitomųjų ir karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo mokesčio skaičiavimo metodikos Žin., 2009, Nr. 93-4011
16. 2009-07-21 Dėl karšto vandens kainų nustatymo metodikos Žin., 2009, Nr. 93-4012
17. 2009-07-22 Dėl kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos Žin., 2009, Nr. 91-3948
18. 2009-07-30 Dėl elektros energijos perdavimo paslaugos kainų, tarifų ir jų taikymo tvarkos pakeitimo Žin., 2009, Nr. 95-4074
19. 2009-09-03 Dėl elektros energijos vartotojų įrenginių prijungimo prie tinklų įkainių Žin., 2009, Nr. 107-4519

20. 2009-09-04 Dėl VKEKK 2002-02-11 nutarimo Nr. 7 Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainų“ dalinio pakeitimo Žin., 2009, Nr. 108-4576
21. 2009-09-18 Dėl piniginių baudų skyrimo ir jų dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo
22. 2009-09-25 Dėl elektros energijos perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų ir jų viršutinių ribų nustatymo metodikos Žin., 2009, Nr. 117-5065
23. 2009-09-29 Dėl minimalių elektros energijos persiuntimo lygių nustatymo Žin., 2009, Nr. 120-5192
24. 2009-09-29 Dėl VKEKK 2009-06-11 nutarimo Nr. O3-75 „Dėl elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų“ papildymo Žin., 2009, Nr. 120-5193
25. 2009-10-08 Dėl elektros energijos ir aktyviosios galios rezervų kainos reguliavimo tvarkos aprašo gamintojams ir nepriklausomiems tiekėjams, užimantiems daugiau kaip 25 procentus rinkos Žin., 2009, Nr.126-5474
26. 2009-10-08 Dėl elektros energijos ir aktyviosios galios rezervų 25 procentus dydžio nustatymo gamintojams ir nepriklausomiems tiekėjams Žin., 2009, Nr. 126-5478
27. 2009-10-12 Dėl elektros energijos supirkimo kainos iš bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų reguliavimo taisyklių dalinio pakeitimo Žin., 2009, Nr.126-5475
28. 2009-10-13 Dėl gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos pakeitimo Žin., 2009, Nr.126-5476
29. 2009-10-13 Dėl gamtinių dujų tiekimo kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikos pakeitimo Žin., 2009, Nr.126-5477
30. 2009-10-28 Dėl administracinio teisės pažeidimo protokolo ir nutarimo ATP byloje pildymo taisyklių, administracinio teisės pažeidimo protokolo ir nutarimo ATP byloje formų patvirtinimo Žin., 2009, Nr. 132-5794
31. 2009-11-09 Dėl visuomeninių elektros energijos kainų, visuomeninių tiekimo paslaugos kainos ir jų viršutinių ribų nustatymo metodikos Žin., 2009, Nr. 135-5919
32. 2009-11-24 Dėl elektros energijos, kurią būtina supirkti 2010 metais, teikiant viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kainų nustatymo Žin., 2009, Nr. 141-6264
33. 2009-11-24 Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos nustatymo 2010 metams Žin., 2009, Nr. 141-6265
34. 2009-11-24 Dėl perdavimo sistemos operatoriaus paslaugos kainos viršutinės ribos Žin., 2009, Nr. 141-6266
35. 2009-11-24 Dėl visuomeninių energijos kainų viršutinių ribų 2010 metams nustatymo Žin., 2009, Nr. 141-6267
36. 2009-11-26 Dėl AB Rytų skirstomųjų tinklų visuomeninės elektros energijos kainos, elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir tarifų bei jų taikymo tvarkos paskelbimo Žin., 2009, Nr. 141-6268
37. 2009-11-26 Dėl AB „VST“ visuomeninės elektros energijos kainos, elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir tarifų taikymo tvarkų paskelbimo Žin., 2009, Nr. 141-6269
38. 2009-11-26 Dėl elektros energijos perdavimo paslaugos kainų ir jų taikymo tvarkos paskelbimo Žin., 2009, Nr. 141-6270
39. 2009-12-28 Dėl elektros vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos patvirtinimo Žin., 2009, Nr. 156-7078

40. 2009-12-28 Dėl elektros vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių patvirtinimo Žin., 2009, Nr. 156-7079
41. 2009-12-28 Dėl Balansavimo energijos kainos reguliavimo tvarkos aprašo Žin., 2009, Nr. 156-7080
42. 2009-12-28 Dėl elektros energijos perdavimo paslaugos kainų ir jų taikymo tvarkos paskelbimo Žin., 2009, Nr. 156-7081

9.2. Individualūs teisės aktai

1. 2009-01-15 Dėl UAB „Kuršėnų vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr., 2009, Nr. 5(1)- 65
2. 2009-01-15 Dėl UAB „Zigdona“ keleivių vežimo kelių transportu reguliariaisiais reisais tolimojo susisiekimo maršrutais tarifo maksimalaus dydžio Inf. pr., 2009, Nr. 5(1)-66
3. 2009-01-22 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ skirstymo veiklos investicijų programos Inf. pr., 2009, Nr. 8(1)-90
4. 2009-01-22 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo ir tiekimo kainos viršutinės ribos koregavimo Inf. pr., 2009, Nr. 8(1)-91
5. 2009-01-22 Dėl AB „Lietuvos dujos“ prijungimo įkainių buitiniams vartotojams nustatymo Inf. pr., 2009, Nr. 8(1)-92
6. 2009-01-30 Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų skirstymo licencijos pakeitimo
7. 2009-02-02 Dėl šilumos ir karšto vandens kainų Inf. pr., 2009, Nr. 10(1)- 119
8. 2009-02-05 Dėl UAB „Gelvita“ 2008-2010 metų investicijų Inf. pr., 2009, Nr. 12(1)- 136
9. 2009-02-05 Dėl UAB „Fortum Švenčionių energija“ 2009-2013 metų investicijų Inf. pr., 2009, Nr. 12(1)- 137
10. 2009-02-09 Dėl Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų – atvirosios kolonijos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr., 2009, Nr. 12(1)- 138
11. 2009-02-09 Dėl UAB „Širvintų vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr., 2009, Nr. 12(1)- 139
12. 2009-02-20 Dėl AB „Lietuvos dujos“ sistemų plėtros plano 2009 metams Inf. pr., 2009, Nr. 15(1)- 173
13. 2009-02-21 Dėl karšto vandens kainų AB „Kauno energija“ Inf. pr., 2009, Nr. 15(1)- 174
14. 2009-02-21 Dėl UAB „Mažeikių šilumos tinklai“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr., 2009, Nr. 15(1)- 175
15. 2009-02-21 Dėl UAB „Širvintų šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr., 2009, Nr. 15(1)- 176
16. 2009-02-21 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Palangos šiluma“ papildomų investicijų Inf. pr., 2009, Nr. 15(1)- 177
17. 2009-02-21 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Marijampolės šiluma“ papildomų investicijų Inf. pr., 2009, Nr. 15(1)- 178
18. 2009-02-26 Dėl UAB Kauno termofikacijos elektrinės investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr., 2009, Nr. 17(1)-204

19. 2009-02-26 Dėl šilumos bazinių kainų ir karšto vandens kainų UAB „Šilalės šilumos tinklai“ Inf. pr., 2009, Nr. 17(1)-205
20. 2009-02-27 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ gamtinių dujų skirstymo kainų ir kainų buitiniams vartotojams Inf. pr., 2009, Nr. 17(1)-206
21. 2009-02-27 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo kainų nustatymo metodikos Inf. pr., 2009, Nr. 17(1)-207
22. 2009-02-27 Dėl UAB „Molėtų šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos Inf. pr., 2009, Nr. 17(1)-208
23. 2009-03-05 Dėl VKEKK 2000 m. gegužės 17 d. nutarimo Nr. 84 „Dėl UAB „Vietras“ keleivių vežimo kelių transportu reguliariaisiais reisais tolimojo susisiekimo maršrutais tarifo maksimalaus dydžio“ pripažinimo netekusiu galios Inf. pr., 2009, Nr. 20(1)-275
24. 2009-03-05 Dėl AB „Smiltynės perkėla“ keleivių kėlimo keltais per Kuršių marias tarifo maksimalaus dydžio Inf. pr., 2009, Nr. 20(1)-276
25. 2009-03-13 Dėl VKEKK 2008 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. O3-19 patvirtinto darbo reglamento dalinio pakeitimo
26. 2009-03-13 Dėl VKEKK grafinės struktūros patvirtinimo
27. 2009-03-16 Dėl UAB „Intergas“ finansinio pajėgumo įvertinimo Inf. pr., 2009, Nr. 23(1)-320
28. 2009-03-23 Dėl šilumos gamybos bazinių kainų AB „Lifosa“ Inf. pr., 2009, Nr. 25(1)-344
29. 2009-03-23 Dėl UAB „Vilniaus energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr. 2009, Nr. 25(1)-345
30. 2009-03-23 Dėl karšto vandens kainų UAB „Šilutės šilumos tinklai“ Inf. pr. 2009, Nr. 25(1)-346
31. 2009-04-02 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Alytaus energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr. 2009, Nr. 28(1)-391
32. 2009-04-02 Dėl UAB „Vilniaus energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr. 2009, Nr. 28(1)-392
33. 2009-04-02 Dėl AB „Šiaulių energija“ 2008-2011 metų investicijų Inf. pr. 2009, Nr. 28(1)-393
34. 2009-04-02 Dėl UAB „Antano Rinkevičiaus valymo įrenginiai“ nuotekų valymo kainos Inf. pr. 2009, Nr. 28(1)-393
35. 2009-04-08 Dėl AB „Jonavos šilumos tinklai“ 2008-2010 metų investicijų Inf. pr. 2009, Nr. 29(1)-403
36. 2009-04-14 Dėl UAB „Olego transportas“ keleivių vežimo kelių transportu reguliariaisiais reisais tolimojo susisiekimo maršrutais tarifo maksimalaus dydžio“ Inf. pr. 2009, Nr. 30(1)-411
37. 2009-04-14 Dėl šilumos bazinių kainų AB „Šiaulių energija“ Inf. pr. 2009, Nr. 30-412
38. 2009-04-15 Dėl Vilniaus rajono savivaldybės tarybos UAB „Konis“ nustatytų šilumos kainų pagrįstumo
39. 2009-04-23 Dėl UAB „Utenos vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 33-439
40. 2009-04-23 Dėl UAB „Trakų vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 33-440
41. 2009-04-30 Dėl karšto vandens kainų UAB „Kaišiadorių šiluma“ Inf. pr. 2009, Nr. 36-495

42. 2009-05-04 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Marijampolės šiluma“ Kazlų rūdos padalinio investicijų Inf. pr. 2009, Nr. 36-496
43. 2009-05-04 Dėl šilumos gamybos bazinių kainų AB Lietuvos elektrinei Inf. pr. 2009, Nr. 36-497
44. 2009-05-04 Dėl AB „Šiaulių energija“ šilumos tiekimo licencijos pakeitimo
45. 2009-05-08 Dėl šilumos gamybos bazinių kainų akcinei bendrovei „Simega“ Inf. pr. 2009, Nr. 38-514
46. 2009-05-14 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Marijampolės šiluma“ 2009-2012 metų investicijų Inf. pr. 2009, Nr. 39-529
47. 2009-05-14 Dėl AB „Kauno energija“ 2009-2010 metų investicijų Inf. pr. 2009, Nr. 39-530
48. 2009-05-14 Dėl AB „Panevėžio energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr. 2009, Nr. 39-531
49. 2009-05-14 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos sąjungos struktūrinių fondų Inf. pr. 2009, Nr. 39-532
50. 2009-05-22 Dėl Kauno rajono savivaldybės tarybos uždaramajai akcinei bendrovei Komunalinių paslaugų centras nustatytų šilumos kainų pagrįstumo
51. 2009-05-25 Dėl karšto vandens kainų akcinei bendrovei „Kauno energija“
52. 2009-05-25 Dėl šilumos gamybos kainos vienašališko nustatymo uždaramajai akcinei bendrovei Kauno termofikacijos elektrinei
53. 2009-05-28 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Biržų šiluma“ 2009-2012 metų investicijų
54. 2009-05-28 Dėl šilumos gamybos kainų vienašališko nustatymo akcinei bendrovei „Lifosa“
55. 2009-05-28 Dėl karšto vandens kainų akcinei bendrovei „Panevėžio energija“
56. 2009-05-28 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo Palangos šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
57. 2009-05-28 Dėl valstybės įmonės „Visagino energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
58. 2009-06-04 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Kelmės šiluma“ 2009-2012 metų investicijų
59. 2009-06-04 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Plungės šilumos tinklai“ 2009-2010 metų investicijų
60. 2009-06-05 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Intergas“ finansinio pajėgumo įvertinimo
61. 2009-06-11 Dėl šilumos tiekimo licencijos uždaramajai akcinei bendrovei „Baltijos elektrinių investicijos“
62. 2009-06-11 Dėl savivaldybės įmonės „Skuodo šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
63. 2009-06-11 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Pakruojo šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
64. 2009-06-11 Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialui „Marijampolės šiluma“ Sargėnuose
65. 2009-06-12 Dėl Šilutės rajono savivaldybės tarybos uždaramajai akcinei bendrovei „Kostas ir kompanija“ nustatytų šilumos ir karšto vandens kainų pagrįstumo
66. 2009-06-18 Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Aukštaitijos vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų

67. 2009-06-18 Dėl UAB „Intergas“ investicijų projekto „Dujotiekio nuo Mažeikių miesto iki AB „Mažeikių nafta“ naftos perdirbimo produktų gamyklos statyba“
68. 2009-06-18 Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo kainų
69. 2009-06-18 Dėl akcinės bendrovės „Achema“ gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo kainų viršutinių ribų koregavimo
70. 2009-06-19 Dėl karšto vandens kainų UAB „Molėtų šiluma“
71. 2009-06-19 Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Palangos šiluma“
72. 2009-06-19 Dėl UAB „Vilniaus energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
73. 2009-06-19 Dėl AB „Grigiškės“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
74. 2009-06-19 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
75. 2009-06-19 Dėl AB „Panevėžio energija“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų
76. 2009-06-22 Dėl karšto vandens kainų UAB „Utenos šilumos tinklai“
77. 2009-06-22 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Alytaus energija“ 2008 metais papildomai atliktų investicijų ir 2009-2010 metų investicijų
78. 2009-06-26 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Renega“ išdavimo
79. 2009-06-26 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „TC Holding“ išdavimo
80. 2009-06-26 Dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ keleivių vežimo vietinio susisiekimo maršrutais tarifo maksimalaus dydžio
81. 2009-06-26 Dėl tarnybinių ir netarnybinių automobilių Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje
82. 2009-07-02 Dėl VĮ „Visagino energija“ patikrinimo
83. 2009-07-02 Dėl UAB „Intergas“ gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo licencijų pakeitimo
84. 2009-07-02 Dėl karšto vandens kainų UAB „Akmenės energija“
85. 2009-07-09 Dėl karšto vandens kainų AB „Jonavos šilumos tinklai“
86. 2009-07-09 Dėl karšto vandens kainų AB Tauragės šilumos tinklams
87. 2009-07-09 Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Alytaus energija“
88. 2009-07-20 Dėl karšto vandens kainų UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis“
89. 2009-07-20 Dėl UAB „Druskininkų dujos“ finansinio pajėgumo įvertinimo
90. 2009-07-20 Dėl UAB „Jonavos vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 59-740
91. 2009-07-31 Dėl UAB „Druskininkų dujos“ investicijų projekto „Daugiabučio namo, esančio šiltnamių g. Nr. 30, prijungimas prie dujotiekio tinklo“ derinimo
92. 2009-07-31 Dėl karšto vandens kainų UAB „Miesto energija“
93. 2009-07-31 Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo UAB „Miesto energija“
94. 2009-07-31 Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Telšių šiluma“
95. 2009-07-31 Dėl šilumos ir karšto vandens kainų pasikeitus PVM
96. 2009-09-03 Dėl šilumos tiekimo licencijos UAB „Nemėžio komunalininkas“ pakeitimo

97. 2009-09-03 Dėl šilumos tiekimo licencijos UAB „Nemenčinės komunalininkas“
98. 2009-09-04 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Enefit“ pakeitimo
99. 2009-09-04 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Energijos perdavimo paslaugos“ išdavimo
100. 2009-09-04 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Energijos kodas“ išdavimo
101. 2009-09-04 Dėl šilumos tiekimo licencijos UAB Vilniaus rajono šilumos tinklams panaikinimo
102. 2009-09-04 Dėl šilumos kainų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Marijampolės šiluma“
103. 2009-09-07 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ skundo nagrinėjimo išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka
104. 2009-09-18 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ 2009-2013 metų investicijų plano
105. 2009-09-18 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Vilkaviškio šiluma“ 2009 metų investicijų
106. 2009-09-18 Dėl UAB „Nemenčinės komunalininkas“ investicijų, iš dalies finansuojamų iš ES struktūrinių fondų
107. 2009-09-18 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ 2009 metų papildomų investicijų
108. 2009-09-18 Dėl UAB „Gelvita“ karšto vandens kainų dedamųjų
109. 2009-09-18 Dėl UAB „Gelvita“ šilumos bazinių kainų dedamųjų
110. 2009-09-18 Dėl UAB „Šalčininkų šilumos tinklai“ karšto vandens kainų dedamųjų
111. 2009-09-18 Dėl UAB „Kaišiadorių šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
112. 2009-09-18 Dėl VKEKK darbo reglamento dalinio pakeitimo
113. 2009-09-18 Dėl UAB „Miesto energija“ skundo nagrinėjimo išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka
114. 2009-09-23 Dėl UAB „Anykščių šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
115. 2009-09-23 Dėl UAB „Radviliškio šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
116. 2009-09-23 Dėl VKEKK 2007-06-29 nutarimo Nr. O3-46 „Dėl centralizuotai tiekiamos šilumos ir karšto vandens bazinių kainų AB „Panevėžio energija“ dalinio pakeitimo ir 2009-05-28 nutarimo Nr. O3-60 „Dėl karšto vandens kainų AB „Panevėžio energija“ pripažinimo netekusiu galios
117. 2009-09-23 Dėl UAB „Baisogalos bioenergija“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų
118. 2009-09-25 Dėl VKEKK grafinės struktūros patvirtinimo
119. 2009-09-29 Dėl UAB „Prienujų energija“ Trakų padalinio karšto vandens kainų dedamųjų
120. 2009-09-30 Dėl Balterma ir Ko, UAB karšto vandens kainos dedamųjų
121. 2009-10-01 Dėl UAB „Fortum Heat Lietuva“ gamtinių dujų tiekimo ir skirstymo licencijų išdavimo
122. 2009-10-01 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ gamtinių dujų tiekimo ir skirstymo licencijų galiojimo panaikinimo
123. 2009-10-08 Dėl šilumos bazinių kainų dedamųjų UAB „Fortum Joniškio energija“ Žin., 2009, Nr. 82-937

124. 2009-10-08 Dėl UAB „Fortum Joniškio energija“ karšto vandens kainų dedamųjų
125. 2009-10-08 Dėl SĮ „Skuodo šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
126. 2009-10-08 Dėl UAB „Varėnos šiluma“ karšto vandens kainų dedamųjų
127. 2009-10-08 Dėl UAB „Anykščių šiluma“ 2009-2012 metų investicijų plano
128. 2009-10-09 Dėl UAB „Šilalės šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
129. 2009-10-09 Dėl AB „Jonavos šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
130. 2009-10-12 Dėl elektros energijos supirkimo kainos iš bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų reguliavimo taisyklių dalinio pakeitimo
131. 2009-10-14 Dėl UAB „Raseinių šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
132. 2009-10-14 Dėl UAB „Akmenės energija“ karšto vandens kainos dedamųjų
133. 2009-10-14 Dėl UAB „Fortum Švenčionių energija“ karšto vandens kainos dedamųjų
134. 2009-10-14 Dėl šilumos bazinių kainų dedamųjų UAB „Fortum Švenčionių energija“ Inf. pr. 2009, Nr. 83-964
135. 2009-10-20 Dėl karšto vandens kainų dedamųjų UAB „Širvintų šiluma“
136. 2009-10-20 Dėl šilumos bazinių kainų dedamųjų UAB „Širvintų šiluma“ Inf. pr. 2009, Nr. 86-999
137. 2009-10-22 Dėl šilumos bazinių kainų dedamųjų Pravieniškių 2-iesiems pataisos namams – atvirajai kolonijai Inf. pr. 2009, Nr. 86-1000
138. 2009-10-22 Dėl Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų – atvirosios kolonijos karšto vandens kainų dedamųjų
139. 2009-10-22 Dėl LR Marijampolės apskrities virštininko administracijos Ilguvos pensionato geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 86-1001
140. 2009-10-23 Dėl UAB „šakių šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
141. 2009-10-23 Dėl šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Alytaus energija“
142. 2009-10-28 Dėl šilumos bazinių kainų dedamųjų UAB „Prienu energija“ Inf. pr. 2009, Nr. 88-1034
143. 2009-10-28 Dėl UAB „Prienu energija“ karšto vandens kainų dedamųjų
144. 2009-10-28 Dėl įgaliojimo surašyti administracinius teisės pažeidimų protokolus
145. 2009-10-28 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Anvilis“ išdavimo
146. 2009-10-29 Dėl šilumos bazinių kainų dedamųjų UAB „Miesto energija“ Žin., 2009, Nr. 88-1035
147. 2009-10-29 Dėl karšto vandens kainų dedamųjų UAB „Miesto energija“
148. 2009-10-29 Dėl šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo UAB „Miesto energija“
149. 2009-10-29 Dėl UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis“ karšto vandens kainos dedamųjų
150. 2009-10-29 Dėl UAB „Prienu energija“ 2009-2011 metų investicijų plano
151. 2009-10-29 Dėl UAB „Lazdijų šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
152. 2009-10-29 Dėl UAB „Šilutės šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
153. 2009-10-29 Dėl UAB „Miesto energija“ 2009-2012 metų investicijų plano
154. 2009-10-29 Dėl UAB „Utenos šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų

155. 2009-10-29 Dėl AB „Lietuvos energija“ investicijų programos 2010-2014 metams
156. 2009-10-29 Dėl šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialo „Marijampolės šiluma“ Kazlų rūdos mieste
157. 2009-10-30 Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinės ribos koregavimo Žin., 2009, Nr. 132-5795
158. 2009-10-30 Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo ir skirstymo kainų viršutinių ribų koregavimo Žin., 2009, Nr. 132-5796
- 159.
160. 2009-10-30 Dėl UAB Tauragės šilumos tinklų karšto vandens kainos dedamųjų
161. 2009-10-30 Dėl UAB „Molėtų šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
162. 2009-10-30 Dėl VKEKK 2009-10-14 nutarimo Nr. O3-160 „Dėl UAB „Akmenės energija“ karšto vandens dedamųjų“, 2009-10-22 nutarimo Nr. O3-166 „Dėl Pravieniškių 2-ųjų pataisos namų-atvirosios kolonijos karšto vandens kainų dedamųjų“, 2009-10-23 nutarimų Nr. O3-168 „Dėl UAB „Šakių šilumos tinklai“ karšto vandens dedamųjų“ bei Nr. O3-169 „Dėl šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Alytaus energija“ pakeitimo
163. 2009-10-30 Dėl UAB „Birštono šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
164. 2009-10-30 Dėl UAB Ignalinos šilumos tinklų karšto vandens kainos dedamųjų
165. 2009-10-30 Dėl AB „Šiaulių energija“ karšto vandens kainos dedamųjų
166. 2009-11-05 Dėl AB agrofirmonės „Josvainiai“ gamtinių dujų tiekimo ir skirstymo kainų viršutinių Žin., 2009, Nr. 135-5918
167. 2009-11-05 Dėl UAB „Nemenčinės komunalininkas“ šilumos kainų dedamųjų
168. 2009-11-05 Dėl UAB „Nemėžio komunalininkas“ šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo
169. 2009-11-05 Dėl VĮ „Visagino energija“ karšto vandens kainų dedamųjų
170. 2009-11-05 Dėl UAB „Baltijos elektrinių investicijos“ investicijos, iš dalies finansuojamos iš ES struktūrinių fondų
171. 2009-11-12 Dėl UAB „Dujotekana“ gamtinių dujų tiekimo kainos viršutinės ribos koregavimo Žin., 2009, Nr. 137-6058
172. 2009-11-12 Dėl UAB „Intergas“ gamtinių dujų skirstymo kainos viršutinės ribos nustatymo Žin., 2009, Nr. 137-6059
173. 2009-11-12 Dėl UAB „Intergas“ gamtinių dujų skirstymo veiklos investicijų programos
174. 2009-11-12 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos AB „Orlean Lietuva“ pakeitimo
175. 2009-11-12 Dėl Viešosios įstaigos Velžio komunalinio ūkio karšto vandens kainos dedamųjų
176. 2009-11-23 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Marisa“ išdavimo
177. 2009-11-23 Dėl UAB „Nemėžio komunalininkas“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 95-1114
178. 2009-11-23 Dėl UAB „Fortum Heat Lietuva“ gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo veiklų investicijų programų
179. 2009-11-23 Dėl visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinės ribos 2010 metams
180. 2009-11-23 Dėl AB Lietuvos elektrinės galios rezervų kainos 2010 metams
181. 2009-11-23 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Palangos šiluma“ 2009 metų investicijų

182. 2009-11-23 Dėl UAB „Pakruojo šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
183. 2009-11-23 Dėl UAB „Kaišiadorių šiluma“ 2009 metų investicijų
184. 2009-11-23 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ 2009 metų papildomų investicijų
185. 2009-11-24 Dėl AB „Lietuvos elektrinės“ kombinuoto ciklo dujų turbininio bloko statybos investicijų projekto suderinimo
186. 2009-11-26 Dėl AB „Lietuvos dujos“ gamtinių dujų perdavimo, skirstymo kainų ir gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams
187. 2009-11-27 Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 97-1134
188. 2009-11-27 Dėl UAB „Fortum Heat Lietuva“ gamtinių dujų skirstymo kainų ir dujų tarifų buitiniams vartotojams
189. 2009-11-27 Dėl AB agrofirios „Josvainiai“ gamtinių dujų skirstymo kainų ir dujų tarifų buitiniams vartotojams
190. 2009-11-27 Dėl UAB „Intergas“ gamtinių dujų konkrečių skirstymo ir tiekimo kainų nustatymo metodikos
191. 2009-11-27 Dėl UAB „Intergas“ gamtinių dujų skirstymo kainų ir dujų tarifų buitiniams vartotojams
192. 2009-11-27 Dėl AB agrofirios „Josvainiai“ gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo kainų nustatymo metodikos
193. 2009-12-03 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos Energijos tiekimas, UAB
194. 2009-12-04 Dėl UAB „Plungės šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
195. 2009-12-04 Dėl UAB „Šalčininkų šilumos tinklai“ karšto vandens kainos dedamųjų
196. 2009-12-04 Dėl SĮ „Skuodo šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
197. 2009-12-08 Dėl VKEKK narių pasiskirstymo kuruojamos veiklos sritimis
198. 2009-12-11 Dėl Telšių rajono savivaldybės Varnių gyvenvietės gyventojų skundo nagrinėjimo
199. 2009-12-18 Dėl UAB „Šilutės vandenys“ nuotekų surinkimo mobiliosiomis transporto priemonėmis kainos Inf. pr. 2009, Nr. 102-1259
200. 2009-12-18 Dėl 2009-11-05 Komisijos nutarimo Nr. O3-194 „Dėl UAB Nemėžio komunalininkas“ šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo“ ir nutarimo Nr. O3-195 „Dėl UAB „Nemenčinės komunalininkas“ šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo“ pripažinimo netekusius galios
201. 2009-12-21 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Mažeikių šilumos tinklai“
202. 2009-12-22 Dėl VĮ Ignalinos atominė elektrinė 2009-2011 metų investicijų
203. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų AB „Klaipėdos energija“
204. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Vilniaus energija“
205. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Alytaus energija“
206. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Biržų šiluma“
207. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Druskininkų šiluma“
208. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Marijampolės šiluma“

209. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Marijampolės šiluma“ Kazlų rūdoje
210. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Kelmės šiluma“
211. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Palangos šiluma“
212. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Marijampolės šiluma“ Sargėnuose
213. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Telšių šiluma“
214. 2009-12-22 Dėl karšto vandens kainos dedamųjų UAB „Litesko“ filialui „Vilkaviškio šiluma“
215. 2009-12-22 Dėl šilumos gamybos bazinių kainų dedamųjų VĮ Ignalinos atominėi elektrinei Inf. pr. 2009, Nr. 102-1260
216. 2009-12-22 Dėl UAB „Lazdijų šiluma“ perskaičiuotų karšto vandens kainos dedamųjų
217. 2009-12-22 Dėl perskaičiuotų šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo UAB „Lazdijų šiluma“
218. 2009-12-22 Dėl UAB „Birštono šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų
219. 2009-12-22 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Kelmės šiluma“ laikinų šilumos kainų dedamųjų vienašališko nustatymo
220. 2009-12-28 Dėl UAB „Varėnos vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų Inf. pr. 2009, Nr. 102-1261
221. 2009-12-28 Dėl VĮ „Visagino energija“ visuomeninių elektros energijos kainų ir tarifų, persiuntimo kainų ir tarifų bei jų taikymo tvarkos
222. 2009-12-28 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Stella Vitae“ ir partneriai išdavimo
223. 2009-12-28 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos UAB „Alhenri“ išdavimo
224. 2009-12-28 Dėl UAB „Druskininkų dujos“ gamtinių dujų skirstymo ir tiekimo kainų viršutinių ribų
225. 2009-12-28 Dėl elektros energijos perdavimo licencijos UAB „Litgrid“ išdavimo
226. 2009-12-28 Dėl AB „Lietuvos energija“ elektros energijos perdavimo licencijos galiojimo panaikinimo
227. 2009-12-28 Dėl elektros energijos nepriklausomo tiekėjo licencijos AB „Lietuvos energija“ išdavimo
228. 2009-12-28 Dėl elektros energijos rinkos operatoriaus licencijos UAB „Baltpool“ išdavimo
229. 2009-12-28 Dėl UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ 2009 metų investicijų
230. 2009-12-28 Dėl UAB „Kretingos šilumos tinklų“ karšto vandens kainos dedamųjų